

NAJWIĘKSZA
kampania
promocji zawodu

WSPÓŁPRACA RADCY
prawnego z alternatywnymi
dostawcami usług
prawniczych

NOWELIZACJA
kodeksu spółek handlowych –
najważniejsze zmiany

DWUMIESIĘCZNIK
SAMORZĄDU
RADCÓW PRAWNYCH

RADCA PRAWNY

Nr 202/2022
LIPIEC/SIERPIEŃ
ISSN 1230-1426

NADZWYCZAJNY KRAJOWY ZJAZD RADCÓW PRAWNYCH

- Jubileusz 40-lecia samorządu
- Zmiany w przepisach samorządowych

PRENUMERATA WYDAWNICTW KRRP

Przypominamy, że dwumiesięcznik „Radca Prawny” i kwartalnik „Radca Prawny. Zeszyty Naukowe” są **dostępne bezpłatnie** online na stronie www.kirp.pl, w zakładce Wydawnictwa. Ponadto artykuły z dwumiesięcznika można znaleźć na stronie internetowej www.radcaprawny.media, a z kwartalnika na stronie www.kwartalnikradcaprawny.pl.

Prenumerata wydań papierowych obu czasopism Krajowej Rady Radców Prawnych jest płatna.

- **Opłata roczna za jeden tytuł: 35 zł**
- **Opłata roczna za oba tytuły: 60 zł**

Aby otrzymywać prenumeratę, należy dokonać wpłaty na konto KRRP.

DANE DO PRZELEWU:

Odbiorca:

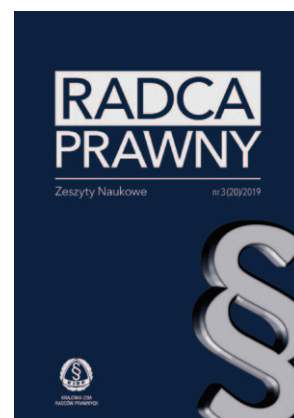
Krajowa Izba Radców Prawnych
ul. Powązkowska 15
01-797 Warszawa

Numer konta: 23 1140 1010 0000 5370 2300 1003

W tytule przelewu należy wpisać:

- imię i nazwisko adresata/nazwę i numer NIP kancelarii (dane do faktury),
- tytuł wybranego czasopisma (jeśli opłata dotyczy tylko jednego),
- adres do wysyłki (jeśli jest inny niż w przelewie).

Potwierdzenie przelewu należy wysłać na adres e-mail redakcji: radca.prawny@kirp.pl

WYDAWCA

Krajowa Izba Radców Prawnych
ul. Powązkowska 15
01-797 Warszawa
tel. 22 300 86 40
e-mail: radca.prawny@kirp.pl

„Radca Prawny” w internecie:

<https://radcaprawny.kirp.pl/>
[www.kirp.pl/publikacje/
dwumiesiecznik-radca-prawny/](http://www.kirp.pl/publikacje/dwumiesiecznik-radca-prawny/)
 [www.facebook.com/
magazynradcaprawny/](https://www.facebook.com/magazynradcaprawny/)

REDAKCJA

Jowita Pilarska-Korczak
redaktor naczelny

Tomasz Osiński
zastępca redaktora naczelnego

Klara Szczęsnowicz
sekretarz redakcji
tel. 22 300 86 40 wew. 133
e-mail: radca.prawny@kirp.pl

Tomasz Działyński
Weronika Filiks
Anna Koziura
Justyna Wojdyło

REKLAMA

tel. 22 300 86 40 wew. 133
e-mail: radca.prawny@kirp.pl

STALE WSPÓŁPRACUJĄ

Bogdan Bugdałski
Krzysztof Mering
Wiesława Moczyłowska
Wojciech Tumidalski

KOREKTA

Anna Śleszyńska

PROJEKT GRAFICZNY, SKŁAD

Agnieszka Kielak
akartstudio.pl

ZDJĘCIE NA OKŁADCE

Gilarski.com, Rafał Ganowski/
Warsaw by drone

DRUK

Wiedza i Praktyka
Nakład: 1000 egz.
Redakcja zastrzega sobie prawo
do dokonywania w nadesłanych
tekstach skrótów i zmiany tytułów.

Fot. Edyta Rakowska

Drogie Koleżanki i Drodzy Koledzy!

Uroczyste świętowaliśmy 6 lipca jubileusz naszego 40-lecia. Podczas rozpoczynającej Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Radców Prawnych gali w Teatrze Polskim w Warszawie przeżyliśmy niezapomniane chwile i wysłuchaliśmy wielu gratulacji i życzeń na kolejne lata, zwłaszcza wytrwałości w tych trudnych czasach i utrzymania niezależności samorządu radcowskiego. Oby się spełniły!

Trzydniowy zjazd był okazją nie tylko do świętowania okrągłej rocznicy, ale też do wytężonej pracy nad kluczowymi dla naszego samorządu regulacjami. Po dwóch dniach intensywnych obrad i dyskusji nad poprawkami udało nam się uchwalić oczekiwaną przez radców prawnych zmianę Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, uchwałą zmieniającą uchwałę w sprawie zasad przeprowadzania wyborów do organów samorządu radców prawnych, liczby członków tych organów oraz trybu ich odwoływania, oraz uchwałą w sprawie zasad podejmowania uchwał przez organy samorządu radców prawnych. Jako przewodnicząca Prezydium Zjazdu odbieram to także jako osobisty sukces i dziękuję delegatom za pracowite obrady.

O obchodach naszego jubileuszu i kształcie przyjętych przez NKZRP zmian w przepisach samorządowych przeczytacie Państwo w temacie numeru.

Trwające od lat dyskusje w samorządzie dotyczące współpracy radców prawnych z alternatywnymi dostawcami usług prawniczych, które rozgorzały na nowo po uchwaleniu zmian w KERP, skłoniły nas do rozpoczęcia nowego cyklu w rubryce Kodeks Etyki. W pierwszym odcinku analizujemy kontekst rynkowy zagadnienia – przyglądamy się podmiotom świadczącym nieregulowaną działalność prawniczą jako konkurencji dla prawniczych zawodów regulowanych. W drugiej części przypomnimy powszechnie obowiązujące przepisy, w oparciu o które działają alternatywni dostawcy usług, natomiast w trzeciej – przeanalizujemy wewnętrzne przepisy samorządu radców prawnych dotyczące tych zagadnień, w tym przyjęte przez Nadzwyczajny Krajowy Zjazd zmiany w KERP. Polecam cykl Państwu uwadze.

Warto również zapoznać się ze zmianami w kodeksie spółek handlowych, które wejdą w życie w październiku, czy przetestować polecane przez nas strony internetowe usprawniające codzienną pracę radcy.

Zachęcam także do przeczytania naszych rozmów – z r.pr. Piotrem Chrzczonowiczem, przewodniczącym Komisji Zagranicznej KRRP, m.in. o pomocy radców prawnych udzielanej obywatelom Ukrainy oraz z r.pr. Sylwią Zarzycką, prezesem Fundacji Między Niebem a Ziemią, która za swoją działalność na rzecz nieuleczalnie chorych dzieci została uhonorowana prestiżowym wyróżnieniem Polka XXI wieku.

A tym z Państwa, którzy nie zasnali jeszcze wakacji i nie mieli okazji odpocząć, polecam artykuł w naszej rubryce Historia.

Ciekawej lektury!

Jowita Pilarska-Korczak
redaktor naczelna

16

03 Od redaktora

AKTUALNOŚCI KIRP

- 06 Największa kampania promocji zawodu
Redakcja
- 07 Budujemy wiedzę obywateli o zawodzie
radcy prawnego
Rozmowa z Włodzimierzem Chróścikiem, Prezesem
Krajowej Rady Radców Prawnych.
Redakcja
- 08 Ustroju samorządów zawodowych nie
można modyfikować w sposób, który może
naruszać konstytucyjne wolności i prawa
Red., www.kirp.pl
- 08 Maria Ślązak ponownie Prezesem
Europejskiego Stowarzyszenia Prawników
(AEA-EAL)
Red., www.kirp.pl
- 09 Na festiwalu powstanie wspólny namiot
KIRP oraz OIRP w Poznaniu
Red., www.kirp.pl
- 09 Jak pisać o sobie i o swojej kancelarii –
kompilacja wskazówek dla radców
prawnych
Red., www.kirp.pl
- 09 Norwegian Refugee Council dofinansuje
projekt KIRP
Red., www.kirp.pl

AKTUALNOŚCI OIRP

- 10 Jubileusze 40-lecia w okręgowych izbach
- 10 OIRP w Katowicach
Red., www.kirp.pl
- 10 OIRP w Kielcach
Red., www.kirp.pl
- 10 OIRP w Krakowie
Red., www.kirp.pl

- 11 OIRP w Poznaniu
Red., OIRP w Poznaniu
- 11 OIRP w Toruniu
Red., www.kirp.pl
- 11 OIRP we Wrocławiu
Red., www.kirp.pl
- 11 OIRP w Zielonej Górze
Radostaw Pietrzak
- 12 Piknik z okazji Dnia Radcy Prawnego
Anna Gryko
- 12 Odznaki za świadczenie pomocy prawnej
uchodźcom
Ewa Urbanowicz
- 12 Solidarna Paczka dla uchodźców
z Ukrainy
Katarzyna Skrodzka-Sadowska
- 12 Dzień Radcy Prawnego w plenerze
Red., Facebook/OIRP w Wałbrzychu
- 12 Madrycka adwokatura nagrodziła
stołecznych radców i aplikantów
Red., www.oirpwarszawa.pl
- 12 Radcowie prawni edukują
najmłodszych
Radostaw Pietrzak

WYWIAD KIRP

- 13 Samorząd radców prawnych
jest ceniony i rozpoznawalny
w świecie
Rozmowa z r.pr. Piotrem Chrzczonowiczem,
przewodniczącym Komisji Zagranicznej KRRP.
Bogdan Bugdalski

TEMAT NUMERU

- 16 Jubileusz 40-lecia samorządu
radców prawnych
Redakcja

- 22** Zmiany przyjęte przez NKZRP: wzmocnienie ochrony interesu klienta i usprawnienie działania organów samorządowych
Piotr Olszewski
- 27** Przyjęte rozwiązania zapewniają bezpieczeństwo radcom prawnym i naszym klientom
Rozmowa z Prezesem Krajowej Rady Radców Prawnych Włodzimierzem Chróścikiem.
Redakcja

22

Fot. Gilarski.com

KODEKS ETYKI

- 28** Współpraca radcy prawnego z alternatywnymi dostawcami usług prawniczych – kontekst rynkowy, regulacyjny i etyczny
Sławomir W. Ciupa, Piotr Skorupa

PRAKTYKA

- 31** Nowelizacja kodeksu spółek handlowych – najważniejsze zmiany
Przemysław Kosiński

ZMIANY W PRAWIE

- 34** Z prac parlamentu
Łukasz Nykiel

ORZECZNICTWO

- 36** Brak dowodów na posiadane miliony podatnika i błędy pełnomocnika
Wiesława Moczyłowska

NOWE TECHNOLOGIE

- 38** Strony internetowe usprawniające codzienną pracę radcy prawnego
Tomasz Palak

31

Fot. Adobe Stock

38

Fot. Adobe Stock

GOŚĆ NUMERU

- 40** Prawniczka z wielkim sercem i ogromną empatią – Polka XXI wieku
Rozmowa z Sylwią Zarzycką, radcą prawnym zarządzającą kancelarią SZW Legal, fundatorką i prezes Fundacji Między Niebem a Ziemią.
Wiesława Moczyłowska

RYNEK

- 42** Jakie auto kupić – spalinowe czy elektryczne?
Bogdan Bugdański

FORUM OPINII

- 43** O sukcesie zespołowym w przyszłości
Jarostaw Bętdowski
- 44** Wymarzone wakacje
Ewa Urbanowicz
- 45** Refleksja po jubileuszowa
Tomasz Działyński

PITAWAL

- 46** Czy „Kuśnierz” zabił?
Wojciech Tumidański

HISTORIA

- 48** Wakacje lekiem na wstrząśnienia moralne i skołatanę nerwy
Agnieszka Lisak

SPORT

- 50** IX Mistrzostwa Polski Prawników w Tenisie Ziemnym
Anna Węglińska
- 50** IX Ogólnopolskie Regaty Żeglarskie im. Henryka Strzeleckiego o Puchar Dziekana OIRP W Poznaniu
Tomasz Działyński

ŻYCIE Z PASJĄ

- 52** Mistrzostwo? Nie mówię nie...
Rozmowa z Anną Bocian, radcą prawnym, bramkarką piłkarskiej drużyny Śląska Wrocław.
Krzysztof Mering

FELIETON

- 54** Smartfony i „prawda historyczna”
Maciej Bobrowicz

NAJWIĘKSZA KAMPANIA PROMOCJI ZAWODU

„Problemy prawne? Nie szukaj ucieczki, szukajradcy.pl” to hasło pierwszej w historii tak szeroko zakrojonej akcji wizerunkowej przygotowanej na zlecenie Krajowej Rady Radców Prawnych. Start kampanii 26 czerwca zbiegł się w czasie z obchodami jubileuszu 40-lecia samorządu radców prawnych. Filmy zachęcające do korzystania z usług radcy prawnego emitowane były w telewizji, internecie i pociągach PKP Intercity, a plakaty reklamujące radców można było zobaczyć na billboardach i przystankach we wszystkich miastach – siedzibach okręgowych izb.

Celem kampanii było zbudowanie wizerunku radcy prawnego jako godnego zaufania eksperta w dziedzinie prawa. Radca ma być postrzegany jako solidne wsparcie, którego nie trzeba się bać, który pomoże w każdej dziedzinie prawa i z którego usług warto korzystać cały czas, nie tylko w sytuacji kryzysowej. Spoty reklamowe opierały się na promocji ogólnopolskiej wyszukiwarki radców prawnych – szukajradcy.pl – i zachęcały do korzystania z niej.

Wyszukiwarka szukajradcy.pl to narzędzie, które pozwala łączyć radców prawnych z potencjalnymi klientami. Od połowy maja br. dzięki działaniom Krajowej Izby Radców Prawnych jest ona dostępna dla wszystkich radców prawnych w Polsce. Wyszukiwarka stanowi dla klientów znakomite źródło informacji przy poszukiwaniu zawodowego pełnomocnika. W pierwszej kolejności radcy prawni tworzą w niej swoje zawodowe profile – wizytówki, w których wpisują m.in. specjalizacje prawne i dane teleadresowe. Z kolei potencjalni klienci znajdują w wyszukiwarce wizytówki radców prawnych, wpisując w odpowiednie okno słowa kluczowe, takie jak np. miejscowość czy specjalizacja. W wynikach wyszukiwania klientowi wyświetlają się rozwiązujące sylwetki radców prawnych, którzy mogą pomóc rozwiązać jego problem prawny. Co istotne, swoją wizytówkę w szukajradcy.pl może utworzyć tylko radca prawny, dlatego osoba poszukująca porady prawnej za pośrednictwem wyszukiwarki ma pewność, iż dostanie ją od osoby mającej stosowne wykształcenie i wiedzę.

Kampania wizerunkowa została potączona z obchodami 40-lecia samorządu. Jednym z jej założeń była także chęć

Fot. Archiwum KIRP

Przedstawiciele KIRP i ekipa na planie filmowym

zmiany stereotypowego myślenia Polaków, którzy, stając przed problemem prawnym, wychodzą z założenia, że dadzą sobie radę bez pomocy prawnika albo też próbują grać na zwłokę. Tymczasem warto poprosić o poradę radcę prawnego. Może on udzielić szerokiej pomocy prawnej – zajmie się sprawami rodzinnymi, np. rozwodem czy spadkiem, ale także całościowo sprawami firmy. Radca prawny może reprezentować klientów również w sprawach karnych. Usługi radców są płatne, ale skorzystanie z nich w odpowiednim momencie może zdecydowanie zminimalizować wszystkie koszty (nie tylko te finansowe), jakie ponosimy, próbując zająć się problemami prawnymi na własną rękę. Bowiern radca prawny to osoba, która oferuje bezpieczną i skuteczną pomoc prawną, to najlepsze rozwiązanie problemów prawnych. A przecież każdy wie, że zamiast szukać ucieczki od proble-

Fot. Archiwum KIRP

Plan filmowy

Fot. Archiwum KIRP

Pierwsze sceny nagranych spotów już na ekranie

mów, lepiej szukać rozwiązań. Sprawy karne, kredyty, rozwody, sprawy spółki, wierzycelności czy inne skomplikowane umowy – to tylko niektóre z tematów podejmowanych w ramach zaplanowanej kampanii.

Główny spot reklamowy kręcony był 5 czerwca w Warszawie. Na planie filmowym obecni byli Prezes KRRP Włodzimierz Chróścik i Wiceprezes KRRP Aleksandra Gibuta.

Przygotowany na użytek kampanii wizerunkowej spot został dostosowany również do potrzeb osób niesłyszących. Tłumaczem języka migowego w filmie jest Anna Lewandowska, aplikantka radcowska z Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku.

Emisja spotów rozpoczęła się 26 czerwca od kampanii w internecie. Filmy w telewizji – w kanałach grup TVN oraz Polsat – były emitowane od 1 do 24 lipca (wersja bez napisów i bez języka migowego). W pociągach PKP Intercity wyświetlano je od 1 do 15 lipca (wersja z napisami i językiem

migowym). Do połowy lipca widoczne były także plakaty na billboardach i przystankach.

Szacuje się, że kampania za pośrednictwem telewizji dotarła do ok. 5,2 mln osób, w internecie spoty obejrzało ok. 4,8 mln osób, w pociągach PKP Intercity – ok. 2,5 mln, a plakaty zobaczyło ok. 7 mln osób. To bez wątpienia imponujący zasięg kampanii.

Kampanię wizerunkową na zlecenie KIRP stworzyła agencja Performance Labs sp. z o.o., we współpracy z agencją 81/82. ■

Redakcja

Zeskanuj QR kod i obejrzyj spot kampanii promocji zawodu radcy prawnego:

KRÓTKO I NA TEMAT

Budujemy wiedzę obywateli o zawodzie radcy prawnego

Rozmowa z Włodzimierzem Chróścikiem, Prezesem Krajowej Rady Radców Prawnych.

■ **Pod koniec czerwca wystartowała zapowiadana kampania promująca zawód radcy prawnego, określona jako największa w historii samorządu. Co to dokładnie oznacza?**

Rzeczywiście, ta kampania jest bezprecedensowa w sensie skali. Nigdy dotąd nie emitowaliśmy spotów telewizyjnych na tak dużej liczbie zróżnicowanych anten, nie eksponowaliśmy kreacji reklamowych na tak wielu stronach internetowych i nie byliśmy obecni jednocześnie w kilkunastu miastach – siedzibach izb okręgowych – na nośnikach outdoorowych (billboardy i wiaty przystankowe). To oczywiście wiąże się z relatywnie dużym budżetem alokowanym (w mniejszej części) na przygotowanie różnorodnych kreacji oraz (w znaczniejszej części) na zakup powierzchni reklamowych. To kampania z rozmachem, zrealizowana profesjonalnie, atrakcyjna, a jednocześnie komunikująca najważniejszą, podstawową zasadę: że warto korzystać z usług radców prawnych w różnych życiowych sytuacjach.

■ **Czy izby okręgowe będą mogły przyłączyć się do tej akcji?**

Oczywiście. Od początku zakładaliśmy, że będzie to przedsięwzięcie, którego główny ciężar weźmie na siebie Krajowa Izba Radców Prawnych. I tak rzeczywiście jest – jak wspominałem, zadaliśmy o podstawowe pokrycie reklamowe wszystkich miast-siedzib izb okręgowych. Natomiast każda z izb może zintensyfikować kampanię na obszarze swego działania – zainvestować w większą liczbę nośników czy powierzchni reklamowych, np. więcej billboardów, czy promocję w mediach regionalnych i lokalnych. To oczywiście wiąże się z dodatkowym wydatkiem, ale jeśli tylko budżet danej izby na to pozwala, zachęcam do aktywnego włączenia się w kampanię. Jako KIRP chętnie pomożemy również organizacyjnie – agencja, z którą współpracujemy, może pomóc w zakupie mediów na korzystnych warunkach. Mówiłem o tym wielokrotnie na

Fot. Gilarski.com

spotkaniach z przedstawicielami władz poszczególnych izb i powtarzam to teraz. Każdy radca prawny i aplikant radcowski również może się włączyć w promowanie treści kampanii, np. przez udostępnianie kreacji w mediach społecznościowych. Zachęcam do tego.

■ **Na jakie efekty kampanii pan liczy? Czy i co może ona realnie zmienić w postrzeganiu zawodu radcy prawnego przez Polaków?**

W Polsce jesteśmy ciągle na etapie budowania rozpoznawalności zawodu, edukowania o kompetencjach radców prawnych i możliwościach wsparcia, które dają swoim klientom. To działanie zakrojone na lata, może nawet na dziesiątki lat. W tym sensie nie spodziewam się, że obecna kampania zrewolucjonizuje świadomość prawną Polaków, ale jestem przekonany, że to bardzo ważna, znacząca cegiełka w całym procesie budowania wiedzy obywateli naszego kraju o zawodzie radcy prawnego. To jeden z komponentów – obok edukacji prawnej, działań *pro bono*, innych kampanii promocyjnych, przedsięwzięć społecznych – które łącznie, w dłuższej perspektywie sprawią, że Polacy skierują swoje kroki do radcy prawnego, zanim założą spółkę, kupią mieszkanie czy zaciągną dług. Mamy plan i będziemy konsekwentnie go realizować. ■

Redakcja

STANOWISKO KRAJOWEJ RADY RADCÓW PRAWNYCH Z 4 LIPCA 2022 R.
W SPRAWIE WNIOSKU DO TK DOTYCZĄCEGO PRZYNALEŻNOŚCI DO IZB

Ustroju samorządów zawodowych nie można modyfikować w sposób, który może naruszać konstytucyjne wolności i prawa

Krajowa Rada Radców Prawnych 4 lipca br. jednogłośnie przyjęła stanowisko, w którym wskazuje na bezzasadność wniosku do Trybunału Konstytucyjnego skierowanego przez grupę postów, w sprawie o sygn. akt K 6/22 oraz postanowiła zwrócić się do prezesa Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o umożliwienie przedstawienia stanowiska w tej sprawie.

Stanowisko w sprawie wniosku grupy postów 4 lipca zajęły także wszystkie Rady Okręgowych Izb Radców Prawnych w Polsce oraz NRA i Okręgowe Rady Adwokackie.

Pełna treść stanowiska KRRP:

W dniu 22 kwietnia br. grupa postów złożyła wniosek do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności z ustawą zasadniczą regulacji ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2022 r., poz. 1166) dotyczących zasad przynależności do samorządu zawodowego (sygn. akt K 6/22). Przedmiotowy wniosek wskazuje na niezgodność art. 49 ust. 1 i 3 ustawy o radcach prawnych z art. 17 ust. 1, art. 20 w zw. z art. 22 oraz z art. 65 ust. 1 w zw. z art. 58 ust. 1 i w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. W ocenie grupy postów, przynależność radców prawnych do okręgowych izb radców prawnych według kryterium terytorialności, ma jakoby ograniczać ich prawo do wykonywania zawodu, wolność działalności gospodarczej i wolność zrzeszania się. Kwestionuje się również kompetencje samorządu zawodowego do tworzenia okręgowych izb radców prawnych.

Krajowa Rada Radców Prawnych – nie zgadzając się z treścią przedmiotowego wniosku grupy postów do Trybunału Konstytucyjnego – podkreśla, że zawód radcy prawnego jest zawodem zaufania publicznego, powołanym do świadczenia pomocy prawnej na rzecz każdego podmiotu oraz ochrony praw i wolności człowieka, oraz obywatela. Samorząd zawodowy radców prawnych na mocy Konstytucji RP sprawuje pieczęć nad należyтым wykonywaniem zawodu w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Tylko niezależni, samorządni i wolni radcy prawni zrzeszeni w autonomicznym samorządzie zawodowym mogą prawidłowo wypełniać swe konstytucyjne i ustawowe obowiązki.

Aktualnie obowiązujący model ustroju samorządu radców prawnych, oparty o zasady autonomii i rozdzielenia kompetencji pomiędzy struktury okręgowe i krajowe, jest gwarantem wykonywania zawodu radcy prawnego w sposób profesjonalny, wolny i niezależny na terenie całego kraju i w formie dopuszczonej przez ustawę o radcach prawnych. Pomoc prawna świadczona przez niezależnych od władz publicznych prawników jest natomiast jedną z niezbędnych gwarancji właściwej ochrony praw podmiotowych. Autonomia samorządów reprezentujących zawody zaufania publicznego, w tym autonomia samorządu radców prawnych oraz związane z tym, w sposób nierozdzielny, gwarancje niezależności profesjonalnych pełnomocników prawnych służą realizacji prawa do sądu. W należycie funkcjonującym systemie wymiaru sprawiedliwości, zapewnianie i zagwarantowanie każdej jednostce możliwości skorzystania z niezależnej pomocy prawnej staje się w konsekwencji jednym z mierników praworządności.

Ustrój samorządów zawodowych nie może być modyfikowany w sposób, który może naruszać konstytucyjne wolności i prawa oraz zasady ustrojowe państwa. Rezygnacja z dotychczasowego modelu obowiązkowej przynależności do struktur samorządowych wskazanych przez ustawę o radcach prawnych (okręgowe izby radców prawnych) zniweczy istotę zapisu art. 17 Konstytucji RP. Podważenie istoty silnej samorządności prawniczych zawodów zaufania publicznego sprawi, że zawód radcy prawnego trafi pod kontrolę państwa lub zostanie poddany wpływowi różnych grup interesów ekonomiczno-gospodarczych.

Krajowa Rada Radców Prawnych, biorąc pod uwagę, że sprawa o sygn. akt K 6/22 rozpoznawana przez Trybunał Konstytucyjny ma istotne znaczenie z punktu widzenia gwarancji ochrony praw i wolności jednostek, postanawia zwrócić się do Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o umożliwienie przedstawienia – w trybie § 31 ust 3 Regulaminu Trybunału Konstytucyjnego – stanowiska w sprawie o sygn. akt K 6/22 rozpoznawanej przez Trybunał Konstytucyjny. ■

Red., www.kirp.pl

WYBORY DO PREZYDIUM AEA-EAL

Maria Śluzak ponownie Prezesem Europejskiego Stowarzyszenia Prawników (AEA-EAL)

R.pr. Maria Śluzak została jednogłośnie wybrana na Prezesa Zarządu Europejskiego Stowarzyszenia Prawników (AEA-EAL) na kolejną dwuletnią kadencję.

Maria Śluzak to polska prawniczka z wieloletnim doświadczeniem w działalności na rzecz polskiego samorządu radców prawnych i organizacji międzynarodowych, Wiceprezes KRRP IX Kadencji oraz była Prezes Rady Adwokatury i Stowarzyszeń Prawniczych Europy (CCBE).

Europejskie Stowarzyszenie Prawników (AEA-EAL), z siedzibą w Brukseli, to międzynarodowa organizacja prawnicza powstała w 1986 roku. Skupia profesjonalnych prawników i samorządy zawodowe adwokatów z krajów europejskich. Krajowa Rada Radców Prawnych jest członkiem AEA-EAL od 1996 roku. Była to pierwsza międzynarodowa organizacja adwokacka, której członkiem został samorząd radców prawnych.

AEA-EAL organizuje kongresy poświęcone wybranym dziedzinom prawa europejskiego, w których mogą uczestniczyć polscy

Fot. Gilarski.com

radcowie prawni i adwokaci, co zostaje potwierdzone odpowiednim certyfikatem i przyznaniem punktów szkoleniowych, uznawanych przez polskie okręgowe izby radców prawnych.

AEA-EAL jest doskonałą platformą networkingową dla prawników oraz firm prawniczych z całej Europy. Promuje współpracę pomiędzy adwokatami z poszczególnych krajów, ułatwia wzajemne kontakty

w codziennym życiu zawodowym i zapewnia dostęp do ekspertów i specjalistów, zarówno praktyków, jak i też przedstawicieli nauki prawa, ze szczególnym naciskiem na kwestie transgraniczne oraz regulacji europejskich. ■

Red., www.kirp.pl

RADCOWIE PRAWNI NA 28. POL'AND'ROCK FESTIVAL 2022

Na festiwalu powstanie wspólny namiot KIRP oraz OIRP w Poznaniu

Poradnia prawna, warsztaty tematyczne i konkursy wiedzy o prawie oraz akcja informacyjna o ogólnopolskiej wyszukiwarce szukajradcy.pl to tylko niektóre z aktywności radców prawnych na 28. Pol'and'Rock Festival Polska, który odbędzie się w dniach 4–6 sierpnia w Czaplinku. W tym roku, po raz pierwszy, Krajowa Izba Radców Prawnych łączy siły z Okręgową Izbą Radców Prawnych w Poznaniu w działaniach na rzecz edukacji prawnej i obywatelskiej uczestników festiwalu.

Na 28. Pol'and'Rock Festival Polska powstanie wspólny namiot KIRP oraz OIRP w Poznaniu. Istotą aktywności podejmowanych przez radców jest edukacja prawna uczestników oraz informowanie o zawodzie radcy prawnego. Działania realizowane

podczas tegorocznego festiwalu będą się także wpisywać w aktualną kampanię promocji zawodu radcy prawnego pod hasłem „Problemy prawne? Nie szukaj ucieczki, szukajradcy.pl”.

Tegoroczna edycja Pol'and'Rock Festival Polska odbędzie się w dniach 4–6 sierpnia w Czaplinku. Oprócz koncertów, statym elementem wydarzenia są rozmowy z wybitnymi osobistościami ze świata kultury, mediów, sztuki, polityki i życia społecznego. Do udziału w festiwalu zapraszani są też przedstawiciele organizacji pozarządowych i innych inicjatyw, które mogą prezentować swoją działalność i edukować uczestników festiwalu. Radcowie prawni z OIRP w Poznaniu z powodzeniem uczestniczą w Pol'and'Rock Festival Polska od 2019 roku. ■

Red., www.kirp.pl

PORADNIK DLA SZUKAJRADCY.PL

Jak pisać o sobie i o swojej kancelarii – kompendium wskazówek dla radców prawnych

Krajowa Rada Radców Prawnych przygotowała dla radców prawnych podręcznik „Jak pisać o sobie i o swojej kancelarii – poradnik dla szukajradcy.pl”, stanowiący kompendium zasad i wskazówek, dzięki którym stworzenie wizytówki radcy prawnego w serwisie szukajradcy.pl będzie jeszcze łatwiejsze i skuteczniej zwróci uwagę klienta. Poradnik ma za zadanie przybliżyć radcom prawnym sposoby autoprezentacji siebie i prowadzonej kancelarii.

Uruchomiona na szczeblu krajowym wyszukiwarka szukajradcy.pl dostępna jest dla wszystkich radców prawnych w całej Polsce – każdy radca może utworzyć na niej swoją wizytówkę. Wyszukiwarka to narzędzie, które pozwala łączyć radców prawnych z klientami. Poradnik wskazuje, jak zaprezentować klientowi swoje najmocniejsze strony.

Pisanie o sobie i o swoim miejscu pracy zazwyczaj sprawia prawnikom – autorom trudność. Po pierwsze, trzeba przetłumaczyć kulturowe i etykietalne zalecenie „umniejszania się”. Po drugie,

należy pisać na swój temat dobrze i bardzo dobrze, lecz i w taki sposób, by czytelnik nie odebrał tekstu jako zbioru przechwatek. Po trzecie, łatwo można sekcje „O mnie” i „O kancelarii” wypełnić kilkoma okrągłymi zdaniem, które w żaden sposób nie będą wyróżniały autora. Poradnik ma na celu pokazanie, jak z łatwością i w dobrym tonie przetłumaczyć owe trudności.

Autorka poradnika, dr Ewelina Moroń, jest trenerką prostej polszczyzny i efektywnej komunikacji. Tuż przed pandemią obroniła doktorat o skuteczności zasad prostego języka w tekstach kierowanych do głuchych Polaków. Specjalizuje się w dostosowywaniu tekstów do zaktadanego odbiorcy (współpracowała m.in. z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Najwyższą Izbą Kontroli, Krajową Szkołą Administracji Publicznej, Fundacją FONIS). Przepisała na prosty język ok. 35 000 stron, przeprowadziła z tego zakresu ponad 400 szkoleń.

Poradnik można znaleźć na stronie www.kirp.pl ■

Red., www.kirp.pl

CENTRUM KOORDYNACJI POMOCY PRAWNEJ

Norwegian Refugee Council dofinansuje projekt KIRP

Dalszy rozwój infolinii z informacją prawną dla osób poszkodowanych wojną w Ukrainie oraz rozszerzenie zakresu pomocy *pro bono*, którą mogą otrzymać osoby uciekające przed wojną znajdujące się obecnie w Polsce, to cel projektu zainicjowanego przez Krajową Izbę Radców Prawnych, który uzyskał wsparcie i dofinansowanie Norwegian Refugee Council w Oslo, działającej w Polsce jako Fundacja Norwegian Refugee Council Polska (NRC)*. W realizacji projektu oba podmioty wspierane będą przez Fundację Dialog z Białegostoku.

Dzięki współpracy z NRC możliwy będzie także rozwój strony internetowej pn. Prawnicy Ukrainie (<https://prawnicyukrainie.pl>) oraz organizacja cyklicznych szkoleń dla prawników i pracowników organizacji pozarządowych, dotyczących zagadnień związanych z prawem migracyjnym i świadczeniem pomocy na rzecz cudzoziemców. Dokładne i aktualne informacje są dostępne dla wszystkich osób dotkniętych konfliktem i przesiedleniami, niezależnie od ich obywatelstwa.

Rozpoczęcie współpracy z tak znaczącym partnerem, jakim jest NRC, oraz wsparcie Fundacji Dialog, pozwoli na zwiększenie

zasięgu infolinii, a w konsekwencji liczby osób pokrzywdzonych działaniami wojennymi, które będą mogły pozyskać niezbędną informację prawną w Polsce.

Wspólny projekt ma być realizowany do końca grudnia 2022 r. Wspierany jest on m.in. przez przedstawicieli wszystkich zawodów prawniczych w Polsce oraz adwokatów ukraińskich przebywających obecnie na terytorium Polski.

Przypominamy, iż działająca przy Centrum Koordynacji Pomocy Prawnej infolinia +48 800 088 544 z informacją prawną czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach 10.00–19.00. Infolinia obsługuje cztery języki: ukraiński, rosyjski, polski i angielski.

* Norwegian Refugee Council (Norweska Rada ds. Uchodźców) jest organizacją pozarządową, która chroni prawa osób dotkniętych wysiedleniem. Jej działania obejmują uchodźców i osoby wewnętrznie przesiedlone, które zmuszone są do ucieczki z domu w wyniku konfliktu, łamania praw człowieka i stosowania przemocy, a także zmian klimatu i klęsk żywiołowych. ■

Red., www.kirp.pl

JUBILEUSZE 40-LECIA W OKRĘGOWYCH IZBACH

■ OIRP w Katowicach

W imieniu Krajowej Rady Radców Prawnych pragnę wyrazić ogromne podziękowania wszystkim tym członkom izby katowickiej, którzy przez lata dbali i dbają o nasz samorząd, o nasze koleżanki i naszych kolegów, o etos naszego zawodu.

To dzięki Wam jesteśmy silną, sprawną organizacją, która nawet w trudnych czasach potrafi wspierać radców prawnych – powiedział Prezes KRRP Włodzimierz Chróścik podczas uroczystych obchodów 40-lecia samorządu w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Katowicach, które odbyły się 25 czerwca br.

Krajową Radę Radców Prawnych reprezentowali także Wiceprezes Michał Korwek i Wiceprezes Ryszard Ostrowski. Swoją obecnością uświetnili wydarzenie byli Dziekani Rady OIRP w Katowicach: Zenon Klatka, Piotr Bober i Ryszard Ostrowski.

Dzikan Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach Katarzyna Jabłońska podkreśliła w swoim przemówieniu, że kapitał zaufania publicznego to największy skarb samorządu, ale również nieustanne wyzwanie i zobowiązanie dla każdego kolejnego rocznika radców prawnych. Część oficjalna zakończyła się wręczeniem działaczom odznaczeń „Zastużony dla Samorządu Radców Prawnych” oraz jubileuszowych medali. ■

Red., www.kirp.pl

■ OIRP w Kielcach

Odznaczenia „Zastużony dla Samorządu Radców Prawnych” odebrali z rąk Wiceprezesów KRRP Ewy Gryc-Zerych, Ryszarda Ostrowskiego oraz Dziekana Rady OIRP w Kielcach Andrzeja Głogowskiego szczególnie zaangażowani w działania na rzecz samorządu radcowie prawni izby kieleckiej, oraz pracownicy biura izby. Uroczyste obchody 40-lecia samorządu Okręgowej Izby Radców Prawnych w Kielcach odbyły się 25 czerwca br.

Na obchodach jubileuszu kieleckiej izby Krajową Radę Radców Prawnych reprezentowali Wiceprezesi Ewa Gryc-Zerych, Ryszard Ostrowski i Michał Korwek, Sekretarz KRRP Agnieszka Gajewska-Zabój oraz Michał Rościszewski – Dziekan Rady OIRP w Bydgoszczy.

– Szczególne podziękowania za dotychczasową pracę składam na ręce pana Dziekana, Prezydium Rady, sędziów, rzeczników, członków komisji. Dziękuję również osobom zaangażowanym w pracę organów krajowych. Sukces izby czy Dziekana nie jest sukcesem jednej osoby. To suma działań wielu osób, często niewidocznych w pierwszych rzędach – powiedziała Wiceprezes KRRP Ewa Gryc-Zerych.

Fot. OIRP w Kielcach

Na zakończenie oficjalnej części obchodów Wiceprezesi Ewa Gryc-Zerych i Ryszard Ostrowski oraz Dziekan Andrzej Głogowski wręczyli odznaczenia „Zastużony dla Samorządu Radców Prawnych” szczególnie wyróżniającym się w działaniach na rzecz samorządu radcom prawnym oraz pracownikom izby. ■

Red., www.kirp.pl

■ OIRP w Krakowie

Podczas jubileuszowej gali OIRP w Krakowie pamiątkowe medale 40-lecia samorządu odebrali z rąk Sekretarza KRRP Agnieszki Gajewskiej-Zabój radcowie prawni szczególnie zaangażowani w prace na rzecz samorządu.

Uroczystość odbyła się 24 czerwca. Uczestniczyli w niej, oprócz radców Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie, znamienici goście reprezentujący patronów honorowych wydarzenia: Rzecznika Praw Obywatelskich i Prezydenta Miasta Krakowa oraz przedstawiciele samorządów zawodów zaufania publicznego.

Honorowym gościem uroczystości był Prezes KRRP III kadencji mec. Jacek Żuławski, który został uhonorowany statuetką „Niebieskie Serce Radcy Prawnego” nr 002, dla tych, którzy w życiu społecznym i zawodowym przyczyniają się do ochrony porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, postępują godnie i uczciwie oraz kierują się empatią.

Fot. OIRP w Krakowie

W czasie uroczystości Wiceprezydent Andrzej Kulig, w imieniu Prezydenta Miasta Krakowa, odznaczył Dziekana OIRP w Krakowie r.p. Marcina Sałę-Szczypińskiego i r.p. Alicję Juszczyk. ■

Red., www.kirp.pl

■ OIRP w Poznaniu

Okręgowa Izba Radców Prawnych w Poznaniu świętowała jubileusz 40-lecia w trakcie uroczystej gali, która odbyła się 25 czerwca w Auli Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Gałę otworzył Dziekan Rady OIRP w Poznaniu – Henryk Kuligowski. Obecny na uroczystości Prezes KRRP Włodzimierz Chróścik podkreślił, że: „Członkowie izby poznańskiej odgrywali zawsze wielką rolę, nie tylko, jeżeli chodzi o poziom okręgowy, co oczywiste, ale też na poziomie krajowym”.

Wieczór uświetnił inspirujący wykład prof. Piotra Śliwińskiego – krytyka literackiego, profesora Instytutu Filologii Polskiej UAM oraz koncert Raya Wilsona – byłego wokalisty grupy Genesis. ■

Red., OIRP w Poznaniu

Zeskanuj QR kod i obejrzyj film dokumentalny OIRP w Poznaniu

■ OIRP w Toruniu

Obchody jubileuszu w toruńskiej izbie 23 czerwca zapoczątkowała uroczystość, w której wzięli udział przedstawiciele Krajowej Rady Radców Prawnych: Prezes Włodzimierz Chróścik, Wiceprezesi Zbigniew Tur, Ryszard Ostrowski i Michał Korwek oraz Dziekani Rad Okręgowych Izb Radców Prawnych w Białymstoku, Bydgoszczy, Łodzi, Koszalinie.

Ostatnie 40 lat to dla samorządu radcowskiego historia niełatwej, ale jakże satysfakcjonującej drogi. W tym czasie charakter naszego zawodu zmienił się zasadniczo, kompetencje rozrosły się, a sam samorząd mocno się sprofesjonalizował – powiedział Prezes KRRP Włodzimierz Chróścik, otwierając obchody 40-lecia samorządu radców prawnych w Toruniu. – Okręgowa Izba Radców Prawnych w Toruniu była niezwykle istotnym aktorem tych zmian – kontynuował Prezes Chróścik.

Gospodarzem uroczystości był Dziekan Rady OIRP w Toruniu Ryszard Wilmanowicz, który wspólnie z Prezesem Chróścikiem wręczył Złote i Srebrne Odznaki „Zasłużony dla Samorządu Radców Prawnych” radcom szczególnie zaangażowanym w pracę na rzecz środowiska zawodowego. Uczestnikom uroczystości zostały także przekazane pamiątkowe medale 40-lecia samorządu radcowskiego.

40-lecie samorządu stało się dla członków OIRP w Toruniu inspiracją do refleksji nad rolą, jaką odgrywają radcy prawni w systemie organów ochrony prawnej oraz społeczeństwie obywatelskim. Platformą wymiany poglądów na ten temat była konferencja naukowa „Wyzwania samorządu radców prawnych wobec współczesności”, która odbyła się 24 czerwca, w drugim dniu obchodów jubileuszowych. ■

Red., www.kirp.pl

■ OIRP we Wrocławiu

W jubileuszowej gali 2 lipca oprócz 240 radców Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu uczestniczyli znamienici goście – dziekani OIRP we Wrocławiu poprzednich kadencji Jan Bieć, Jan Łoziński i Leszek Korczak oraz przedstawiciele: OIRP w Bydgoszczy – Dziekan Michał Rościszewski, OIRP w Krakowie – Dziekan Marcin Sala-Szczypiński, OIRP w Zielonej Górze – Dziekan Przemysław Szejna i Wicedziekan Jowita Pilarska-Korczak, Sekretarz Rady OIRP w Poznaniu – Grzegorz Lorych i Członek Prezydium Rady OIRP w Warszawie – Piotr Grodzki. Krajową Radę Radców Prawnych reprezentowali Prezes KRRP Włodzimierz Chróścik oraz Wiceprezes Ewa Gryc-Zerych. W uroczystości uczestniczyli także przedstawiciele innych samorządów zawodów zaufania publicznego.

Podczas gali OIRP we Wrocławiu pamiątkowe medale 40-lecia samorządu odebrali z rąk Dziekanów Jana Biecia, Jana Łozińskiego, Leszka Korczaka i Tomasza Schefflera radcowie prawni z izby wrocławskiej szczególnie zasłużeni dla samorządu radcowskiego.

Fot. OIRP we Wrocławiu

Jubileusz był okazją do premiery filmu „40-lecie Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu”, którego pomysłodawczynią i autorką scenariusza jest mec. Krystyna Stoga. ■

Red., www.kirp.pl

■ OIRP w Zielonej Górze

W Hotelu Ruben w Zielonej Górze 11 czerwca odbyła się uroczysta gala z okazji jubileuszu 40-lecia samorządu radcowskiego.

W uroczystości uczestniczyli przedstawiciele KRRP oraz innych izb, m.in. Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych Włodzimierz Chróścik oraz Wiceprezes KRRP Zbigniew Tur, Dziekan Rady OIRP we Wrocławiu Tomasz Scheffler, Wicedziekan Rady OIRP w Warszawie Adam Król i Zastępca Przewodniczącego Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Leszek Korczak.

W uznaniu zasług dla rozwoju samorządu zawodowego Prezes KRRP wraz z Dziekanem Rady OIRP w Zielonej Górze Przemysławem Szejną wręczyli złote odznaki „Zasłużony dla

Samorządu Radców Prawnych”. Otrzymali je radcowie: Małgorzata Wiśniewska, Rafał Owczarek, Damian Czwojdzinski, Aneta Mielcarek oraz Bożena Poźniak-Wojnicz. Następnie aktywnym na forum samorządowym członkom izby Prezes KRRP wręczył medale pamiątkowe 40-lecia Samorządu Radców Prawnych.

W uznaniu zasług za osiągnięcia mające znaczenie dla miasta Zielonej Góry prezydent Janusz Kubicki uhonorował radców Bożenę Górską i Roberta Gwidona Makarowicza złotymi medalami zaś radców Jowitę Pilarską-Korczak i Małgorzatę Wiśniewską – srebrnymi medalami. ■

r.pr. Radostaw Pietrzak

OIRP W BIAŁYMSTOKU

Piknik z okazji Dnia Radcy Prawnego

Fot. OIRP w Białymstoku

W Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Białymstoku obchodami Dnia Radcy Prawnego tradycyjnie towarzyszył organizowany z tej okazji piknik. W mniej formalnym wydaniu, w przyjacielskiej atmosferze i pięknych okolicznościach przyrody bawiło się ponad 70 radców i aplikantów izby. Wydarzenie zorganizowane przez Komisję Sportu i Integracji otworzyła Dziekan Joanna Kamieńska. W programie nie zabrakło wspólnego ogniska i tańców. ■

r.pr. Anna Gryko

OIRP W WAŁBRZYCHU

Dzień Radcy Prawnego w plenerze

Za nami kolejny piknik radcowski zorganizowany przez Radę OIRP w Wałbrzychu. Plenerowa impreza z okazji Dnia Radcy Prawnego odbyła się w urokliwym Złotym Lesie.

Pogoda sprzyjała odpoczynkowi, ale i różnym aktywnościom na świeżym powietrzu. Szczególnie pochtaniające okazały się atrakcje dla najmłodszych, w których chętnie udział brali również dorośli. Biesiadowanie i zabawa trwały do wieczora. ■

Red., Facebook/OIRP w Wałbrzychu

Fot. OIRP w Wałbrzychu

OIRP W LUBLINIE

Odznaki za świadczenie pomocy prawnej uchodźcom

Na terenie obiektu Relaks Kuchnia i Sport w Dąbrowicy 25 czerwca br. odbył się piknik radcowski z okazji powitania lata. Dziekan Rady Arkadiusz Bereza razem z Dziekan Wydziału Prawa i Administracji UMCS w Lublinie Anną Przyborowską-Klimczak wręczyli radcom prawnym i aplikantom odznaki „Za pomoc prawną dla uchodźców – 2022”. Odznaka przyznawana jest w uznaniu za świadczenie pomocy prawnej i udzielanie doraźnej informacji prawnej na rzecz uchodźców z Ukrainy w okresie od 25 lutego do 16 kwietnia 2022 r., w szczególności za dyżury na przejściach granicznych i punktach recepcyjnych na obszarze województwa lubelskiego, obsługę całodobowej infolinii oraz adresu poczty elektronicznej dedykowanych przez OIRP w Lublinie dla uchodźców z Ukrainy, oraz koordynację tych działań. ■

Fot. OIRP w Lublinie

r.pr. Ewa Urbanowicz

OIRP W WARSZAWIE

Madrycka adwokatura nagrodziła stołecznych radców i aplikantów

Dziekan Rady OIRP w Warszawie Monika Catkiewicz i Przewodnicząca Komisji Zagranicznej i Praw Człowieka r.pr. Magdalena Bartosiewicz 17 czerwca odebrały w imieniu izby warszawskiej nagrodę za zaangażowanie w pomoc na rzecz osób uciekających z Ukrainy z powodu wojny, przyznaną przez Izbę Adwokacką w Madrycie. Odbierając nagrodę, pani Dziekan pokreśliła, że to wyróżnienie jest ważnym wyrazem uznania adwokatury madryckiej dla wszystkich radców prawnych i aplikantów radcowskich, którzy z ogromnym poświęceniem włączyli się w działania pomocowe. W uroczystości udział wzięli m.in. Dziekan Izby Adwokackiej w Madrycie José María Alonso Puig. ■

Red., www.oirp warszawa.pl

OIRP W ZIELONEJ GÓRZE

Radcowie prawni edukują najmłodszych

Radcowie prawni z zielonogórskiej izby uczestniczą w ogólnopolskiej akcji edukacji prawnej dla najmłodszych Krajowej Izby Radców Prawnych „Prawo w przedszkolu”. Cyklicznie odwiedzają przedszkola i opowiadają dzieciom, do czego potrzebne są w życiu regulacje i przepisy, jakie mają obowiązki i prawa oraz jak mogą ich dochodzić. Informacje przekazane są w lekkiej i przystępnej formie.

W czerwcu i lipcu br. radcowie odwiedzili Miejskie Przedszkole nr 9 „Wesołe Nutki” w Zielonej Górze, Przedszkole nr 9 z oddziałami integracyjnymi w Nowej Soli, Miejskie Przedszkole nr 34 w Zielonej Górze „Rozśpiewane Przedszkole”, Przedszkole nr 5 we Wschowie. Dzieci były bardzo aktywne i z zaciekawieniem uczestniczyły w zajęciach oraz odpowiadały na zadawane pytania. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się togi, symulacja rozprawy oraz kolorowe książeczki pt. „Od radców prawnych bajka ciekawa o obowiązkach dziecka i prawach!” oraz „Przygody Radka i Darii, dzielnych radców z kancelarii”, stworzone przez OIRP w Lublinie. ■

Fot. OIRP w Zielonej Górze

r.pr. Radostaw Pietrzak

OIRP W OLSZTYNIE

Solidarna Paczka dla uchodźców z Ukrainy

To specjalna edycja Szlachetnej Paczki, mająca na celu pomoc uchodźcom z Ukrainy. Wybraliśmy rodzinę pani Sylwii, która uciekła przed wojną wraz z dwójką dzieci: synem Krzysztofem (10 lat) oraz córką Anną (9 lat). Mąż p. Sylwii został w Ukrainie. Radcowie prawni i aplikanci radcowscy OIRP w Olsztynie wykazali się ogromnym zaangażowaniem w pomoc osobom potrzebującym. 25 czerwca przygotowaliśmy dla rodziny paczkę składającą się ze wszystkich potrzebnych jej artykułów. Zakupiliśmy żywność, środki czystości, odzież, obuwie, laptopa. Łączny koszt solidarnej paczki przygotowanej przez olsztyńskich radców i aplikantów wyniósł ok. 7000 zł. ■

r.pr. Katarzyna Skrodzka-Sadowska

SAMORZĄD RADCÓW PRAWNYCH JEST CENIONY I ROZPOZNAWALNY W ŚWIECIE

Rozmowa z r.pr. Piotrem Chrzczonowiczem, przewodniczącym Komisji Zagranicznej KRRP.

■ 6 lipca przebywająca w Polsce prezes ukraińskiej izby adwokackiej Lidiya Izovitova podziękowała samorządowi radców prawnych za wsparcie dla osób uciekających z Ukrainy i za pomoc dla adwokatów ukraińskich przebywających obecnie w Polsce. To wydarzenie symboliczne.

Przede wszystkim należy wskazać, że wizyta przedstawicieli Narodowej Rady Adwokatów Ukrainy w Polsce – prezes Lidiyi Izovitowej, wiceprezesa Valenty'a Gozdyiego oraz sekretarza generalnego Ihora Kolesnikova – związana była z ich udziałem w uroczystości obchodów 40-lecia samorządu radców prawnych, która odbyła się w Teatrze Polskim w Warszawie. W jej trakcie prezes NRAU nie tylko złożyła życzenia naszemu samorządowi z okazji jubileuszu, ale i podkreśliła, jak wielkie i cenne jest zaangażowanie środowiska samorządu radcowskiego w pomoc obywatelom Ukrainy, w tym ukraińskim adwokatom. Wyrazem tego uznania było odznaczenie prezesa KRRP Włodzimierza Chróścika oraz mec. Marii Ślżak najwyższymi odznaczeniami Adwokatury Ukraińskiej.

Przed uroczystością przedstawiciele adwokatury ukraińskiej odwiedzili też Centrum Koordynacji Pomocy Prawnej dla Obywateli Ukrainy w Warszawie, gdzie w towarzystwie przedstawicieli samorządu radcowskiego – wiceprezes KRRP Michała Korwek, r.pr. Magdaleny Bartosiewicz z Komisji Praw Człowieka KRRP i moim zapoznaliśmy się z ideą centrum i konkretnymi przejawami jego działalności.

W tym miejscu warto wskazać, że od chwili, gdy Federacja Rosyjska zbrojnie zaatakowała terytorium Ukrainy i rozpoczęła się migracja obywateli tego kraju do Polski, nasze społeczeństwo pokazało całemu światu ogromną otwartość serc i umysłów, niosąc setkom tysięcy obywateli Ukrainy bezinteresowną pomoc humanitarną.

W to dzieło od początku włączyli się aktywnie radcy prawni i aplikanci radcowscy. Samorzady na poziomie okręgowych izb powołały swoich koordynatorów pomocy prawnej Ukraińcom, a samorząd krajowy – rozwinął CKPP. Inicjatywa powołania tego centrum związana była z tzw. kryzysem migracyjnym na granicy polsko-białoruskiej. To tu radcy prawni zdobywali swoje doświadczenie w niesieniu pomocy migrantom. Konieczność wsparcia prawnego ogromnej fali uchodźców wojennych z Ukrainy stała się dla nas tylko kolejnym wyzwaniem, którego realizację – dzięki doświadczeniu wielu prawników, dzięki szkoleniom przeprowadzanym przez znawców prawa azylowego i migracyjnego można było rozpocząć błyskawicznie.

Fot. Archiwum P. Chrzczonowicza

PIOTR CHRZCZONOWICZ

Doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Karnego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, radca prawny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Toruniu; sędzia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Toruniu (od 2013 r.) i przewodniczący tego sądu (od 2016 r.), przewodniczący Komisji Zagranicznej KRRP w Warszawie (od 2022 r.), członek Komisji Prawa Karnego Rady Adwokatów i Stowarzyszeń Prawniczych Europy (CCBE) w Brukseli, członek rady programowo-naukowej kwartalnika „Probacja”. Uczestnik wielu krajowych i zagranicznych konferencji naukowych, autor lub współautor ok. 70 publikacji naukowych i popularnonaukowych. Swoje zainteresowania naukowe koncentruje na zagadnieniach polskiego, europejskiego i porównawczego prawa karnego, kryminologii i wiktymologii. Miłośnik literatury faktu, muzyki baroku, włoskich i hiszpańskich win oraz żeglarstwa sportowego.

Dzisiaj CKPP to miejsce bardzo prężnie funkcjonującej inicjatywy pomocowej *pro bono*. Tu radcy prawni współpracują z prawnikami z Ukrainy i zarządzają pracą wolontariuszy różnych zawodów prawniczych na rzecz osób pokrzywdzonych działaniami wojennymi w Ukrainie. Tu także podejmowane są działania interwencyjne w związku z kryzysem na granicy polsko-białoruskiej. Dotychczas centrum pomogło tysiącom osób i wciąż pomaga. W realizacji swoich zadań CKPP współpracuje z różnymi podmiotami i organizacjami zajmującymi się promowaniem i ochroną praw człowieka.

■ Z jakimi problemami zgłaszają się Ukraińcy?

Te problemy ewoluują – od tych typowych dla migracji, a więc dotyczących kwestii organizacji swojego pobytu na

terytorium RP, „wejścia” na rynek pracy, uzyskania świadczeń socjalnych, po te nieróżniące się niczym od problemów prawnych obywateli polskich, takich jak zwrot zakupionego towaru, kupno bądź sprzedaż samochodu, naruszenie praw pracowniczych lub pomoc w związku z pokrzywdzeniem oszustwem. Od początku agresji rosyjskiej na Ukrainę adwokaci ukraińscy jako środowisko wskazują też na potrzebę permanentnego wsparcia i solidarności ze strony samorządów prawniczych, a także potrzebę wsparcia finansowego, ze względu na to, że wielu z nich straciło dorobek życia i nie ma możliwości wykonywania zawodu ani w Ukrainie, ani w Polsce.

Trzeba pamiętać, że wielu adwokatów ukraińskich chciałoby w Polsce wykonywać swój zawód, ale na razie tylko nieliczni mają taką szansę i to nie w pełnym zakresie. Podstawowymi przeszkodami są tu znajomość języka oraz regulacje prawne, w tym kwestie związane z odpowiednim przygotowaniem kompetencyjnym do świadczenia usług prawnych w Polsce.

■ **Jak odbywa się ta współpraca radców prawnych z samorządem prawniczym w Ukrainie – czy są to bezpośrednie relacje, czy też odbywają się one za pośrednictwem międzynarodowych organizacji prawniczych?**

Nasza współpraca zaczyna przybierać postać współpracy bezpośredniej, opierając się na personalnych relacjach przedstawicieli środowiska samorządu radców prawnych z przed-

Prawnicy powinni głośno wyrażać swój sprzeciw wobec prób naruszania praworządności i nagannej politycznej instrumentalizacji prawa wszędzie tam, gdzie się i mogą być aktywni. To również kwestia naszej etyki zawodowej.

stawicielami środowiska adwokackiego w Ukrainie. Służą jej takie wydarzenia, jak wspomniana już wizyta delegacji NRAU w Warszawie.

Współpraca za pośrednictwem międzynarodowych organizacji prawniczych oczywiście też jest realizowana. Nasi radcowie prawni uczestniczą w spotkaniach gremiów międzynarodowych organizacji prawniczych poświęconych zagadnieniom niesienia pomocy Ukrainie, aktywizują się w inicjatywach dotyczących rozliczenia zbrodni wojennych dokonywanych przez agresora na Ukrainie, sami są inicjatorami i organizatorami spotkań ukraińskich prawników z przedstawicielami międzynarodowych organizacji prawniczych.

■ **Pod koniec kwietnia, podczas Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach, Maryna Popatenko, wiceminister młodzieży i sportu w rządzie Ukrainy, oceniła tę pomoc jako wzorcową. Czy ta ocena znalazła jakieś odzwierciedlenie w działaniach organizacji międzynarodowych?**

Bardzo miło słyszeć taką opinię. Jako członek samorządu radców prawnych jestem dumny ze swojego środowiska zawodowego i podziwiam każdego radcę prawnego i aplikanta radcowskiego, a także każdego kolegę adwokata i aplikanta adwokackiego, którzy bezinteresownie ruszyli z pomocą Ukraińcom. Wielu zaangażowało się np. w sprawy dotyczące opieki nad ukraińskimi dziećmi. Wypada też wskazać, że wie-

lu spośród naszych kolegów przyjęło uchodźców z Ukrainy pod swój dach, pomagając im adaptować się do funkcjonowania w Polsce. Wielu ruszało „na granicę” bądź do punktów recepcyjnych, by tam jako wolontariusze pomagać choćby w przekazywaniu posiłków.

Trudno mi odpowiedzieć na pytanie, czy ta ocena znajduje odzwierciedlenie w działaniach organizacji międzynarodowych.

■ **Czy samorząd radcowski jako członek wielu z tych organizacji może liczyć na coś więcej niż słowa uznania?**

Przedstawiciele międzynarodowych organizacji widzą naszą pracę na rzecz tych ludzi. W ich wypowiedziach dominują jednak nie tyle słowa uznania pod naszym adresem, co słowa krytyki pod adresem władz państwowych dotyczące nierównego traktowania osób przekraczających (lub usiłujących przekroczyć) granicę białorusko-polską i ukraińsko-polską. Bo te pierwsze są dyskryminowane, poddawane procedurze push back, trzymane na dystans poprzec wysokimi murami i zasieki z drutu kolczastego, a te drugie witane są z otwartymi ramionami.

Gdy chodzi o pomoc ze strony organizacji międzynarodowych, nie ma co ukrywać, oczekiwaliśmy także wsparcia finansowego. W tym zakresie jednak jako samorząd powinniśmy podjąć zdecydowane kroki, bo samo oczekiwanie nie wystarczy.

■ **Czy problemy Polski związane z praworządnością wpływają na pozycję samorządu radcowskiego w świecie prawniczym?**

Prawnicze organizacje międzynarodowe widzą to, co dzieje się w Polsce w zakresie zmian legislacyjnych oraz funkcjonowania władzy i zapewniają nas o swoim nieustannym wsparciu. Ich głos na rzecz ochrony praworządności w Polsce jest bardzo ważny – im więcej autorytetów mówi o konieczności poszanowania praworządności i punktuje zachowania, które tą praworządnością chcą zachwiać, tym większa jest nadzieja na wzrost świadomości opinii publicznej, o jaką wartość w istocie chodzi.

Przykładem może tu być 50. Europejska Konferencja Prezydentów Adwokatury i Stowarzyszeń Prawnicych „Prawa stanowione przez władzę a rządy prawa. Jak zasada praworządności wkomponowuje się w europejską architekturę bezpieczeństwa?”, która odbyła się w dniach 9–11 czerwca w Wiedniu. Wydarzenie to zgromadziło ok. 160 prawników z wielu państw Europy, reprezentujących krajowe samorządy zawodowe oraz międzynarodowe organizacje prawnicze, oraz przedstawicieli Komisji Europejskiej, rządu i parlamentu Republiki Austrii.

Doniosłym wydarzeniem konferencji było podpisanie 11 czerwca deklaracji prawników europejskich na rzecz wsparcia zasady praworządności, którego współautorem był nasz samorząd. Podkreślono w nim, że zarówno UE, jak i każde państwo członkowskie jest wspólnotą bazującą na prawie, które powinno być respektowane w każdym akcie politycznym władzy. Prawnicy powinni zaś głośno wyrażać swój sprzeciw wobec prób naruszania praworządności i nagannej politycznej instrumentalizacji prawa wszędzie tam, gdzie się i mogą być aktywni. To również kwestia naszej etyki zawodowej.

■ **Jak ocenia pan dzisiejszą pozycję międzynarodową samorządu radcowskiego?**

*Centrum Koordynacji Pomocy Prawnej
to miejsce bardzo prężnie funkcjonującej
inicjatywy pomocowej pro bono. Tu radcy prawni
współpracują z prawnikami z Ukrainy
i zarządzają pracą wolontariuszy różnych
zawodów prawniczych na rzecz osób pokrzywdzonych
działaniami wojennymi w Ukrainie.*

Jesteśmy cenieni i rozpoznawalni. Ta pozycja była budowana przez lata, ale dziś radcowie prawni aktywnie reprezentują samorząd w gremiach prawniczych organizacji międzynarodowych. Z ramienia tych organizacji biorą udział w międzynarodowych wydarzeniach jako prelegenci, prowadzą szkolenia dla adwokatów z krajów UE, partycypują w przygotowywaniu międzynarodowych publikacji eksperckich.

Reprezentantki naszego samorządu znajdują się u sterów władzy w dużych, znamienych międzynarodowych organizacjach prawniczych. Mecenas Maria Ślęzak z OIRP w Gdańsku wybrana została – po raz wtóry – na funkcję prezydenta AEA-EAL, a mec. Izabela Konopacka z OIRP we Wrocławiu także niedawno wybrana została na funkcję I wiceprezydenta FBE.

Mamy więc powody do dumy i świadectwo tego, że jako radcowie prawni w świecie prawniczym coś znaczymy. Jednak naszą pozycję wciąż musimy wzmacniać. Istotna jest nasza energia i aktywność w pracach organizacji międzynarodowych. Musimy być stale widoczni.

■ W jakich organizacjach samorząd ma swoich przedstawicieli? Czy potrzebny jest jeszcze udział w nich wszystkich?

Tych organizacji jest kilka: CCBE (Rada Adwokatur i Stowarzyszeń Prawniczych Europy), IBA (Międzynarodowe Stowarzyszenie Prawników), Europejskie Stowarzyszenie Prawników (AEA-EAL), Federacja Adwokatur Europejskich (FBE), Europejskie Stowarzyszenie Prawników Przedsiębiorstw (ECLA), Międzynarodowa Unia Adwokatów (UIA) oraz Międzynarodowe Stowarzyszenie Młodych Prawników (AIJA).

Nie każda z nich funkcjonuje równie prężnie, tak jak różne jest nasza zaangażowanie w ich prace. Jako samorząd jesteśmy bardzo aktywni np. w CCBE, natomiast tę aktywność powinniśmy poprawić np. w UIA. Rozsądne decyzje o tym, czy powinniśmy mieć swoją reprezentację w każdej z wymienionych wyżej organizacji, mogą być podjęte po dokładnej analizie aktywności naszych przedstawicieli w tych organizacjach i tego, co – jako samorząd – od tych organizacji w istocie otrzymaliśmy.

■ A co takiego obok już wspomnianych profitów można w nich uzyskać?

Całkiem sporo. Międzynarodowe organizacje prawnicze oferują seminaria (i coraz częściej webinaria) poświęcone ciekawym zagadnieniom prawnym, organizują różne konkursy (krasomówcze, moot court), które umożliwiają radcom prawnym i aplikantom radcowskim zdobywanie nowej wiedzy prawniczej, „szlifowanie” profesjonalnego języka obcego oraz zawarcie znajomości z prawnikami z innych krajów. Nie-

kiedy też rozpowszechniają informacje o ofertach pracy czy stażach zawodowych w instytucjach międzynarodowych (np. w ETPCz czy TSUE).

Samorząd radcowski występuje też jako partner w wielu projektach realizowanych na forum międzynarodowym, a finansowych czy współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, takich jak TRALIM, LAWYEREX, CrimiLaw, Civilaw czy Tradata.

■ Rozmawiając o działalności zagranicznej KRRP, nie sposób nie zapytać o plany. Jakie one są i jakich obszarów dotyczą?

Komisja Zagraniczna KRRP z pewnością chce partycypować we wzmacnianiu pozycji samorządu radców prawnych na arenie międzynarodowej. Dla realizacji tego celu ważny będzie dla nas przyszły rok, kiedy radcowie prawni będą oficjalnie przewodniczyć polskiej delegacji (złożonej z reprezentan-

*Komisja Zagraniczna KRRP, odpowiadając
na zapytania przedstawicieli międzynarodowych
organizacji prawniczych, wciąż będzie
transferować do środowisk prawniczych
innych państw rzetelną informację
o polskim prawie, o funkcjonowaniu wymiaru
sprawiedliwości i systemu politycznego w Polsce.*

tów KIRP i NRA) do CCBE. Mając na uwadze znaczenie prac CCBE w świecie prawniczym i siłę tej organizacji, chcemy – jako komisja – promować kompetentnych, wysoko wykwalifikowanych i gotowych do efektywnej pracy radców prawnych. Chcemy też, by informacje o działalności zagranicznej KRRP docierały do jak najszerzej liczby radców prawnych.

Komisja Zagraniczna KRRP, odpowiadając na zapytania przedstawicieli międzynarodowych organizacji prawniczych, wciąż będzie transferować do środowisk prawniczych innych państw rzetelną informację o polskim prawie, o funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości i systemu politycznego w Polsce. Transferować też będzie stanowiska, postulaty i rozwiązania wypracowywane w gremiach międzynarodowych do samorządu radców prawnych, mogące mieć znaczenie dla prac legislacyjnych w Polsce, dla praktyki prawniczej i dla wzmacniania standardów dotyczących wykonywania profesji radców prawnych.

Do planów komisji w bieżącej kadencji organów samorządowych należą też m.in.: organizacja (wspólnie z Komisją Aplikacji) prawniczych warsztatów językowych (z j. angielskiego, niemieckiego czy francuskiego), wspieranie i podejmowanie inicjatyw zachęcających do podjęcia aktywności zagranicznej w ramach działalności okręgowych izb radców prawnych, współpraca z członkami Komisji Praw Człowieka KRRP, przedstawicielami okręgowych izb radców prawnych i reprezentantami Narodowej Rady Adwokatów Ukrainy w istotnych sprawach dotyczących organizowania i rozwijania pomocy prawnej świadczonej uchodźcom wojennym z Ukrainy. ■

Rozmawiał Bogdan Bugdański

JUBILEUSZ 40-LECIA SAMORZĄDU RADCÓW PRAWNYCH

Uroczysta gala w Teatrze Polskim w Warszawie rozpoczęła 6 lipca, w Dzień Radcy Prawnego, Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Radców Prawnych – najważniejsze wydarzenie obchodów jubileuszu 40-lecia samorządu radców prawnych. Trzydniowy zjazd był okazją do świętowania okrągłej rocznicy, ale też do wyteżonej pracy nad kluczowymi dla samorządu radcowskiego zagadnieniami – zasadami etyki zawodowej oraz przepisami regulującymi przeprowadzanie wyborów do organów samorządu.

Okolicznościowymi medalami z okazji 40-lecia samorządu radców prawnych uhonorowano Dziekanów Rad wszystkich 19 Okręgowych Izb Radców Prawnych

6 lipca minęło dokładnie 40 lat od uchwalenia ustawy o radcach prawnych, a w konsekwencji powstania niezależnego samorządu radców prawnych.

Uroczystą galę jubileuszową w Teatrze Polskim w Warszawie, a tym samym Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Radców Prawnych, rozpoczął Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych Włodzimierz Chróścik, który zaprosił na scenę poczet sztandarowy. Zgromadzeni w podniosłej atmosferze odśpiewali hymn narodowy.

SZACOWNE GRONO GOŚCI

Wśród uczestników uroczystości znaleźli się radcowie prawni, którzy tworzyli zrębny samorządu, ci, którzy kolejno przejmowali zaszczyt, ale i odpowiedzialność kierowania samorządem oraz ci, którzy, współdziałając kolegiально, obecnie podejmują najważniejsze decyzje wytyczające kierunki działań samorządu zawodowego – byli Prezesi Krajowej Rady Radców Prawnych – Jacek Żuławski i Maciej Bobrowicz, Gra-

żyna Sałajewska, wdowa po zmarłym w tym roku Prezesie Dariuszu Sałajewskim, delegaci na Krajowy Zjazd Radców Prawnych, członkowie Krajowej Rady Radców Prawnych XI kadencji, Dziekani Rad Okręgowych Izb Radców Prawnych XI kadencji, aplikanci radcowscy reprezentujący na Zjeździe izby okręgowe oraz zaproszeni goście, współpracujący na co dzień z samorządem radców prawnych: Rzecznik Praw Obywatelskich Marcin Wiącek, Prezes Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej Mariusz Haładyj, dyrektor Generalny w Biurze Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców Marek Woch, Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej Przemysław Rosati, Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Doradców Podatkowych Sławomir Sadocha, Wiceprezes Polskiej Izby Rzeczników Patentowych Paweł Kurcman, Wiceprezes Krajowej Rady Notarialnej Aleksander Szymański, Prezes Krajowej Rady Komorniczej Rafał Łyszczek, Przewodniczący Krajowej Rady Kuratorów Dariusz Palmirski, Dyrektor Biura Krajowej Izby Biegłych Rewidentów Magdalena Polz, Przewodni-

Za zasługi i wkład w budowanie i rozwój samorządu Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych uhonorowało medalem 40-lecia wszystkich byłych Prezesów KRRP. Osobiście medale odebrali podczas gali Jacek Żuławski i Maciej Bobrowicz

czący Społecznej Komisji Kodyfikacyjnej Wojciech Popiołek, Prezes Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia” Krystian Markiewicz, Wiceprezes Stowarzyszenia Prokuratorów „Lex super omnia” Dariusz Korneluk, Prezes Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka Maciej Nowicki, Prezes Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa Mariusz Dobrzeńcki, Zastępca Sekretarza Naczelnej Rady Lekarskiej Paweł Doczekalski, Prezes Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych Zofia Małas, Prezes Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej Marek Mastalerek, Prezes Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych Alina Niewiadomska, Prezes Federacji Adwokatów Europejskich Bas Martens, Prezes Ukraińskiej Izby Adwokackiej Lydia Izwitowa, Wiceprezes Ukraińskiej Izby Adwokackiej Valentyn Gvozdiy oraz Sekretarz Ukraińskiej Izby Adwokackiej Ihor Kolesnikov, a także przedstawiciele wydawnictw oraz mediów.

– Czuję się dziś zaszczycony i szczęśliwy. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Radców Prawnych to zawsze wyjątkowe wydarzenie dla naszego środowiska. W tym roku szczególne także ze względu na wymiar okolicznościowy – świętujemy 40-lecie naszego zawodu – i wymiar merytoryczny – zaplanowaną na dalsze dni naszego zjazdu dyskusję o ważnych regulacjach, które wpłyną na ramy wykonywania naszego zawodu w kolejnych latach – powitał gości Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych Włodzimierz Chróścik. – Jestem dumny za każdym razem, gdy wkładam togę z niebieskim żabotem. Dziś świętujemy wartości, jakie ten żabot symbolizuje. 40 lat temu uchwalono ustawę o radcach prawnych, która wytyczyła początek pięknej drogi, której niezwykle ważny moment świętujemy dzisiaj. Przez 40 lat zbudowaliśmy największy samorząd prawniczy w Polsce, bez którego nie byłoby zdrowej demo-

Uroczysty moment odśpiewania hymnu

kracji i bezpiecznej gospodarki. To pozycja, której nie da się zburzyć, dorobek, którego nie da się odebrać, choć być może niektórzy mieliby na to ochotę. Radcy prawni to środowisko świetnie wykształconych, świadomych i zaangażowanych profesjonalistów. Środowisko, które swoją społeczną rolę widzi o wiele dalej niż w perspektywie jednej kadencji czy nawet jednej dekady – kontynuował Prezes KRRP.

POSZANOWANIE I OBRONA KONSTYTUCJI

Przypomniał dalej, że „Samorząd radcowski wyraża pełne poszanowanie dla Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i uważa, że należy jej zapisów bronić za wszelką cenę”.

– Nigdy nie godziliśmy się i nie godzimy się na podawanie w wątpliwość konstytucyjnych wartości, niezależnie od tego, czy dotyczą one niezależności samorządów prawniczych,

Fot. Gilariski.com

Medale pamiątkowe 40-lecia samorządu radców prawnych

praw człowieka i obywatela czy ustroju sądów i trybunałów. Polska powinna być demokratycznym państwem prawa i zrobimy wszystko, by taką pozostała – podkreślił Włodzimierz Chróścik.

Prezes KRRP w dalszej części przemówienia podzielił się refleksją, że dla niego „samorząd to przede wszystkim to, co niosą ze sobą ludzie”. – Kiedy mam dokonywać jakichkolwiek podsumowań, zawsze mam przed oczami was – moje koleżanki i moich kolegów, którzy tak naprawdę są bijącym sercem samorządu radcowskiego. Tych, których wyróżniamy w plebiscycie Krysztalowe Serce Radcy Prawnego, tych, którzy nocami sprawdzają prace aplikantów i przygotowują znakomite zajęcia, żeby radcy prawni byli zawsze gwarantem jakości. Tych, którzy dbają o integrację i tak ważne teraz, zwyczajne spotkania, dające nam poczucie wspólnoty i solidarności w kryzysowych czasach. Tych, którzy dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem, żeby wypracować i wdrożyć strategiczne reformy samorządu radcowskiego, czyniące go lepszym na kolejne lata. Tych, którzy biorą na siebie trudne brzemie sądownictwa dyscyplinarnego i dbają o przestrzeganie naszych najwyższych standardów etycznych. Wszystkim wam – koleżanki i koledzy – serdecznie dziękuję. Bez was nie byłoby silnego, sprawnego, nowoczesnego samorządu. Dziękuję także moim znamienitym poprzednikom – Prezesom Krajowej Rady Radców Prawnych poprzednich kadencji, którzy wykonali wielką pracę i włożyli mnóstwo serca i sił w to, byśmy dziś mogli świętować zawód wykonywany w obecnej formie – dodał.

– Nikt chyba nie ma wątpliwości, że przez ostatnie dwa lata rzeczywistość wokół nas całkowicie się zmieniła, między innymi za sprawą wojny u naszych granic. W tym miejscu pragnę wyrazić – jak sądzę, w imieniu wszystkich tu zgromadzonych – naszą głęboką solidarność z bohaterko broniącą się Ukrainą i pełne wsparcie dla osób uciekających ze swoich domów z powodu wojny. Czy tego chcemy, czy nie, rosyjska inwazja i jej konsekwencje stanowią dla nas przejmujące *memento* – jak mógłby wyglądać świat, gdybyśmy wyrzekli się praworządności. Naszą przyszłość musimy więc budować na fundamentach wartości humanistycznych i dobrego prawa. Widzę dla nas wielką rolę do odegrania w kreowaniu demokracji, społeczeństwa obywatelskiego przyszłości i stabilności gospodarczej. I kiedy patrzę w przyszłość, to widzę nasz silny samorząd radcowski, w którym radcy prawni są gwarantem

ochrony praw obywatelskich, realnie wpływają na praworządne działanie państwa i są zawsze gotowi do pomocy tym, którzy jej potrzebują. To samorząd moich marzeń, który mam zaszczyt budować wraz z Wami od kilkunastu lat. Jestem dumny i czuję się zaszczycony, że przyszło mi kierować samorządem radcowskim w czasach, gdy Wy w nim działacie. Bardzo dziękuję – zakończył Włodzimierz Chróścik.

W OBRONIE NIEZALEŻNOŚCI SAMORZĄDU

W 40-letniej historii samorządu radców prawnych na jego czele stało w kolejnych latach siedmiu Prezesów. Niestety w jubileuszowym roku samorząd stracił jednego z nich – Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych w latach 2013–2016 Dariusza Sałajewskiego. Pamięć Prezesa oraz wszystkich radców prawnych, którzy odeszli uczczono chwilą ciszy.

STANOWISKO NADZWYCZAJNEGO KRAJOWEGO ZJAZDU RADCÓW PRAWNYCH Z DNIA 6 LIPCA 2022 R.

W 40. rocznicę uchwalenia ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych, Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Radców Prawnych podkreśla, że zawód radcy prawnego jest zawodem zaufania publicznego, powołanym do świadczenia pomocy prawnej oraz ochrony praw i wolności obywatelskich, a samorząd zawodowy radców prawnych na mocy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej sprawuje pieczę nad należyтым wykonywaniem zawodu w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony.

Wyrażamy uznanie dla wszystkich naszych Koleżanek i Kolegów, radców prawnych, którzy – zgodnie z rotą ślubowania – swoje obowiązki zawodowe wypełniali sumiennie i zgodnie z przepisami prawa, zachowując tajemnicę zawodową, kierując się zasadami etyki oraz sprawiedliwości i w ten sposób przyczynili się do ochrony, a także do umacniania porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.

Kierujemy słowa podziękowania za długoletnie zaangażowanie do członków samorządu zawodowego radców prawnych oraz wszystkich osób, które na przestrzeni lat położyły podwaliny pod niezależny samorząd radcowski, a następnie wytrwale pracowały na rzecz jego rozwoju i jego silnej pozycji w systemie wymiaru sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej.

Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Radców Prawnych szczególnie słowa wdzięczności kieruje do Prezesów Krajowej Rady Radców Prawnych oraz innych osób sprawujących funkcje w organach samorządu, za długoletnią i oddaną służbę na rzecz samorządu zawodowego radców prawnych, zaangażowanie w podnoszenie świadomości prawnej obywateli oraz odważne występowanie w obronie praworządności.

Wyrażamy przekonanie, że silny i niezależny samorząd radców prawnych pozostaje istotną gwarancją ochrony demokratycznego państwa prawnego, prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości oraz ochrony praw i wolności obywatelskich, i w konsekwencji, wykonywanie zawodu radcy prawnego jako zawodu zaufania publicznego wymaga istnienia niezależnego samorządu. ■

Fot. Gilariski.com

– Samorząd to przede wszystkim to, co niosą ze sobą ludzie – powiedział, otwierając uroczystość, Prezes KRRP Włodzimierz Chróścik

Następnie uczestnicy uroczystości obejrżeli specjalnie przygotowany na jubileusz film z przestaniem i życzeniami pozostałych Prezesów KRRP.

Gratulacje i życzenia dla samorządu radców prawnych złożyli również zaproszeni goście, m.in. Rzecznik Praw Obywatelskich.

– W dzisiejszych czasach nie da się skorzystać z prawa do sądu bez pomocy profesjonalnego pełnomocnika – powiedział Marcin Wiącek. – Niezależność jest gwarancją ochrony praw człowieka. Mogę państwa zapewnić, że będę tej niezależności bronić i ją utrzymywać – zapewnił RPO. – Każdy radca prawny jest rzecznikiem praw człowieka. Widziałem to, gdy zaczął się kryzys na granicy polsko-białoruskiej i po rozpoczęciu inwazji wojsk rosyjskich w Ukrainie – zwrócił się do zebranych Marcin Wiącek, życząc na koniec samorządowi radców prawnych trwania w niezależności.

ORDERY OBRONY ADWOKATURY UKRAINY

Samorząd radców prawnych jest członkiem wielu międzynarodowych stowarzyszeń i organizacji, dlatego też uroczystość swoją obecnością zaszczytili goście z zagranicy. W imieniu Federacji Adwokatów Europejskich (Fédération des Barreaux d'Europe, FBE) przemówił Prezes Bas Martens, holenderski adwokat pełniący w przeszłości funkcję Dziekana izby w Hadze.

– Gratuluję samorządowi radców prawnych, największemu samorządowi w Polsce, jubileuszu 40-lecia. Jesteśmy dumni, że możemy mieć w swoich szeregach Krajową Izbę Radców Prawnych – powiedział Bas Martens, podkreślając jednocześnie, że niezwykle ważna jest współpraca z przedstawicielami poszczególnych okręgowych izb. – Możecie liczyć na nasze wsparcie w kwestii wniosku postów do Trybunału Konstytucyjnego i pomoc w chronieniu niezależności – dodał.

Bas Martens podziękował również za wsparcie, które radcowie okazali obywatelom Ukrainy i ukraińskim prawnikom. – Przed samorządami prawniczymi w Europie stoi teraz wiele wyzwań. Mam na myśli m.in. presję, nadzór państwa nad zawodami prawniczymi. Prawnicy muszą być niezależni, bo reprezentują klientów. Aby zachować niezależność, potrzebują stowarzyszeń zawodowych – zakończył prezes FBE, życząc samorządowi radców prawnych kolejnych 40 lat rozwoju i dobrej służby na rzecz obywateli.

Warto podkreślić, że samorząd radcowski instytucjonalnie, ale też indywidualnie radcowie prawni zarówno na szczeb-

Fot. Gilariski.com

O historii samorządu opowiadał mec. Jan Łoziński, przez wieloletni Dziekan i Wicedziekan Rady OIRP we Wrocławiu, Wiceprezes KRRP w l. 2007–2013

lu krajowym, jak i okręgowym angażują się od kilku miesięcy w pomoc osobom uciekającym przed wojną w Ukrainie i szukającym schronienia w Polsce, a wcześniej w pomoc osobom dotkniętym kryzysem na granicy polsko-białoruskiej. To świadczy o tym, że samorząd radców prawnych tworzą ludzie pełni empatii, zaangażowania, świadomi swej zawodowej i społecznej odpowiedzialności. Podziękowania za trudne do przecenienia wsparcie i pomoc wygłosili Prezes Ukraińskiej Izby Adwokackiej Lydia Izovitowa oraz Wiceprezes Ukraińskiej Izby Adwokackiej Valentyn Gvozdiy.

– W ten świąteczny dla prawników polskich dzień przyjechałam złożyć wam ukłon za pomoc obywatelom ukraińskim i ukraińskim adwokatom – powiedziała Lydia Izovitowa. – Polska zawsze była jednym z najważniejszych partnerów Ukrainy, a teraz, w tych trudnych czasach okazaliście nam hojność, ciepło i życzliwość. Jesteśmy ogromnie wdzięczni wszystkim polskim obywatelom i radcom prawnym za bezinteresowną pomoc. Nigdy tego nie zapomnimy – podkreśliła Lydia Izovitowa, składając radcom życzenia dalszych sukcesów w obronie praw i wolności człowieka.

Doceniając szczególne zaangażowanie i pomoc zarówno w Polsce, jak i na arenie międzynarodowej obywatelom Ukrainy oraz ukraińskim prawnikom Ukraińska Izba Adwokacka przyznała Ordery Obrony Adwokatury Ukrainy r.p. Marii Ślęzak oraz Prezesowi KRRP Włodzimierzowi Chróścikowi.

– Dziękując za to odznaczenie, traktuję je jako wyróżnienie dla wszystkich koleżanek i kolegów, którzy od miesięcy wspierają obywateli Ukrainy – powiedział Prezes KRRP.

– Chcielibyśmy, aby prawnicy z Ukrainy mogli nadal wykonywać swoją pracę w dotychczasowej formie. Chwała Ukrainie! – dodała mec. Maria Ślęzak.

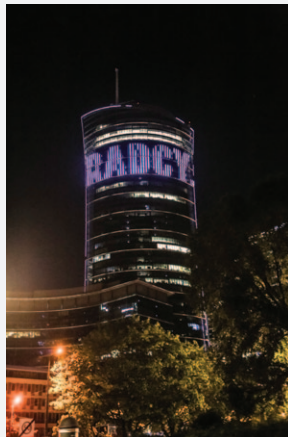
Następnie głos zabrali przedstawiciele innych zawodów prawniczych oraz pozaprawniczych zawodów zaufania publicznego.

WALKA O GODNOŚĆ I WOLNOŚĆ OBYWATELI

Szczególne przestanie dla samorządu radcowskiego miał Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej Przemysław Rosati. – Była pandemia, a teraz jest choroba K 6/22 – powiedział Prezes NRA, nawiązując do wniosku grupy postów złożonego do Trybunału Konstytucyjnego. – Ramię w ramię bronimy praw obywateli. Nikt nie wie lepiej od nas, że prawo obywatela do sądu, to wolny

JUBILEUSZOWA ILUMINACJA WARSZAWY W DZIEŃ RADCY PRAWNEGO

6 lipca – w Dzień Radcy Prawnego, w którym w tym roku uroczystości obchodzimy także 40-lecie samorządu radców prawnych, na najbardziej rozpoznawalnych budynkach Warszawy, o zmierzchu wyświetlona została jubileuszowa iluminacja.

Fot. Ida Podsiębińska

Fot. Ida Podsiębińska

Fot. Ida Podsiębińska

Logotyp 40-lecia oraz Krajowej Izby Radców Prawnych rozświetlił 6 lipca samo serce stolicy – Pałac Kultury i Nauki. Wyjątkowe podświetlenie można było podziwiać do świtu 7 lipca także na stadionie PGE Narodowy oraz Warsaw Spire – jednym z najwyższych biurowców w Europie.

Dzień Radcy Prawnego upamiętnia rocznicę uchwalenia ustawy o radcach prawnych. To tego dnia Krajowa Izba Radców Prawnych uroczystą galą jubileuszową w Teatrze Polskim w Warszawie rozpoczęła trzydniowy Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Radców Prawnych. ■

i niezależny radca prawny, i adwokat. Będziemy razem walczyć o godność i wolność obywateli – mówił Przemysław Rosati.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Doradców Podatkowych Sławomir Sadocha przyznał natomiast w swoim przemówieniu, że zawód radcy prawnego i samorząd radcowski stanowił inspirację dla samorządu doradców podatkowych.

W imieniu nieobecnej Prezes Polskiej Izby Rzeczników Patentowych Doroty Rzązewskiej wystąpił wiceprezes Paweł Kurcman. – Patrząc na perspektywę 40 lat państwa samorządu i problemów, jakie napotykać, jesteście bardzo prężnym samorządem – powiedział. – Nie możemy ustawać w dbaniu o samorządność. Życzę członkom samorządu wytrwałości, aby poziom prawa w Polsce się podnosił.

Rafał Łyszczek, Prezes Krajowej Rady Komorniczej, pogratulował radcom prawnym 40 lat i życzył odwagi, wytrwałości i cierpliwości. – Dzisiaj, kiedy podważane są podstawowe wartości, nasz głos musi brzmieć razem – dodał.

Przewodniczący Krajowej Rady Kuratorów Dariusz Palmirski życzył z kolei, aby kolejne dekady działalności samorządu radców prawnych były pasmem sukcesów.

Dyrektor Biura Krajowej Izby Biegłych Rewidentów Magdalena Polz odczytała list Prezes Izby Biegłych Rewidentów Barbary Misturskiej-Dragan. „Przynależność do zawodu zaufania publicznego to prestiż i odpowiedzialność” – napisała Prezes KIBR. „Cieszę się, że zawarliśmy Ogólnopolskie Porozumienie Zawodów Zaufania Publicznego. Niezależnie od tego liczę na zacieśnienie współpracy z KIRP” – dodała, gratulując na koniec 40. rocznicy powstania samorządu.

Prezes Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia” Krystian Markiewicz także pogratulował 40 lat samorządu radcowskiego. – Nasz samorząd został zlikwidowany, ale to nie znaczy, że zlikwidowano niezależność sądów – powiedział. – Jesteście państwem jednym z podstawowych gwarantów

praw i wolności obywatelskich. Teraz idziemy ramię w ramię. Ostatnie siedem lat pokazało, że istnieje solidarność zawodów prawniczych. Cieszę się, że potraficie państwo mówić o praworządności i o nią walczyć. Życzę, aby państwa wiedza i doświadczenie były wykorzystywane właściwie do odbudowywania praworządności w Polsce – zakończył Krystian Markiewicz.

Za współpracę z radcami w działalności na rzecz praw człowieka dziękował Prezes Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka Maciej Nowicki. – Życzymy wam solidarności, wiele siły i utrzymania niezależności – powiedział. Prezes Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa Mariusz Dobrzeński podkreślił, że „nasze samorządy muszą mieć autonomię”. – Będziemy stali za wami ramię w ramię, broniąc waszej, ale również naszej samorządności, bo dzisiaj wasz samorząd, a jutro nasz.

Prezes Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych Zofia Małas w imieniu samorządów zawodów medycznych i weterynaryjnych gratulowała jubileuszu i życzyła radcom wszystkiego dobrego.

Marek Mastalerek, Prezes Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej, wręczył Prezesowi KRRP Włodzimierzowi Chróścikowi na szczęście symboliczny prezent – replikę krasnala – dobrego duszka, który stoi przed Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu.

MEDAL PAMIĄTKOWY Z OKAZJI 40-LECIA

Krajowa Rada Radców Prawnych ustanowiła medal pamiątkowy z okazji 40-lecia samorządu zawodowego radców prawnych w celu uhonorowania tym wyjątkowym symbolem radców prawnych zaangażowanych w działalność izb okręgowych lub zastużonych dla rozwoju samorządu radcowskiego i wzmocnienia jego pozycji w odbiorze społecznym, a także innych osób związanych z działalnością samo-

ządu radcowskiego i zasłużonych dla jego rozwoju. W roku jubileuszowym uhonorowanych medalem we wszystkich 19 okręgowych izbach radców prawnych zostanie łącznie przeszło 1700 osób.

Na gali w Teatrze Polskim medalem pamiątkowym wyróżniono szczególnie zasłużone osoby. Za zasługi i wkład w budowanie, i rozwój samorządu Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych uhonorowało medalem:

– Józefa Zycha, Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych w latach 1983–1991. W imieniu nieobecnego Prezesa okolicznościowy medal odebrał Wiceprezes KRRP i Wicedziekan Rady OIRP w Poznaniu Zbigniew Tur;

– Jacka Żuławskiego, Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych w latach 1991–1995;

– Andrzeja Kalwasa, Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych w latach 1995–2004. W imieniu nieobecnego Prezesa medal odebrała Dziekan Rady OIRP w Warszawie Monika Całkiewicz;

– Zenona Klatkę, Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych w latach 2004–2007. W imieniu nieobecnego Prezesa medal odebrała Dziekan Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach Katarzyna Jabłońska;

– Macieja Bobrowicza, Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych w latach 2007–2013 i 2016–2020.

Uhonorowany został również zmarły 18 marca tego roku Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych w latach 2013–2016 Dariusz Sałajewski. Przyznany okolicznościowy medal został przekazany na ręce jego małżonki, Grażyny Sałajewskiej.

Okolicznościowymi medalami uhonorowano także obecnych Dziekanów Rad wszystkich 19 Okręgowych Izb Radców Prawnych.

WIZJONERZY – TWÓRCY SAMORZĄDU

W dalszej części uroczystości o historii samorządu opowiedział zaangażowany w jego budowę mec. Jan Łoziński, przez wiele lat pełniący funkcję Dziekana i Wicedziekana Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu, członka Krajowej Rady Radców Prawnych i Wiceprezesa KRRP w latach 2007–2013.

– Wystuchaliśmy wielu życzeń, przyszedł czas, aby to spaść kłamrą 40-lecia – mówił Jan Łoziński. – To dla mnie zaszczyt i odpowiedzialność. Samorząd nie powstał *deus ex machina*. Ojcowie założyciele byli realistami, ale też wizjonerami – mieli swoje marzenia, jak ma wyglądać samorząd. I kiedy powstał samorząd, ojcowie założyciele zaniechali walkę, ale zaczęli ciężką pracę, żeby ten samorząd wyglądał, jak oni by chcieli – wspominał mec. Łoziński. – Dzisiaj, świętując 40-lecie, mamy samorząd silny i dobrze zorganizowany, mocny intelektualnie. Dzięki dobremu programowi aplikacji do zawodu przyszło wiele koleżanek i kolegów. Jubileusz 40-lecia zobowiązuje nas do pozostawienia przestania młodym radcom i aplikantom – szanujcie samorząd i zawód, bo wiele osób trzymało się, aby on powstał. Szanujcie zasady etyczne, szanujcie swoich klientów i brońcie ich interesów nieustępliwie, ale i z rozważą. Samorząd stoi przed kolejnymi wyzwaniami. Życzę nam, aby rozwijał się w warunkach niezależności i aby jego członkowie służyli obywatelom – zakończył mec. Jan Łoziński.

NAJWIĘKSZA KAMPANIA PROMOCJI ZAWODU

Choć jubileusz to najlepsza okazja do wspomnień, podczas uroczystości goście mogli ocenić także aktualne projekty samorządu radców prawnych, m.in. największą w historii samorządu kampanię promocji zawodu radcy prawnego pod hasłem „Problemy prawne? Nie szukaj ucieczki, szukajradcy.pl”. Wyświetlony w teatrze spot promujący zawód radcy prawnego można było oglądać w internecie od 26 czerwca, a w telewizji i pociągach PKP Intercity od 1 lipca. Warto podkreślić, że spot został dostosowany również do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Celem kampanii jest wzmocnienie wizerunku radcy prawnego jako godnego zaufania eksperta w dziedzinie prawa. Radca ma być postrzegany jako solidne wsparcie, którego nie trzeba się bać, który pomoże w każdej dziedzinie prawa i z którego usług warto korzystać cały czas, a nie tylko w sytuacji kryzysowej. Spoty reklamowe opierają się na promocji ogólnopolskiej wyszukiwarki szukajradcy.pl i zachęcają do korzystania z niej. Sprawy karne, kredyty, rozwody, sprawy spółki, wierzytelności czy inne skomplikowane umowy – to tylko niektóre z tematów podejmowanych w ramach zaplanowanej kampanii.

Wyszukiwarka szukajradcy.pl to narzędzie pozwalające łączyć radców prawnych z potencjalnymi klientami.

Reklamy emitowane były w internecie, telewizji – w kanałach grup TVN oraz Polsat, oraz w pociągach PKP Intercity. W całej Polsce, na terenie działania 19 okręgowych izb radców prawnych na billboardach i na przystankach wisiały plakaty. Szacuje się, że kampania za pośrednictwem telewizji dotarła do ok. 5,2 mln osób, w internecie spoty obejrzało ok. 4,8 mln osób, w pociągach PKP Intercity – ok. 2,5 mln, a plakaty zobaczyło ok. 7 mln osób. To bez wątpienia imponujący zasięg kampanii.

Na zakończenie gali w Teatrze Polskim wystąpiła Ania Dąbrowska

Fot. Gilarski.com

FINAŁOWY KONCERT

Galę w Teatrze Polskim zakończył magiczny koncert Ani Dąbrowskiej, wokalistki, kompozytorki, autorki tekstów, producentki, laureatki dziesięciu Fryderyków i wielu innych nagród branżowych. Publiczność bawiła się świetnie, nucąc razem z wokalistką takie przeboje jak: „Serce nie sługa”, „Charlie Charlie”, „Nieprawda”, „Dreszcze, czyli porady na zdrady”.

Wieczorem 6 lipca delegaci na Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Radców Prawnych oraz zaproszeni goście spotkali się na uroczystej kolacji w hotelu Sofitel Victoria, w którym 7 i 8 lipca zaplanowano obrady. ■

Redakcja

Prezes KRRP Włodzimierz Chróścik oraz członkowie Prezydium Zjazdu (od lewej): Andrzej Pieścik – Zastępca Przewodniczącej Zjazdu, Tomasz Korpusiński – Zastępca Przewodniczącej Zjazdu, Jowita Pilarska-Korczak – Przewodnicząca Prezydium Zjazdu, Marta Stryjek – Sekretarz Prezydium Zjazdu

ZMIANY PRZYJĘTE PRZEZ NKZRP: WZMOCNIENIE OCHRONY INTERESU KLIENTA I USPRAWNINIENIE DZIAŁANIA ORGANÓW SAMORZĄDOWYCH

W okolicznościach obchodów jubileuszu 40-lecia samorządu radców prawnych najważniejsza była jednak dyskusja delegatów na Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Radców Prawnych nad zmianami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz Uchwały nr 10/2010 IX Krajowego Zjazdu Radców Prawnych w sprawie zasad przeprowadzania wyborów do organów samorządu radców prawnych, liczby członków tych organów oraz trybu ich odwoływania, a także podejmowania uchwał przez organy samorządu – potocznie zwaną ordynacją wyborczą. Tocząca się wiele godzin dyskusja doprowadziła do uchwalenia oczekiwanych przez środowisko radców prawnych zmian.

**PIOTR
OLSZEWSKI**
radca prawny
Fot. OIRP w Warszawie

Już podczas odbywającego się jesienią 2020 roku „wyborczego” Krajowego Zjazdu Radców Prawnych, który z uwagi na epidemię odbywał się w formule hybrydowej, uniemożliwiając odpowiednią dyskusję nad fundamentalnymi aspektami funkcjonowania samorządu

radców prawnych (takimi właśnie jak etyka czy ordynacja), nowo wybrany wówczas Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych Włodzimierz Chróścik zapowiadał – pod warunkiem ustąpienia epidemii – zwołanie zjazdu, który zweryfikuje aktualność obowiązującego Kodeksu Etyki oraz ordynacji wyborczej. Zgodnie z zapowiedzią Krajowa Rada Radców Prawnych zwołała w 2022 r. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Radców Prawnych.

JEDNOGŁOŚNE DECYZJE DELEGATÓW

NKZRP, którego posiedzenie rozpoczęło się 6 lipca 2022 r. – w 40. rocznicę uchwalenia ustawy o radcach prawnych – uchwalił prawie jednogłośnie:

Hotel Sofitel Victoria w Warszawie, miejsce obrad

Fot. Piotr Gilarski

- zmianę Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,
 - uchwałę zmieniającą ordynację wyborczą,
 - a także uchwałę w sprawie zasad podejmowania uchwał przez organy samorządu radców prawnych.
- Wszystkie zmiany wejdą w życie 1 stycznia 2023 r.

KONSULTACJE PUBLICZNE

Zjazd swoje obrady prowadził na podstawie przedłożonych w trybie Regulaminu Krajowego Zjazdu Radców Prawnych, tj. uchwały Nr 106/X/2018 r. Krajowej Rady Radców Prawnych z 13 października 2018 r., przez Prezesa KRRP projektów wyżej wymienionych uchwał. Przygotowanie tych projektów poprzedziły konsultacje środowiskowe i samorządowe oraz organizowane w różnych formatach debaty eksperckie. Przeprowadzono także publiczną debatę dotyczącą aktualnych przepisów i projektowanych zmian z możliwością zadawania pytań lub zgłaszania propozycji zmian. Prezydium KRRP powołało grupy robocze (w 2020 r. i 2022 r.), w ramach których również wypracowano propozycje zmian. Powstające projekty poddawano ocenie zgodności z zasadami proporcjonalności i niedyskryminującego charakteru, skutków zmian i ich wpływu na środowisko radcowskie. Projekt zmian KERP został opublikowany na stronie KIRP w celu przeprowadzenia jego wewnątrzsamorządowej i publicznej konsultacji oraz został przesłany do zaopiniowania władzom publicznym.

– W wyniku tych wszystkich działań przeprowadzonych także w zgodzie z obowiązującymi nas zasadami prawa Unii Europejskiej powstały projekty uchwał, które zostały przedto-

Głosowanie nad finalnym kształtem przedłożonych zjazdowi uchwał było poprzedzone wielogodzinnymi dyskusjami

Fot. Piotr Gilarski

zone NKZRP – wskazuje r.pr. Sławomir Ciupa z Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych.

W trakcie konsultowania zmian Krajowa Rada Radców Prawnych zamówiła także raport stanowiący zbiór wyników, badań i analiz, który miał na celu wsparcie dyskusji na temat powodów zmian w przepisach Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, dotyczących m.in. trzech, budzących najwięcej emocji zakresów:

- informowania o wykonywaniu zawodu i pozyskiwania klientów usług prawnych;
- dopuszczenia możliwości ujawnienia tajemnicy zawodowej w sprawach przeciwko radcy prawnemu pomiędzy radcą prawnym a klientem;
- dopuszczenia współpracy z osobami trzecimi w ramach alternatywnych struktur biznesowych, spółek z usługami cyfrowanymi oraz łączenia pomocy prawnej z działalnością nieprawniczą;
 - w świetle przepisów ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, dyrektywy usługowej oraz sektorowych dyrektyw prawniczych dotyczących stałego i tymczasowego świadczenia transgranicznych usług prawniczych, w szczególności w zakresie proporcjonalności, subsydiarności i uzasadnionego charakteru regulacji.

SKŁADY KOMISJI I PREZYDIUM ZJAZDU

Komisja mandatowa:

Grażyna Kamerduła (OIRP w Zielonej Górze) – Przewodnicząca komisji
 Ewa Maria Chmielowicz (OIRP w Koszalinie)
 Paweł Dubis (OIRP w Rzeszowie)
 Krystian Mularczyk (OIRP we Wrocławiu)
 Karolina Szat (OIRP w Poznaniu)

Prezydium Zjazdu:

Jowita Piłarska-Korczak (OIRP w Zielonej Górze) – Przewodnicząca
 Tomasz Korpusiński (OIRP w Krakowie) – Zastępca Przewodniczącej Zjazdu
 Andrzej Pieścik (OIRP w Poznaniu) – Zastępca Przewodniczącej Zjazdu
 Marta Stryjek (OIRP w Warszawie) – Sekretarz

Komisja uchwał i wniosków:

Tomasz Osiński (OIRP w Warszawie) – Przewodniczący
 Damian Czwojdzicki (OIRP w Zielonej Górze)
 Michał Formalik (OIRP w Poznaniu)
 Artur Górecki (OIRP we Wrocławiu)
 Grzegorz Łaszczycza (OIRP w Katowicach)

Według autora raportu, dr. Marka Gnusowskiego z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, jego szczególną wartością jest szerokie ujęcie badanej tematyki. W celu jak najbardziej precyzyjnego zrozumienia badanych zjawisk zastosowano triangulację metod badawczych, a zatem wykorzystane zostały zarówno metody ilościowe, jak i jakościowe. W raporcie zawarte są wyniki i analizy badań ilościowych przeprowadzonych na bardzo znaczących próbach 782 radców prawnych i aplikantów radcowskich oraz 600 klientów i potencjalnych klientów radców prawnych.

GŁOSOWANIA ZJAZDU

Głosowanie nad finalnym kształtem przedłożonych zjazdowi uchwał było poprzedzone wielogodzinnymi dyskusjami i możliwością zgłaszania poprawek. Ostatecznie do Komisji Uchwał i Wniosków Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych 7 lipca delegaci zgłosili 45 popra-

wiek do przedłożonego projektu uchwały w sprawie zmiany Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, 13 poprawek do projektu uchwały zmieniającej ordynację wyborczą oraz cztery poprawki do projektu uchwały w sprawie zasad podejmowania uchwał przez organy samorządu.

NOWA ETYKA?

I choć jak wskazują przedstawiciele samorządu, zmiany Kodeksu nie są rewolucyjne, a zawierają także wiele zmian porządkujących czy doprecyzowujących, to dyskusje na te właśnie tematy wywoływały największe emocje wśród delegatów.

Delegaci dyskutowali m.in. o zapisie dotyczącym obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej w przypadku polubownych metod rozwiązywania sporów. W zmienionym zapisie kodeksu radca prawny będzie zobowiązany do zachowania w tajemnicy, także wobec sądów i innych organów, przebiegu i treści negocjacji podejmowanych w ramach polubownego załatwienia sprawy, w których brał udział. Tajemnica obowiązuje również innych radców prawnych występujących w imieniu tego samego podmiotu, nawet jeśli nie brali udziału w tych negocjacjach.

Mając na uwadze konieczność dostosowania uregulowań samorządowych do przepisów Kodeksu CCBE, wprowadzono postanowienie dotyczące przypisania konfliktu interesów.

Ponadto dostosowano przepisy kodeksu w zakresie informowania o wykonywaniu zawodu do prawa Unii Europejskiej.

Delegaci na zjazd oraz zaproszeni goście otrzymali specjalne jubileuszowe publikacje na 40-lecie samorządu

Fot. Piotr Gilarski

KODEKS ETYKI RADCY PRAWNEGO POPRZEDZONY BĘDZIE NOWĄ PREAMBUŁĄ:

„Radca prawny, wykonując w sposób samodzielny i niezależny zawód zaufania publicznego, służy dobru osób, których prawa i wolności zostały mu powierzone w celu ochrony. Pełni swoją misję społeczną z poszanowaniem obowiązków wobec demokratycznego społeczeństwa, zawodu radcy prawnego oraz wymiaru sprawiedliwości. Zawód radcy prawnego podlegający ochronie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i zorganizowany na zasadzie samorządu stanowi jedną z gwarancji praworządności. Jest to zawód respektujący ideały i obowiązki etyczne jego wykonywania, przyczyniające się do godnego i uczciwego świadczenia pomocy prawnej”. ■

Fot. Piotr Gilarski

Delegaci zgłosili 45 poprawek do przedłożonego projektu uchwały w sprawie zmiany Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, 13 poprawek do projektu uchwały zmieniającej ordynację wyborczą oraz cztery poprawki do projektu uchwały w sprawie zasad podejmowania uchwał przez organy samorządu

skiej. Określono, że informowaniem o wykonywaniu zawodu jest komunikacja mająca na celu bezpośrednią lub pośrednią promocję radcy prawnego, jego wizerunku, wykonywania zawodu lub kancelarii bez względu na treść, formę lub środki komunikacji.

– Prawo UE ma wpływ na regulacje związane z zasadami etyki zawodowej. Zmiany w tym zakresie dotyczyły KERP oraz głównie obszarów informowania o wykonywaniu zawodu i pozyskiwania klientów. Chodziło o zapewnienie zgodności z dyrektywą usługową (wprowadzenie nowych definicji informowania o wykonywaniu zawodu ze zdefiniowaniem wyłączeń oraz pozyskiwania klientów, dopuszczenie każdej formy promocji oraz ograniczenie promocji ze względu na treść lub sposób prowadzenia) – wyjaśnia ekspert OBSiL. – Zakładamy, że pełna zgodność w tym zakresie została osiągnięta.

– Zmieniony obszar KERP dotyczący informowania o wykonywaniu zawodu można uznać za kontynuację dotychczasowego kształtowania postanowień KERP. Radca prawny będzie mógł korzystać z każdej formy promocji, ale w szczególności nie będzie mógł kłamać, wprowadzać w błąd, być nachalny, czy agresywny, robić tego w nieodpowiednim miejscu – wskazuje Sławomir Ciupa. – Unormowano także współpracę lub kontakty z osobami trzecimi. Dotyczy to również takich działań, które nie są realizowane na jego zlecenie, ale na jego rzecz lub w jego interesie. Radca prawny będzie mógł korzystać z pomocy profesjonalistów od marketingu i dystrybucji usług, wykorzystywać różne narzędzia lub metody. Będzie obowiązany robić to w sposób odpowiedzialny i niepozostawiający tego poza swoją kontrolą, dostosowany do specyfiki zawodu oraz bez naruszania przepisów prawa, dobrych obyczajów i zasad etyki zawodowej.

Zjazd wskazał ponadto, że radca prawny obowiązany jest postępować w stosunku do aplikanta radcowskiego rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej oraz dobrymi obyczajami, co dotyczy zarówno patronatu, jak i relacji zawodowych z aplikantami.

CO NOWEGO W KERP?

Za pewne *novum* można uznać uregulowanie zasad współpracy przy wykonywaniu zawodu z osobami trzecimi prowadzącymi działalność prawniczą poza formami wykonywania zawodu. – Było to już przedmiotem zainteresowania pionu dyscyplinarnego w oparciu o obecnie obowiązujący KERP

WZMOCNIENIE NIEZALEŻNOŚCI ZAWODOWEJ

Należy wyrazić zadowolenie, że udało się doprowadzić do przyjęcia istotnych zmian w trzech najważniejszych aktach wewnętrznych naszego samorządu. Szczególnie cieszy, że delegaci na Nadzwyczajnym Krajowym Zjeździe Radców Prawnych zdecydowaną większością głosów opowiedzieli się za proponowanymi zmianami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Część wprowadzonych zmian do KERP wynika z konieczności implementacji regulacji unijnych, szczególnie w zakresie informowania o wykonywaniu zawodu radcy prawnego. Wiele zmian było konsekwencją dotychczasowej praktyki samorządowych organów dyscyplinarnych. Istotne znaczenie mają również zmiany w samorządowej ordynacji wyborczej, które przyczynią się do poprawy przejrzystości i jawności wyborów samorządowych. Przyjęto również odrębny akt dotyczący zasad podejmowania uchwał przez organy samorządów. Mam nadzieję, że przyjęte zmiany w KERP wzmocnią naszą niezależność zawodową, zaś zmiany w pozostałych aktach usprawnią działanie naszych organów samorządowych. ■

prof. dr hab. Rafał Stankiewicz,
Kierownik Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji KRRP

– wskazuje Sławomir Ciupa. – Tutaj chodzi o dopełnienie i wzmocnienie ochrony klienta przed nieuczciwymi praktykami ze strony tych osób, ale też wyartykułowanie radcom, że nie można współpracować z takimi osobami, kiedy naruszają zasady obowiązujące w zawodzie. Po tych zmianach radca prawny będzie musiał ocenić, czy może współpracować z taką osobą. Czy świadczy ona usługi w sposób zgodny z prawem, w szczególności, czy nie wykracza poza formy wykonywania zawodu, czy w sposób nieuprawniony wkracza w świadczenie pomocy prawnej lub prowadzenie regulowanej działalności prawniczej? Czy w ramach takiej współpracy nie będą naruszane zasady etyki – szczególnie niezależność, tajemnica zawodowa, konflikt interesów, godność zawodu? Czy ma umowę z klientem? Czy klient nie jest wprowadzany błąd co do rzeczywistej roli osoby trzeciej przy prowadzeniu sprawy i czy jego interes nie będzie zagrożony? Czy dzieli się wynagrodzeniem z tytułu świadczenia pomocy prawnej z osobą, która nie uczestniczy w jej świadczeniu? – wymienia ekspert.

Nowatorskie wśród samorządów prawniczych regulacje w tym obszarze zostały zapisane w nowym art. 25 oraz 25a kodeksu. Nowe przepisy zaczną obowiązywać od 1 stycznia przyszłego roku.

– Nowe brzmienie art. 25 KE oznacza istotne wzmocnienie możliwości realizacji czynności należących do sfery tzw. działalności multidyscyplinarnej, którą jest wykonywanie działalności bezpośrednio związanej z pomocą prawną lub podporządkowaną pomocą prawną. W ustępie 3 art. 25 natomiast sankcjonuje się możliwość wykonywania działalności dodatkowej i świadczenia usług niepowiązanych z pomocą prawną, pod warunkiem wyraźnego oddzielenia od działalności radcy prawnego – wyjaśnia r.pr. Piotr Skorupa, doktor nauk prawnych, prawnik z ponad 20-letnim doświadczeniem w sektorze finansowym.

Eksperti OBSiL wyjaśniali założenia projektowanych zmian i odpowiadali na pytania delegatów

Zdaniem rozmówcy nowe unormowanie w sposób efektywny otwiera radcom prawnym nowe możliwości działania, jednocześnie wskazując na ograniczenia fundamentalne, które wskazuje się w ustępie 1 art. 25. – Należy z aprobatą odnieść się do dokonanej zmiany. Pozwoli ona na unowocześnienie regulacji KE, dostosowując do realiów rynkowych i zjawisk ekonomicznych, które zapoczątkowały rozwój praktyk multidyscyplinarnych. Wydaje się uzasadniony także wniosek, że nowe brzmienie art. 25 KERP wspiera prawidłową wykładnię (zgodną z nowoczesnymi koncepcjami wykładni tekstów prawnych) ustawy radców prawnych w zakresie zakresu i zasad prowadzenia działalności nieprawniczej – wyjaśnia dr Skorupa.

ZASADA SPRAWIEDLIWOŚCI ORAZ EFEKTYWNOŚCI KODYFIKACJI

Według eksperta norma prawna wynikająca z tekstu art. 25a oznacza zaś istotne wzmocnienie przede wszystkim dwóch funkcji kodeksu etyki: zasady sprawiedliwości oraz efektywności kodyfikacji. Aktualna sytuacja rynkowa powodowała, że ci radcowie prawni, którzy decydowali się na współpracę z podmiotami tego typu, występowali *de facto* jako podwykonawcy usług prawnych finansowanych i świadczonych przez podmioty nieuprawnione (najczęściej świadczonych przez spółki kapitałowe lub inne formy wykonywania działalności gospodarczej, marketingowo określane mianem, np. kancelarie odszkodowawcze, firmy agregujące usługi prawnicze w „abonamentach” albo kancelarie „frankowe”).

– Obecnie KERP zajmuje stanowisko zdecydowane, zakazujące całkowicie współpracy z takimi podmiotami, wskazując przykładowo (art. 25a ust. 2 zd. 2 KERP), że prowadzi to do naruszenia zasad wykonywania zawodu radcy prawnego i świadczenia usług prawniczych. Wydaje się, że stanowczość zakazu jest istotnym argumentem dla przyjęcia, że umowy o świadczenie usług prawniczych za pośrednictwem radcy prawnego związanego umową z podmiotem łamiącym ustawę o radcach prawnych są sprzeczne z art. 6 i 8 tej ustawy, a tym samym takie umowy są sprzeczne z ustawą. To ostatnie stwierdzenie nakazuje stosowanie sankcji nieważności z mocy prawa (tzw. bezwzględnej), o której mowa w art. 58 kodeksu cywilnego – wyjaśnia Piotr Skorupa. – Zmiana w KERP powoduje, że *expressis verbis* przesądza się o niedopuszczalności

takiego obchodzenia ustawy o radcach prawnych. Radcowie prawni powinni zatem uwzględnić, że występują w ramach usług świadczonych sprzecznie z Kodeksem Etyki, ustawą o radcach prawnych, a tym samym usługi wobec takich klientów świadczone są na mocy umów nieważnych z mocy prawa (*ex tunc, erga omnes*). Niezbędne jest zatem uświadomienie sobie przez radców prawnych wielopłaszczyznowych implikacji – skutków prawnych, które powstają w wyniku działalności podmiotów świadczących usługi prawnicze niezgodnie z przepisami. Przede wszystkim jest to ryzyko ponoszenia odpowiedzialności deliktowej względem klienta takiego podmiotu, obok odpowiedzialności dyscyplinarnej. Tym samym Kodeks wyraża zdecydowany zakaz prowadzenia działalności z obejściem przepisów ustawy o radcach prawnych i będzie regulacją efektywną: informacja o zakazanych usługach prawnych jest wyrażona wyraźnie, bez konieczności wykładni jednoznacznego tekstu przepisu. Nowe unormowanie art. 25a jest także wyrazem zasady sprawiedliwości, którą postuluje się w nauce prawa (obok oczywiście wielu innych) wobec kodyfikacji. Sprawiedliwość sprowadza się do prostej konstatacji, że KERP obecnie zrównuje sytuację prawną wszystkich radców prawnych. Nie będzie bowiem po wejściu w życie zmian możliwe dalsze formułowanie „wątpliwości”, jakie przyzwalają obecnie na podwykonawstwo dla kancelarii odszkodowawczych, kancelarii „frankowych” czy innych podmiotów świadczących usługi prawnicze niezgodnie z przepisami ustawy o radcach prawnych.

ORDYNACJA WYBORCZA I ZASADY PODEJMOWANIA UCHWAŁ

W zakresie zasad przeprowadzania wyborów do organów samorządu radców prawnych, liczby członków tych organów oraz trybu ich odwoływania, wprowadzono zmiany mają-

DOSTOSOWANIE DO REGULACJI UNIJNYCH

Krajowy Nadzwyczajny Zjazd Radców Prawnych przyjął zmiany do Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, których głównym celem jest dostosowanie zawartych w nim przepisów do regulacji Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. dyrektywy usługowej. Modyfikacji dokonano przede wszystkim z uwagi na problemy interpretacyjne, jakie pojawiły się w toku jego stosowania. Ponadto z Kodeksu Etyki zostały usunięte regulacje, które zgodnie z ustawą o radcach prawnych powinny być kształtowane przez podmiot inny niż Krajowy Zjazd Radców Prawnych, czyli przez Krajową Radę Radców Prawnych. Szczególnie warte podkreślenia jest przyjęcie regulacji zakazującej wykonywania czynności zawodowych w imieniu podmiotów nieuprawnionych do świadczenia pomocy prawnej w pełnym, zarezerwowanym dla radców prawnych i adwokatów, zakresie. Godzi się też zwrócić uwagę na przepisy doprecyzowujące postanowienia dotyczące informowania i pozyskiwania klientów. Wśród innych przyjętych przez NKZRP zmian znalazły się też postanowienia, które w sposób jednoznaczny opisują relacje pomiędzy patronem i aplikantami. ■

dr hab. Tomasz Scheffler,

Zastępca Kierownika Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji KRPP

Fot. Piotr Gilarski

Po dwóch dniach intensywnych obrad zmiany w przepisach samorządowych zostały przyjęte

ce na celu usprawnienie procesu wyborczego, m.in. poprzez powołanie komisji mandatowo-skrutacyjnej, doprecyzowanie zasad zgłaszania kandydatów do organów samorządu zarówno na szczeblu okręgowym, jak i krajowym. Istotnym *novum* jest możliwość przeprowadzenia zebrań rejonowych na wzór wyborów powszechnych, co ma przyczynić się do zwiększenia frekwencji.

Zjazd rozdzielił ponadto materię przeprowadzania wyborów od zasad podejmowania uchwał przez organy samorządu, co wynika także z zasad prawidłowej legislacji.

CZY ZMIANY WYCHODZĄ NAPRZECIW POTRZEBOM RADCÓW I ICH KLIENTÓW?

Jak wskazuje ekspert OBSiL, z przeprowadzonych badań środowiska radcowskiego i klienckiego wynika, że radcowie prawni:

- 1) są przeciwni pełnej liberalizacji zasad etyki w obszarze marketingu i dystrybucji, ale oczekują większej swobody w tym zakresie. Uważają, że ułatwi to im konkutowanie na rynku usług prawniczych z podmiotami, które nie mają żadnych ograniczeń lub nie kierują się w swej działalności zasadami etyki. Podobnie uważają klienci, którzy oczekują pełnej transparentności marketingowej (choć bardziej klienci indywidualni, zaś instytucjonalni dostrzegają potrzebę pewnych ograniczeń). – Zakładamy, że zmiany w tym zakresie odpowiadają tym oczekiwaniom – podkreśla Sławomir Ciupa;
- 2) chcą wieść prym w świadczeniu swoich usług w sposób kompleksowy (wielodyscyplinarny) i zintegrowany (w jednym miejscu i czasie) oraz nie akceptują roli podporządkowanego osobom trzecim (innym specjalistom) podwykonawcy, w tym osobom prowadzącym nieregulowane usługi prawnicze (np. kancelarie odszkodowawcze). Zauważają także, że wchodzenie osoby trzeciej spoza zawodu w relację radcy prawnego z klientem przy wykonywaniu zawodu, nie leży w interesie klienta.

– Zakładamy, że uregulowanie zasad współpracy z osobami trzecimi przy wykonywaniu zawodu wzmocni ochronę interesu klienta i wyjdzie naprzeciw oczekiwaniu radców prawnych w budowaniu publicznego zaufania do zawodu jako samodzielnego i niezależnego, służącego interesom klienta przy dbałości o wymiar sprawiedliwości – wyjaśnia rozmówca. ■

PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA ZAPEWNIĄJĄ BEZPIECZEŃSTWO RADCOM PRAWNYM I NASZYM KLIENTOM

Rozmowa z Prezesem Krajowej Rady Radców Prawnych Włodzimierzem Chróścikiem.

■ **Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Radców Prawnych za nami. Jak podsumowałby go pan jednym zdaniem?**

Trudne dyskusje, dobre rezultaty. To chyba najlepiej odzwiercudla proces i efekt. Jeśli natomiast mogę sobie również pozwolić na drugie zdanie, to dodam: wzruszające chwile, zwłaszcza podczas uroczystości w Teatrze Polskim, kiedy usłyszeliśmy wiele pozytywnych i wartościowych słów o naszej społeczności oraz mogliśmy spojrzeć z szerszej perspektywy na imponujący dorobek naszego zawodu.

■ **Czyli udało się osiągnąć wszystkie postulowane zmiany regulacji samorządowych?**

Tak, kluczowe założenia zostały osiągnięte, a pierwotne różnice co do bardziej szczegółowych rozwiązań omówiliśmy i wypracowaliśmy konsensus. Najlepszym dowodem skuteczności zjazdu i naszych debat jest fakt, że tekst jednolity KERP został ostatecznie przyjęty niemal jednogłośnie.

■ **To prawda, natomiast korekty niektórych regulacji, jak choćby kwestia tytułatury naukowej (art. 4 KERP) czy liczebności organów KRRP, stały się przedmiotem burzliwych dyskusji, które pokazały spore zróżnicowanie stanowisk w naszym środowisku.**

Mówiłem o tym kilkakrotnie i powtórzę raz jeszcze: to dobrze, że mamy różne poglądy i reprezentujemy różne stanowiska, że dyskutujemy. To, że mamy odmienne opinie, jest naturalne, zdrowe i potrzebne. Oczywiście ścieranie się w debacie kosztuje wysiłek, czas i emocje, ale na tym polega zaangażowanie w samorząd zawodowy, zwłaszcza zawodu zaufania publicznego. Dyskusja nad tytułaturą wynikała z pierwotnego niezrozumienia treści przedłożonych propozycji, a liczebność organów została dostosowana do realnych potrzeb i wyzwań, jakie stawiane są przed tymi organami. Rozumiem i przyjmuję, że każdy z argumentujących odmiennie ode mnie ma swoje racje, swoje motywacje, natomiast zadaniem Prezydium Zjazdu i moim zadaniem jako wnioskodawcy jest ustrukturyzowanie dyskusji i wypracowanie wspólnie możliwie najlepszych rozwiązań. Mam poczucie, że to wyzwanie udało nam się naprawdę dobrze zrealizować.

■ **Delegaci zgłosili do proponowanego przez władze KRRP projektu KERP aż 45 poprawek. Dlaczego? Czy to zarzut wobec jakości projektu?**

W żadnym wypadku. To wyraz zaangażowania naszych delegatów oraz dowód tego, jak bardzo – jako środowisko – cenimy dostępność udziału w dyskusji oraz potrzebę rzeczowej analizy propozycji. Chcemy aktywnie szukać najlepszych rozwiązań, mamy wiele pomysłów rozwiązań problemów, przed jakimi stajemy jako zawód, stąd wiele propozycji zmian. Podkreślam, że o wszystkich dyskutowaliśmy, każda była dla nas równie istotnym wątkiem do debaty. Ostatecznie przyję-

Fot. Piotr Gilarski

te zostały te rozwiązania, które większość delegatów uznała za najkorzystniejsze, zapewniające bezpieczeństwo zarówno radcom prawnym, jak i naszym klientom.

■ **Czy przyjęte przepisy dotyczące m.in. firm odszkodowawczych nie pozostaną martwą literą? Dużo zależy od izb okręgowych i pionu dyscyplinarnego.**

Nie mogą – muszą być żywym, stosowanym przepisem. Przyjęliśmy je w takim brzmieniu, które było akceptowalne dla większości delegatów. Wskazują one jasno kierunek – rozumienie zasad współpracy i relacji, jakie mogą lub jakie nie powinny łączyć radców prawnych z tego typu podmiotami. Zdajemy sobie sprawę, jak duża odpowiedzialność leży teraz po stronie izb okręgowych, a dokładniej pionu dyscyplinarnego tych izb. Niezmiennie wierzę w sprawne i sprawiedliwe orzekanie sędziów i rzeczników dyscyplinarnych, w tym oczywiście w tych sprawach wedle nowych przepisów i jednolitej linii orzeczniczej.

■ **Poprawka dążąca do wykreślenia przepisu zabraniającego się na wynagrodzenie tylko w formie success fee nie uzyskała akceptacji zjazdu. To pana zdaniem korzystne dla radców prawnych?**

Moje osobiste zdanie jest tu mało istotne, natomiast jeśli już o tym rozmawiamy, to taka regulacja byłaby diametralną zmianą istoty wykonywania naszego zawodu. Im dłużej obserwuję praktykę rynkową, rozmawiam ze specjalistami, tym bardziej przekonuję się, że katalog zysków za takie rozwiązanie nie jest wcale szeroki. Praca na umówionych z góry warunkach zapewnia bezpieczeństwo i pewną przewidywalność zarówno radcy prawnemu, jak i klientowi – i to tylko jeden z benefitów ustalonego wynagrodzenia, a nie success fee. Większość delegatów wyraziła swoją opinię w tej sprawie właśnie w tym duchu i to jest dla nas wiążące. Nie zmienia to faktu, że nadal pozostaje zgodne z regulacjami kodeksowymi umówienie się z klientem na dodatkową premię za pozytywny rezultat, co stanowi dla radców prawnych możliwość kształtowania wynagrodzenia. ■

Redakcja

WSPÓŁPRACA RADCY PRAWNEGO Z ALTERNATYWNYMI DOSTAWCAMI USŁUG PRAWNICZYCH – KONTEKST RYNKOWY, REGULACYJNY I ETYCZNY

Współpraca radców prawnych z podmiotami wykonującymi nieregulowaną działalność prawniczą od lat wzbudza dyskusje w samorządzie. W rubryce Kodeks Etyki rozpoczynamy cykl artykułów dotyczących tego problemu. W tym numerze analizujemy kontekst rynkowy zagadnienia, czyli alternatywnych dostawców usług prawniczych jako rynkową konkurencję dla prawniczych zawodów regulowanych. W drugiej części przyjrzymy się powszechnie obowiązującym przepisom, w oparciu o które działają alternatywni dostawcy usług, natomiast w trzeciej – przeanalizujemy wewnętrzne przepisy samorządu radców prawnych dotyczące tych zagadnień, w tym przyjęte w lipcu przez Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Radców Prawnych zmiany w KERP.

**SŁAWOMIR W.
CIUPA**
radca prawny
Fot. Archiwum KIRP

**PIOTR
SKORUPA**
radca prawny, doktor nauk prawnych
Fot. Archiwum P. Skorupy

Na rynek usług prawniczych w Polsce składa się działalność prawnicza:

- Regulowana, obejmująca prawnicze zawody regulowane świadczące pomoc prawną (radca prawny i adwokat) i stanowiąca działalność reglamentowaną (tzw. regulowaną), podlegająca ograniczeniom wynikającym z przepisów prawa i zasad etyki zawodowej,
- Nieregulowana, obejmująca usługi prawnicze wykonywane praktycznie przez każdego (także nieprawnika) na zasadzie swobody działalności gospodarczej i swobody umów, które podlegają takim ograniczeniom w ich wykonywaniu jak każdy przedsiębiorca, a nie jak zawód regulowany.

Z punktu widzenia rynkowej działalności nieregulowana stanowi alternatywę i konkurencję dla działalności regulowanej, gdyż jest substytucyjna względem świadczenia pomocy prawnej. Stąd operują na nim alternatywni – dla regulowanych zawodów prawniczych – dostawcy usług prawniczych. Alternatywnym dostawcą usług prawniczych jest każdy podmiot (nawet bez wykształcenia prawniczego lub bez udziału prawników) prowadzący działalność prawniczą (niekiedy w połączeniu z działalnością nieprawniczą), która może być wykonywana przez każdego na zasadzie swobody działalności gospodarczej i swobody umów, poza formami, zastrzeżonym zakresem podmiotowo-przedmiotowym i zasadami wykonywania prawniczego zawodu regulowanego.

FORMY DOSTAWCÓW ŚWIADCZĄCYCH NIEREGULOWANĄ DZIAŁALNOŚĆ PRAWNICZĄ

W polskiej praktyce na rynku wykształciły się pewne formy dostawców świadczących usługi:

- pośrednictwa i zarządzania procesami – prowadzących marketing lub dystrybucję usług prawniczych na zlecenie (poszukiwanie i pozyskiwanie klientów), lub obstrugujących procesy w kancelariach prawniczych (np. organizacja i zarządzanie praktyką, zarządzanie jakością usług, wiedzą lub finansami, obsługa klientów);
- w pakietach (abonamenty prawne) – oferujących powtarzalne, nieskomplikowane i masowe usługi (np. tzw. doradcy prawni), czyli tzw. wystandaryzowane i pakietyzowane produkty usługowe związane z regułą z przystępnym cenowo abonamentowym lub zryczałtowanym

Fot. Adobe Stock

wynagrodzeniem oraz limitem rodzaju i czasu usługi; przybierają one również formę outsourcingu: usług prawnych tzw. LPO (*Legal Process Outsourcing*)/LSO (*Legal Solution Outsourcing*), personelu prawniczego, tzw. LPO (*Legal Staffing Providers*);

- obsługi i dochodzenia roszczeń (tzw. odszkodowawcze, windykacyjne, frankowe) – świadczące usługi prawnicze w dochodzeniu różnego rodzaju roszczeń pieniężnych za wynagrodzeniem *success fee* w wysokości nierzadko 40–50% kwoty roszczenia (czy nawet zaliczkowaniem kwot na jego poczet), zachęcające do wytaczania pozwów i stosujące agresywny lub nachalny marketing;
- finansowania sporów sądowych (tzw. TPF – *third party litigation funding*) – finansujące prowadzenie sprawy jako rodzaj inwestycji finansowej za wynagrodzeniem (tzw. *success fee*), obsługujące tylko zlecenia wysokowartościowe i mające duże szanse na wygraną, generujące wysoką marżę i zwrot z inwestycji, które porzucają, jeżeli nie dają szansy na wygraną,
- cyfrowe (tzw. spółki technologiczne) – wirtualne platformy (rynk) prawnicze (np. polecające prawników, służące do generowania dokumentów prawnych lub świadczenia usług, tzw. wirtualni dostawcy usług bez udziału człowieka lub z jego małym udziałem, tzw. *Legal as a service*, np. platformy Q&A, chatboty etc.).

Swoją działalność alternatywni dostawcy opierają z reguły na następujących modelach biznesowych:

- struktury nieprawniczej świadczącej usługi prawnicze lub nieprawnicze dla struktury prawniczej,
- struktury nieprawniczej świadczącej usługi prawnicze dla klientów,
- struktury prawniczo-nieprawniczej świadczącej usługi prawnicze dla klientów,
- struktury prawniczo-nieprawniczej łączącej świadczenie usług prawniczych i nieprawniczych dla klientów.

OBCHODZENIE OBECNYCH WYMOGÓW PRAWNYCH

Trwający od lat brak prawidłowego ustawowego unormowania zasad wykonywania działalności prawniczej nieregulowanej, w tym jej kompleksowego i wyraźnego rozgraniczenia od prawniczej działalności regulowanej, niesie za sobą ten skutek, że zakresy pomocy prawnej i nieregulowanych usług prawniczych częściowo się krzyżują. Wpływ na to miało orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, który dopuścił taką możliwość. Wynika z niego, że usługi nieregulowane mogą być świadczone – w ustawowo ograniczonym zakresie – przez osoby z wykształceniem prawniczym i posiadające tytuł magistra prawa oraz dotyczyć mogą spraw o mniej złożonym charakterze². Jest to stanowisko dyskusyjne, gdyż działalność regulowana i nieregulowana powinny się wykluczać, jeżeli ich przedmiotem jest jedna i ta sama usługa prawnicza.

² Wyroki TK z: 21 maja 2002 r., K 30/01, 26 listopada 2003 r., SK 22/02 oraz 19 kwietnia 2006 r., K 6/06. Wydaje się, że w orzecznictwie tym przyjęto całkowicie błędne założenia o roli usług prawniczych w systemie wymiaru sprawiedliwości. Wręcz dopuszczono do świadczenia usług prawniczych przez osoby o dowolnych kompetencjach. Orzecznictwo to było odpowiedzią na problemy z dostępem do zawodów prawniczych, które wyeliminowano w wyniku zmian prawa po 2006 r. W obecnym stanie prawnym orzecznictwo TK wydaje się nie mieć już pozytywnej roli społecznej.

Fot. Adobe Stock

Mimo sygnalizacji Trybunału odnośnie do konieczności ograniczania obu tych rynków, ustawodawca tego zaniechał. Umożliwia to wkraczanie przez alternatywnych dostawców w świadczenie regulowanej pomocy prawnej poprzez obchodzenie obecnych wymogów prawnych (zastępstwo procesowe przed sądami lub innymi organami orzekającymi). Niestety jest to, np. przez KRS – przy określaniu przedmiotu działalności dla celów wpisu do rejestru przedsiębiorców oraz orzecznictwo – tolerowane³. Z innych względów alternatywny dostawca nie może być uznany za alternatywną strukturę biznesową tzw. ABS (*alternative business structures*) lub praktykę wielodyscyplinarną w ich istotnych założeniach. Nie stanowi bowiem formy wykonywania zawodu regulowanego z udziałem kapitałowym lub zarządczym nieprawników⁴, lub wspólnego wykonywania zawodu z innymi zawodami regulowanymi (praktyki wielodyscyplinarnej). Nie podlega też nadzorowi samorządu prawniczego lub władzy publicznej. Jest to wynik wadliwej i niepełnej implementacji w prawie polskim dyrektywy usługowej dotyczącej otwartości form wykonywania zawodu, struktury ich własności udziałów i zarządzania, zakresu ich i zakresu dopuszczalnych w ich ramach czynności zawodowych lub wielozawodowych.

PROFESJONALNI PRAWNICY W ROLI PODWYKONAWCÓW

Należy podkreślić, że od strony ekonomicznej w liberalizacji rynku usług prawniczych chodzi zawsze o zwalczanie nierównowagi na danym rynku, która powoduje niekorzystne zjawiska dla wszystkich jego uczestników, w szczególności dla konsumentów oraz przedsiębiorców⁵. Takie bariery w Polsce występują w zupełnie innej formie. Przede wszystkim nie dotyczą problemu z dostępem do usług prawnych, a przede wszystkim wynikają z ogromnych i wieloletnich zaniedbań w kreowaniu polityką społeczną właściwej kultury

³ Należy jednak podkreślić, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego trafnie wskazano, że umowy o świadczenie pomocy prawnej przez spółki kapitałowe są dotknięte sankcją nieważności bezwzględnej.

⁴ Wprowadzie udział nieprawników jest dopuszczalny w kancelarii – spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, ale tylko mniejszościowy i przy braku wpływu na kontrolę nad spółką.

⁵ W krajach *common law* szeroko uzasadniono dopuszczalność ABS potrzebą obniżenia cen usług prawniczych oraz podniesienia jakości ich świadczenia dzięki np. zarządzaniu firmami prawniczymi przez osoby o wykształceniu i doświadczeniu z zakresu zarządzania.

prawnej. Sytuacja ta spowodowała brak szerokiego nawyku korzystania z usług profesjonalnych prawników. Przy braku regulatora rynku usług prawniczych, ich świadczenie pozostawiono rynkowi przy zachowaniu istotnie pogorszonej pozycji ekonomicznej dla regulowanych zawodów prawniczych. Inne podmioty mogą bez żadnych ograniczeń świadczyć usługi prawnicze, reklamować usługi prawne w dowolny sposób. Oznacza to, że świadomie lub nieświadomie w Polsce pozwolono na wytworzenie się rynku *quasi*-alternatywnych dostawców usług prawniczych⁶, a profesjonalni prawnicy sprowadzeni zostali do roli podwykonawców. Przez to ceny usług dla konsumentów są znacznie wyższe z powodu konieczności pokrycia innych kosztów (administracyjnych i funkcjonowania alternatywnych dostawców oraz kosztów ich sieci sprzedaży). W literaturze przedmiotu szeroko opisuje się ryzyka nieprawidłowości w świadczeniu usług prawniczych wyłączanie dla określonej marży, bez zważania na cele społeczne wymiaru sprawiedliwości.

CZY TO DZIAŁALNOŚĆ W INTERESIE PUBLICZNYM?

Pojawia się w efekcie pytanie, czy zwolnienie działalności nieregulowanej z obowiązku spełniania wymogów regulacyjnych w wystarczający sposób zabezpiecza interes publiczny, w szczególności czy dobrze służy interesom odbiorców usług (np. przyjmowanie do prowadzenia tylko sporów gwarantujących wygraną, zawieranie nie zawsze korzystnych uгод), wymiarowi sprawiedliwości (np. zgłaszanie nadmiernych roszczeń), czy zapobiega nadużyciom lub nieuczciwej konkurencji (np. brak określenia zasad promowania, dystrybucji i świadczenia usług oraz odpowiedzialności zawodowej, brak obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej)? W rezultacie – czy alternatywni dostawcy przyczyniają się do zwiększenia podaży i dostępności usług, wzrostu ich wydajności lub konkurencyjności (także przez obniżenie cen w celu zwiększenia popytu, polepszenia jakości, lepszej obsługi klienta)? Czy ich dynamiczny wzrost rynkowy nie jest aby skutkiem uwolnienia sektora od spełniania szeregu wymogów regulacyjnych i wykorzystania tej przewagi w konkurencji z regulowaną działalnością prawniczą? Czy takie rozwiązanie leży w interesie publicznym lub klienta?

Opisany powyżej podział rynku na podlegającą ograniczeniom działalność regulowaną i działającą swobodnie działalność nieregulowaną nie zapewnia warunków równej i uczciwej konkurencji. Wynikiem większej swobody działania jest to, że w praktyce prawnicze zawody regulowane są podwykonawcami alternatywnych dostawców. Ci ostatni zaś nie tylko oferują w sposób nieuprawniony pomoc prawną (np. zastępstwo procesowe) lub działalność regulowaną (np. doradztwo podatkowe, czynności brokerskie), ale przejmują całkowitą kontrolę relacji pomiędzy klientem i profesjonalnym prawnikiem (szczególnie przy korzystaniu przez klienta z prawa do sądu). Naruszają w ten sposób niezależność, tajemnicę zawodową, powodują konflikt interesów lub uchybienie godności zawodu poprzez konieczność działania prawnika w interesie dostawcy, a nie w interesie własnego klienta. ■

⁶ Dodatkowo bez żadnego nadzoru.

Fot. Adobe Stock

NOWELIZACJA KODEKSU SPÓŁEK HANDLOWYCH – NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY

Wprowadzenie prawa holdingowego oraz zwiększenie zakresu działalności rad nadzorczych to najważniejsze zmiany w kodeksie spółek handlowych (k.s.h.).

Ustawa z 9 lutego 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw¹ wejdzie w życie 13 października.

PRZEMYSŁAW KOSIŃSKI

radca prawny
Fot. Małgorzata Radomska

W 2000 roku twórcy kodeksu spółek handlowych przyjęli koncepcję ograniczonej regulacji prawa koncernowego, wyrażoną w obecnym brzmieniu art. 7 k.s.h., który dotyczy wyłącznie tzw. holdingów umownych, tj. takich, w których dochodzi do zawarcia umowy pomiędzy spółką dominującą a spółką zależną, przewidującej zarządzanie spółką zależną lub przekazywanie zysku przez taką spółkę. Natomiast polska praktyka gospodarcza wykazuje znakomitą przewagę holdingów faktycznych, stąd też art. 7 k.s.h. zostaje w całości usunięty, a nowe przepisy celowo obejmują właśnie te grupy spółek, przy czym mogą one znaleźć zastosowanie także do holdingów umownych, które z reguły powinny spełniać warunki istnienia holdingu faktycznego².

¹ Ustawa z dnia 9 lutego 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw; Dz.U.2022.807 z dnia 12.04.2022 r. (dalej: nowelizacja)

² Uzasadnienie do projektu nowelizacji, s. 4, dostępne pod adresem: <https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/druk.xsp?nr=1515>, (dalej: Uzasadnienie), dostęp: 15 lipca 2022 r.

PRAWO HOLDINGOWE

Ustawodawca zdefiniował w art. 4 §1 pkt 5(1) k.s.h. pojęcie „grupy spółek”, przez którą rozumie się spółkę dominującą i spółkę albo spółki zależne, będące spółkami kapitałowymi, kierujące się zgodnie z uchwałą o uczestnictwie w grupie spółek wspólną strategią w celu realizacji wspólnego interesu (interes grupy spółek), uzasadniającą sprawowanie przez spółkę dominującą jednolitego kierownictwa nad spółką zależną albo spółkami zależnymi.

Kluczowym czynnikiem różniącym będzie zatem wyżej wymieniony interes grupy spółek, który pojawia się już w pierwszym przepisie nowego Działu IV Grupa spółek w Tytule I k.s.h., tj. w art. 21(1) §1 k.s.h., zgodnie z którym spółka dominująca oraz spółka zależna, które uczestniczą w grupie spółek, kierują się obok interesu spółki interesem grupy spółek, o ile nie zmierza to do pokrzywdzenia wierzycieli lub współników mniejszościowych albo akcjonariuszy mniejszościowych spółki zależnej.

WIĄŻĄCE POLECENIA

Konsekwentnie ustawodawca umożliwia spółce dominującej w art. 21(2) §§1–3 k.s.h. wydawanie spółce zależnej (w formie pisemnej lub elektronicznej pod rygorem nieważności) uczestniczącej w grupie spółek wiążących poleceń (WP) dotyczących prowadzenia spraw spółki, jeżeli jest to

uzasadnione właśnie interesem grupy spółek. WP wskazuje co najmniej:

- 1) oczekiwane przez spółkę dominującą zachowanie spółki zależnej w związku z wykonaniem WP;
- 2) interes grupy spółek, który uzasadnia wykonanie przez spółkę zależną WP;
- 3) spodziewane korzyści lub szkody spółki zależnej, które będą następstwem wykonania WP, o ile występują;
- 4) przewidywany sposób i termin naprawienia spółce zależnej szkody poniesionej w wyniku wykonania WP.

Wykonanie WP przez spółkę zależną uczestniczącą w grupie spółek wymaga uprzedniej uchwały zarządu spółki zależnej, aczkolwiek może ona odmówić wykonania WP, jeżeli: jego wykonanie doprowadziłoby do niewypłacalności albo zagrożenia niewypłacalnością tej spółki, lub jeżeli istnieją uzasadnione obawy, że jest ono sprzeczne z interesem tej spółki i wyrządzi jej szkodę (która nie będzie naprawiona przez spółkę dominującą lub inną spółkę zależną uczestniczącą w grupie spółek)³. Dodatkowe przesłanki odmowy wykonania WP mogą zostać umieszczone w umowie albo statucie spółki zależnej. Następnie spółka zależna informuje spółkę dominującą o podjęciu uchwały o wykonaniu WP albo uchwały o odmowie wykonania WP⁴.

***Odpowiedzialność spółki dominującej
ustala się z uwzględnieniem obowiązku lojalności
wobec spółki zależnej podczas wydawania
i wykonania wiążących poleceń.***

Prof. Michał Romanowski widzi w tych przepisach „systemowe, wysokie ryzyko odpowiedzialności cywilnej i karnej członków zarządu i rady nadzorczej spółki zależnej za wykonanie polecenia spółki dominującej”, argumentując, że prawo weta dla zarządu spółki zależnej podważa funkcjonowanie całej grupy spółek, albowiem zarząd spółki zależnej staje się recenzentem strategii grupy (czyli organów spółki matki), do czego nie ma jednak kompetencji⁵.

BUSINESS JUDGEMENT RULE

Przepisy art. 21(12) k.s.h. opisują zasady odpowiedzialności spółki dominującej wobec spółki zależnej, wykonującej WP spółki dominującej. Jest to odpowiedzialność odszkodowawcza, o charakterze kontraktowym, ukształtowana na zasadzie winy domniemanej⁶. Natomiast odpowiedzialność spółki dominującej ustala się z uwzględnieniem obowiązku lojalności wobec spółki zależnej podczas wydawania i wykonania WP⁷. To właśnie w tym przepisie upatruje się wprowadzenia w Polsce znanej w innych państwach tzw. zasady osądu biznesowego, którą należy czytać wraz z kolejnymi zmianami w zakresie przepisów dotyczących odpowiedzialności człon-

Fot. Adobe Stock

ków zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej oraz likwidatorów⁸. W nowym stanie prawnym nie naruszą oni bowiem obowiązku dotożenia staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności, jeżeli postępując w sposób lojalny wobec spółki, działali w granicach „uzasadnionego ryzyka gospodarczego”, w tym na podstawie informacji, analiz i opinii, które powinny być w danych okolicznościach uwzględnione przy dokonywaniu starannej oceny⁹. To fundamentalna zmiana optyki, która od dnia wejścia w życie nowych przepisów spowoduje, że sądy będą oceniały działania członków organów spółek z perspektywy prawidłowości trybu podejmowania decyzji, w odniesieniu do momentu podejmowania decyzji i okoliczności temu towarzyszących, nie zaś retrospektywnie przez pryzmat rezultatów, w tych przypadkach negatywnych dla spółek, kiedy to podjęte ryzyko biznesowe doprowadziło do powstania szkody po stronie spółki.

DOSTĘP DO INFORMACJI SPÓŁKI DOMINUJĄCEJ

Nowelizacja z jednej strony zapewnia spółkom dominującym możliwości sprawnego zarządzania grupą spółek, a z drugiej strony daje ochronę określonym grupom interesu w postaci: spółki zależnej, wierzycieli spółki należącej do grupy spółek, a zwłaszcza spółki zależnej, a także współników bądź akcjonariuszy mniejszościowych takiej spółki zależnej, a nawet członków organów menedżerskich spółki zależnej i spółki dominującej¹⁰.

Sprawnemu zarządowi spółek dominujących ma służyć dostęp do ksiąg i dokumentów spółki zależnej oraz możliwość żądania od niej w każdym czasie udzielenia informacji, jak również nowe uprawnienie rady nadzorczej spółki dominującej do sprawowania stałego nadzoru nad spółkami zależnymi w zakresie realizacji interesu grupy spółek¹¹.

SQUEEZE-OUT

W tym samym celu ustawodawca wprowadził także możliwość przymusowego wykupu udziałów albo akcji współników, albo akcjonariuszy reprezentujących nie więcej niż 10% kapitału zakładowego (KZ) przez spółkę dominującą, która reprezentuje bezpośrednio co najmniej 90% KZ (a umowa albo statut spółki zależnej może nawet przewidywać, że upraw-

³ Cf. Art. 21(3)–21(4) k.s.h.

⁴ *Ibid.*

⁵ www.prawo.pl/biznes/howelizacja-kodeksu-spolpek-handlowych,513377.html

⁶ *Op. cit.* Uzasadnienie, s. 33.

⁷ Cf. Art. 21(12) §3 k.s.h.

⁸ Cf. Art. 293 § 3 k.s.h. oraz 483 § 3 k.s.h.

⁹ *Ibid.*

¹⁰ *Op. cit.* Uzasadnienie, s. 9–10.

¹¹ Cf. Art. 21(6)–21(7) k.s.h.

nienie to przysługuje spółce dominującej reprezentującej w spółce zależnej mniej niż 90% KZ takiej spółki, lecz nie mniej niż 75% KZ)¹².

OCHRONA WSPÓLNIKÓW MNIEJSZOŚCIOWYCH

Jeżeli chodzi o zapewnienie ochrony wspólników (akcjonariuszy) mniejszościowych spółki zależnej, ustawodawca po pierwsze zobligował zarząd każdej spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek do sporządzania sprawozdania o powiązaniach umownych tej spółki ze spółką dominującą za okres ostatniego roku obrotowego (które może być częścią sprawozdania zarządu z działalności spółki¹³) i przedstawiania jego zgromadzeniu wspólników albo walnemu zgromadzeniu¹⁴.

Po drugie, wspólnik lub wspólnicy mniejszościowi albo akcjonariusz lub akcjonariusze mniejszościowi spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek reprezentujący co najmniej 10% KZ uzyskali uprawnienie do zwrócenia się do sądu rejestrowego z wnioskiem o wyznaczenie firmy audytorskiej w celu zbadania rachunkowości oraz działalności grupy spółek¹⁵. Przedmiot badania może być ograniczony przez sąd rejestrowy na wniosek spółki dominującej lub spółki zależnej, lub też sąd będzie mógł określić sposób udostępnienia wyników badania, uwzględniając uzasadnione interesy wnioskodawcy, lub też innych spółek z grupy¹⁶.

BUY OUT/SELL-OUT

Last but not least wspólnicy mniejszościowi (jak wyżej) mogą żądać umieszczenia w porządku obrad najbliższego zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia sprawy podjęcia uchwały o przymusowym odkupie ich udziałów albo akcji przez spółkę dominującą, która reprezentuje bezpośrednio, pośrednio lub na podstawie porozumień z innymi osobami co najmniej 90% KZ spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek¹⁷.

RADY NADZORCZE NA NOWYCH ZASADACH

Kolejnym ważnym elementem nowelizacji jest istotne zwiększenie efektywności rad nadzorczych (RN).

Zgodnie z art. 380(1) k.s.h. zarządy zostają zobowiązane, bez dodatkowego wezwania, do udzielania RN informacji m.in. o swoich uchwałach i ich przedmiocie, sytuacji spółki, w tym majątkowej, postępowach w realizacji wyznaczonych kierunków rozwoju działalności spółki, istotnych transakcjach lub innych zdarzeniach wpływających na sytuację majątkową spółki oraz zmianach uprzednio udzielonych RN informacji.

Ponadto RN została zobowiązana do sporządzania i przedstawiania corocznego sprawozdania ze swojej działalności¹⁸. Uregulowano również funkcjonowanie komitetów RN, jak

Nowelizacja z jednej strony zapewni spółkom dominującym możliwości sprawozdania zarządzania grupą spółek, a z drugiej strony daje ochronę określonym grupom interesu w postaci: spółki zależnej, wierzycieli spółki należącej do grupy spółek, a zwłaszcza spółki zależnej, a także wspólników bądź akcjonariuszy mniejszościowych takiej spółki zależnej, a nawet członków.

i zasady delegowania członków RN do samodzielnego pełnienia czynności nadzorczych¹⁹. Zaostrzono jednocześnie kryteria dot. tego, kto może być członkiem RN, rozszerzając katalog przestępstw, których taki członek nie mógł się dopuścić m.in. o przestępstwa sprzedajności, przekupstwa, płatnej protekcji oraz nadużycia funkcji²⁰.

Ustawodawca świadomy niedoskonałości dotychczasowych przepisów niekiedy niedostatecznie umożliwiających RN realizację swoich obowiązków z obszaru corporate governance postanowił w taki sposób doregulować przepisy, aby usunąć wszelkie kontrowersje, które te prace utrudniały.

Ustalono zatem terminy właściwe na wykonanie żądania przekazania określonych informacji, dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień; jak również rozszerzono krąg podmiotów, które muszą udzielić informacji dla RN o prokurentów oraz o osoby współpracujące ze spółką na podstawie umów cywilnoprawnych²¹.

Wprowadzono też sankcję karną za nieprzekazanie żądanych informacji dla RN²².

RN uzyskały również kompetencje do samodzielnego (to jest z pominięciem zarządu) wyboru konkretnego podmiotu zewnętrznego, mającego wiedzę fachową i kwalifikacje (doradcę RN) w celu zbadania określonych zagadnień dotyczących spółki, w tym jej majątku²³.

Ponadto ustawodawca przesądził również o protokołowaniu uchwał zarządów, rad nadzorczych oraz organów P.S.A.²⁴.

KADENCJA A MANDAT

Nowelizacja rozwiązuje również problem w zakresie ustalenia momentu wygaśnięcia mandatu członka zarządu spółki w związku z upływem kadencji. W art. 202 § 2 k.s.h. dodaje się zdanie drugie w brzmieniu „Kadencję oblicza się w pełnych latach obrotowych, chyba że umowa spółki stanowi inaczej”, co ujednolica obecnie tę kwestię na gruncie wszystkich spółek kapitałowych²⁵. Co ważne, przepis intertemporalny zawarty w art. 23 nowelizacji stanowi, że do mandatów i kadencji członków organów, które trwają w dniu jej wejścia w życie, stosuje się przepisy k.s.h. w brzmieniu nadanym nowelizacją. ■

¹² Cf. Art. 21(11) k.s.h.

¹³ Cf. Art. 231 §2 pkt 1 k.s.h., art. 300(82) §2 pkt 1 k.s.h. oraz art. 395 §2 pkt 1 k.s.h.

¹⁴ Cf. Art. 21(8) k.s.h.

¹⁵ Cf. Art. 21(9) k.s.h.

¹⁶ *Ibid.*

¹⁷ Cf. Art. 21(10) k.s.h.

¹⁸ Cf. Art. 219 §3 k.s.h., art. 300(69) §3 k.s.h. oraz art. 382 §3 k.s.h.

¹⁹ Cf. Art. 219(1) k.s.h., art. 390(1) k.s.h.

²⁰ Cf. Art. 18 §2 k.s.h.

²¹ Cf. Art. 219 §§4–4(2) k.s.h., art. 300(71) §§1–2 k.s.h., art. 300(76) §5 k.s.h. oraz art. 382 §§4–7 k.s.h.

²² Cf. Art. 587(1) k.s.h.

²³ Cf. art. 219(2) k.s.h., art. 300(71a) k.s.h. oraz art. 382(1) k.s.h.

²⁴ Cf. Art. 208(1) k.s.h., art. 222 §2 k.s.h., art. 300(58) §5 k.s.h. oraz art. 376 k.s.h.

²⁵ *Op. cit.* Uzasadnienie, s. 53.

Fot. Adobe Stock

Z PRAC PARLAMENTU

Przegląd najważniejszych zmian w ustawodawstwie ostatnich dwóch miesięcy.

W KOMISJACH

Przedłożony przez Komisję do Spraw Petycji projekt zmian w Kodeksie pracy, Kodeksie karnym wykonawczym, Prawie bankowym oraz ustawie o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (druk sejmowy nr 1696) dotyczy zwiększenia skuteczności egzekucji sądowych i administracyjnych, innych niż alimentacyjne oraz wprowadzenia zmiany w zakresie kwot wolnych od potrąceń w egzekucji z wynagrodzenia za pracę, oraz z rachunku bankowego i z rachunku w spółdzielczej kasie oszczęd-

nościowo-kredytowej. Wnioskodawcy proponują m.in., by wolne od potrąceń było 85 proc. minimalnego wynagrodzenia za pracę (dotychczas 100 proc. minimalnego wynagrodzenia za pracę) i 50 proc. wynagrodzenia otrzymywanego przez skazanych (obecnie: 60 proc.). Także wolne od zajęcia kwoty środków na kontach bankowych i w SKOK-ach ulec mają zmniejszeniu z 75 proc. do 50 proc. płacy minimalnej. Projekt został skierowany do dalszych prac w Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. ■

UCHWALONE USTAWY

Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (pierwotny druk sejmowy nr 2024). Ustawa dotyczy przede wszystkim wzmocnienia ochrony prawnokarnej przed najcięższymi kategoriami przestępstw przez zaostrzenie odpowiedzialności karnej. Na założeniach leżących u podłoża ustawy, jak i większości proponowanych rozwiązań prawnych, służących urzeczywistnieniu tych założeń, cięży myślenie kategoriami restrykcyjnej polityki karnej, upatrującej skuteczności w zwalczaniu przestępczości w odwecie i odstraszeniu opartym na surowości reakcji karnej. W toku prac zgłoszono wiele krytycznych uwag (w tym tych zawartych w opinii Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji KRRP z 1 marca 2022 r.). Tytułem przykładu można tutaj wskazać zagadnienia związane z zaproponowanym nowym środkiem przepadku pojazdów mechanicznych, który w swojej istocie bardziej zbliża się do sankcji karnej, a nie przepadku w rozumieniu Kodeksu karnego, co może budzić wątpliwości m.in. z punktu widzenia zgodności z zasadą określoności

sankcji karnej oraz zasadą indywidualizacji kary i jej adekwatności do popełnionego czynu zabronionego. Inną kwestią jest zgodność zaproponowanego w ustawie podwyższenia sankcji karnych z zasadą proporcjonalności. Ustawa została przekazana do Senatu. Wnioskodawca zakłada wejście w życie projektowanych przepisów, co do zasady, po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. ■

Ustawa o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (pierwotny druk sejmowy nr 2072) wprowadza możliwość doręczeń w postępowaniu sądoadministracyjnym na adres skrytki pocztowej. Taką możliwość przewidują obecnie przepisy kodeksów: postępowania cywilnego, postępowania karnego oraz postępowania w sprawach o wykroczenia. Ustawa była przedłożeniem senackim i po wprowadzeniu w toku prac w Sejmie korekt legislacyjno-redakcyjnych czeka już tylko na podpis głowy państwa. Zmiany mają wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. ■

Izba uchwaliła ustawę o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (pierwotny druk sejmowy nr 2183), która swoim zakresem obejmuje osoby nieletnie, których zachowanie godzi w normy prawa karnego lub powszechnie przyjęte normy społeczne i wywołuje potrzebę reakcji ze strony właściwych organów państwa. Uchwalony akt prawny porządkuje i systematyzuje materię dotyczącą spraw nieletnich, zastępując obecnie obowiązującą ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich, pozostawiając tylko te jej przepisy, które przez lata nie straciły na aktualności. Ustawa wprowadza także nowe rozwiązania. Jednym z nich jest określenie dolnego progu wiekowego na poziomie ukończonych 10 lat, jako warunku prowadzenia w stosunku do nieletniego postępowania w sprawie o demoralizację. Projekt przewiduje ponadto utworzenie nowych placówek dla nieletnich: okręgowych ośrodków wychowawczych, jak również możliwość pozasądowego reagowania na niewłaściwe zachowanie nieletnich, np. działania takie będzie mógł podjąć dyrektor szkoły za zgodą rodziców. Senat w uchwale zaproponował odrzucenie ustawy, krytykując

Fot. Adobe Stock

liczne rozwiązania o charakterze restrykcyjnym, opresyjnym i niepostępowym. Po odrzuceniu senackiego weta przez Sejm, ustawa trafiła na biurko Prezydenta RP. Rozwiązania mają zacząć obowiązywać od 1 września 2022 r. ■

WEJŚCIE W ŻYCIE

Od 24 czerwca 2022 r. obowiązują znowelizowane przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące spraw rozpoznawanych w trybie Konwencji dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, sporządzonej w Hadze dnia 25 października 1980 r. (tzw. Konwencja haska). Zmiany opublikowane w Dz. U. poz. 1098 polegają na wprowadzeniu obligatoryjnego wstrzymania z urzędu wykonania prawomocnego postanowienia sądu nakazującego w określonym terminie zapewnienie powrotu dziecka do państwa miejsca stałego pobytu w razie wniesienia skargi kasacyjnej. Celem ustawy jest zapobieżenie niweczenia celu kierowania skarg kasacyjnych przez uprawnione podmioty w sprawach o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub odebstaniej pod opieką prowadzonych na podstawie Konwencji haskiej poprzez wykonanie orzeczenia nakazującego zapewnienie powrotu dziecka do państwa miejsca jego stałego pobytu przed upływem terminu do wniesienia skargi kasacyjnej. ■

30 czerwca 2022 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2459). Proponowane zmiany dotyczą regulacji kodeksowych, m.in. dotyczących przerywania i zawieszania biegu przedawnienia przez wierzycieli składających kolejne wnioski o zawezwanie do próby ugodowej oraz co do roszczeń objętych umową o mediację, czy zniesienia wymogu aktu notarialnego w przypadku gruntów rolnych, mających wchodzić w skład rolniczej spółdzielni produkcyjnej. Rozszerzona została także definicja wyzysku – stanie się nim także wykorzystanie przez kontrahenta braku dostatecznego rozeznania drugiej strony co do celowości i skutków zawarcia proponowanej umowy przez drugą stronę. ■

Fot. Adobe Stock

15 lipca 2022 r. to początek obowiązywania ustawy o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1259), która zawiera istotne zmiany w sądownictwie dyscyplinarnym sędziów oraz innych zawodów prawniczych, oraz zmiany w organizacji Sądu Najwyższego. Ustawa zakłada zniesienie Izby Dyscyplinarnej, a w jej miejsce utworzenie Izby Odpowiedzialności Zawodowej, w której skład wejdzie 11 sędziów orzekających, wyznaczonych przez Prezydenta RP spośród grona 33 wylosowanych sędziów SN orzekających w pozostałych izbach. Ustawa przewiduje także możliwość zbadania na wniosek strony lub uczestnika postępowania, czy spełnione są wymogi niezawisłości i bezstronności sędziego z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu oraz jego postępowania po powołaniu, jeżeli w okolicznościach konkretnej sprawy może doprowadzić to do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mogącego mieć wpływ na wynik sprawy. Wiele z rozwiązań zaproponowanych w ustawie budzi wątpliwości co do zgodności z ustawą zasadniczą, a także nie rozwiązuje wszystkich kwestii podejmowanych w wyrokach przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a dotyczących zasad organizacji wymiaru sprawiedliwości w Polsce. ■

Łukasz Nykiel

BRAK DOWODÓW NA POSIADANE MILIONY PODATNIKA I BŁĘDY PEŁNOMOCNIKA

Zagadnienie nieujawnionych źródeł przychodów wciąż budzi zainteresowanie, zwłaszcza z powodu rosnącej liczby donosów na podatników do organów skarbowych. Warto więc zwrócić uwagę na ciekawy wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego, w którym sąd wskazuje na merytoryczne aspekty tego zagadnienia, a przy okazji wytyka błędy pełnomocnikowi, które mogą stanowić przestrożę dla innych.

**WIESŁAWA
MOCZYDŁOWSKA**
redaktor, wykładowca, specjalistka
od rachunkowości
i podatków
Fot. Archiwum W. Moczydłowskiej

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Ł. uchylił decyzję Naczelnika Urzędu Skarbowego ustalającą podatnikowi wysokość zobowiązania w zryczałtowanym podatku dochodowym od osób fizycznych za rok 2012 i ustalił zobowiązanie w kwocie 825 980 zł od dochodów niezajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach przychodów lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych w wysokości 1 101 307 zł (75 proc. stawki podatku). W 2012 r. podatnik dokonał darowizny na rzecz syna w kwocie 1 000 000 zł oraz zakupił mieszkanie (udział) za cenę 75 000 zł. W toku postępowania podatnik wskazał różne źródła przychodów. Organ nie dał im jednak wiary, zwłaszcza w zakresie dochodu z obrotu walutą.

Stwierdził, że odnośnie do twierdzeń podatnika o sprzedaży w 2002 r. dolarów amerykańskich – po kursie 4,08 zł i ponownego nabycia w 2008 r. po kursie 2,00 zł i kolejnej sprzedaży w latach 2012–2013, strona przedłożyła jedynie dowody sprzedaży dolarów w latach 2012–2013. Podatnik nie udokumentował, kiedy dokonał nabycia tych dolarów. W ocenie organu odwoławczego, strona nie dysponowała środkami finansowymi pozwalającymi na kupno tak znacznej ilości waluty obcej. Stąd też dokonana w latach 2012–2013 sprzedaż dolarów potraktowano jako ujawnienie w dacie sprzedaży zgromadzonego mienia, stanowiące – zgodnie z art. 25b ust. 2 ustawy o PIT – wydatek z tych lat. Strona nie przedłożyła żadnego dowodu na posiadanie tego mienia w latach wcześniejszych. Zdaniem organów, brak dowodów, nawet pośrednich, uprawniającego do uznania wersji podatnika, powoduje, że jego twierdzenia o milionowych oszczędnościach, zgromadzonych wiele lat wcześniej, zostały uznane za niewiarygodne.

SKARGA KASACYJNA DO NSA

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi wyrokiem z 30 lipca 2019 r. sygn. akt I SA/Łd 167/19 oddalił skargę strony. WSA uznał, że skarżący nie uprawdopodobnił, by istniejąca nadwyżka poniesionych przez niego wydatków nad wykazanim dochodem została w całości pokryta z posiadanych oszczędności, czy środków uzyskanych ze wskazanych źródeł.

W skardze kasacyjnej do NSA skarżący, reprezentowany przez adwokata, zarzucił: naruszenie wielu przepisów prawa procesowego, mających istotny wpływ na wynik sprawy, skutkujące niewzięciem pod uwagę całości kształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, nieprzesłuchanie świadków, a także naruszenie art. 68 Ordynacji podatkowej (dalej o.p.) poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że zobowiązanie skarżącego nie uległo przedawnieniu, w sytuacji, gdy decyzja wydana 10 grudnia 2018 r., doręczona została 2 stycznia 2019 r., a zatem z naruszeniem 5-letniego okresu przedawnienia.

W wyroku z 7 czerwca 2022 r. NSA uznał, że skarga kasacyjna nie zasługuje na uwzględnienie (sygn. akt. II FSK 2808/19).

Co ciekawe, z uwagi na brak oświadczenia i niedopełnienie obowiązku bezpośredniego doręczenia przez pełnomocnika pism procesowych w toku postępowania sądowoadministracyjnego NSA, na podstawie art. 66 § 1 zdanie trzecie prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi zwrócił

Fot. Adobe Stock

pełnomocnikowi skarżącego pismo procesowe, stanowiące wniosek o przeprowadzenie dowodów z dokumentów.

NSA, odnosząc się do najdalej idącego zarzutu dotyczącego przedawnienia, stwierdził, że jest on niezasadny. Wprawdzie doręczenie decyzji organu odwoławczego nastąpiło 2 stycznia 2019 r., niemniej do powstania zobowiązania w tym przypadku wystarczające jest zachowanie terminu do orzekania w sprawie wymiaru podatku przez organ podatkowy I instancji. Zobowiązanie powstaje bowiem już z chwilą doręczenia decyzji przez ten organ. Decyzja organu II instancji nie kreuje zobowiązania podatkowego, które już powstało z chwilą doręczenia decyzji organu I instancji. Organ odwoławczy kontroluje prawidłowość dokonanego ustalenia, a w razie stwierdzenia jego wadliwości, zobowiązany jest do dokonania jego korekty, co jednak nie zmienia faktu, że samo zobowiązanie już istnieje.

NSA wskazał, że Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż art. 20 ust. 3 ustawy o PIT w brzmieniu od 1 stycznia 2007 r., jest niezgodny z art. 2 w zw. z art. 84 i 217 Konstytucji RP. W wyroku z 18 lipca 2013 r., o sygn. akt SK 18/09 stwierdzono natomiast niekonstytucyjność art. 20 ust. 3 ustawy za lata 1998–2006 oraz art. 68 § 4 o.p. w sprawie opodatkowania nieujawnionych źródeł przychodów. Z art. 68 § 4 o.p. (obowiązującego w analizowanym roku podatkowym) wynikało, że zobowiązanie z tytułu opodatkowania dochodu niezajdującego pokrycia w ujawnionych źródłach przychodów lub pochodzącego ze źródeł nieujawnionych nie powstaje, jeżeli decyzja ustalająca to zobowiązanie została doręczona po upływie pięciu lat, licząc od końca roku, w którym upłynął termin do złożenia zeznania rocznego, za rok podatkowy, którego dotyczy decyzja. Trybunał stwierdził, że artykuł ten nie określał jednoznacznie terminu przedawnienia prawa do ustalenia zobowiązania z tytułu przychodów niezajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych. W nowym § 4a wskazanego art. 68 o.p. (a nie art. 68 ust. 4a o.p. jak podano w skardze kasacyjnej) termin przedawnienia powiązany jest z momentem powstania obowiązku podatkowego określonym w art. 25c ustawy i wynosi pięć lat, licząc od końca roku, w którym powstał obowiązek podatkowy. Jest to termin na doręczenie decyzji ustalającej zobowiązanie z tytułu przychodów niezajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych.

NSA stwierdził, że zgodnie z art. 25c ustawy obowiązek podatkowy z tytułu przychodów niezajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych powstaje na ostatni dzień roku podatkowego, w którym powstał przychód w kwocie odpowiadającej nadwyżce wydatku nad przychodami (dochodami) opodatkowanymi lub przychodami (dochodami) nieopodatkowanymi. Skoro postępowanie dotyczy roku podatkowego, to zasadne jest, żeby obowiązek podatkowy powstawał w ostatnim dniu roku podatkowego, w którym powstał przychód odpowiadający nadwyżce wydatków nad przychodami (dochodami) opodatkowanymi lub nieopodatkowanymi.

NSA wskazał, że decyzja organu I instancji ustalająca zobowiązanie podatkowe w zryczałtowanym podatku docho-

Fot. Adobe Stock

dowym za 2012 r. od przychodów niezajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych, została wydana i doręczona przed 31 grudnia 2017 r., co oznacza, że decyzja ta została doręczona przed upływem terminu przedawnienia. Podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut dotyczący kwestii przedawnienia i naruszenia przez sąd pierwszej instancji art. 68 § 4 o.p. i art. 25c ustawy jest zatem bezzasadny.

Zdaniem NSA wbrew zarzutom skargi kasacyjnej w sprawie zebrano materiał dowodowy, w zakresie niezbędnym dla prawidłowego rozstrzygnięcia. Wbrew twierdzeniom autora skargi, zarówno organy, jak i sąd pierwszej instancji nie naruszyły prawa procesowego i dokonały dokładnej oceny. Prawidłowo także uznano za nieuprawdopodobnione twierdzenia skarżącego dotyczące posiadania i sprzedaży waluty obcej – dolarów amerykańskich przed 2012 r. Wobec nieuprawdopodobnienia, by istniejąca nadwyżka poniesionych przez stronę wydatków nad wykazany dochód, została w całości pokryta z posiadanych oszczędności, środków uzyskanych ze sprzedaży urządzeń i technologii do produkcji porcelitu, surowców do produkcji i płynnego złota, organ był uprawniony do ustalenia zryczałtowanego podatku od przychodów w wysokości wynikającej z art. 25e ustawy.

Za bezzasadny uznaje zarzut skargi kasacyjnej zaniechania przeprowadzenia dowodu z przesłuchania świadków – synów skarżącego, skoro zostali oni zgłoszeni przez stronę postępowania i ona sama nie współpracowała w tym zakresie.

LICZĄ SIĘ FAKTY I DOWODY

W ocenie NSA do uprawdopodobnienia uzyskania określonych przychodów nie wystarcza jedynie wskazanie, że podatnik mógł uzyskać przysporzenie w opisanej wysokości, istotne jest również przedstawienie dodatkowych faktów, a nawet dowodów uwiarygodniających przypuszczenie, że z działalności takiej podatnik rzeczywiście mógł określić dochody uzyskać, że byto to prawdopodobne oraz że dochody te zostały opodatkowane lub były wolne od opodatkowania. Warunek „uprawdopodobnienia” nie może zostać zrealizowany przez gotostowne, niepoparte żadną racjonalną argumentacją, wskazywanie jedynie na pewne możliwości. ■

Fot. Adobe Stock

STRONY INTERNETOWE USPRAWNIAJĄCE CODZIENNĄ PRACĘ RADCY PRAWNEGO

W tej rubryce magazynu pochylamy się nieraz nad obecnością radcy w social mediach czy „przyszłościowymi” mechanizmami jak sztuczna inteligencja – tymczasem wsparcie technologii może być znacznie bardziej dosłowne i dotykające naszej codzienności. Automatyczne tworzenie numeru nowej książki wieczystej na podstawie starej czy analiza, przy pomocy jakich narzędzi powstała dana strona internetowa, to płaszczyzny całkiem przyjemne i nie mniej pożyteczne. O nich będzie ten artykuł.

TOMASZ PALAK

radca prawny, prelegent, autor artykułów na <http://tomaszpalak.pl> i w prasie. Pięciokrotnie na podium konferencji *I love marketing*, występował również na Infoshare, TEDx Fuckup Nights i w innych licznych wydarzeniach. Wykładowca WSB, WSAiB, WSEI i UTH
Fot. Grzegorz Giziński

Nieraz są to inicjatywy niepowiązane z urzędami, czasem mniej znane możliwości oferowane przez nie – część z nich może być również wtyczkami do przeglądarek internetowych czy aplikacjami na telefon. Ich forma pod tym względem jest, prawdę mówiąc, wtórna, bo kluczowe pozostają oferowane możliwości.

ZABAWA Z NUMERKAMI

Myślę, że większość radców stanęła przed próbą internetowego przejrzania treści książki wieczystej, dysponując jedynie jej starą numeracją – pozbawioną wskazującego na

sąd przedrostka, dodatkowych wydłużających ją znaków i cyfry kontrolnej. W praktyce kończyło się to „losowaniem” właściwej kombinacji aż do skutku – zalogowania się na podstronę KW.

To niepotrzebne, ponieważ wyręczy nas w tym niejaki Romek. Na stronie <https://romek.info/ut/kw-serial-gen.php> (którą warto mieć w zakładkach przeglądarki) nowe numery zostaną nam podane natychmiast, bez „strzelania”. Co więcej – może się to zadziać dla całej listy numerów, a nie pojedynczo.

A to nie wszystko „od Romka”, co może być w naszej pracy przydatne. Potrafi on także podpowiedzieć nam właściwy urząd skarbowy na podstawie podanego mu numeru NIP. Ta możliwość znajduje się na stronie <https://romek.info/ut/urzskarb.php>.

Podając numer NIP, ciekawe rzeczy można znaleźć również na rządowej stronie dotyczącej pomocy otrzymanej przez beneficjenta (SUDOP), o której wspominałem już pokrótce w artykule dotyczącym zdobywania informacji przez radcę o klientach czy przeciwnikach. Ten urzędowy portal pokazuje kwoty otrzymanego przez przedsiębiorcę wsparcia z tarcz antykrzysowych czy dotacji urzędu pracy na rozpoczęcie działalności.

ROZBIÓRKA STRON INTERNETOWYCH

Inną, coraz częściej potrzebną w naszej pracy, płaszczyzną jest możliwość zapisania na przyszłość – w tym do celów dowodowych – określonych rzeczy zawartych „w internecie”. Może być to kłopotliwe, bo treść stron internetowych się zmienia, a część treści online wręcz z założenia ma być ulotna – jak przykładowo Insta Stories.

Zacznijmy od tych ostatnich. Przy pomocy strony <https://www.storysaver.net/> zapiszemy je na zawsze. Do Instagrama w ogóle przydatne w tym kontekście będzie narzędzie ze strony <https://www.instadp.com/>.

Aby natomiast dowiedzieć się więcej o stronie internetowej, warto znać możliwości <https://builtwith.com/> – strony informującej nas, z czego składa się strona. Dowiemy się, jakie ma cookies, w jaki sposób nas śledzi i czym ją zbudowano. Jeśli chcemy na swojej wykorzystać taki sam font, to dowiemy się także, gdzie możemy go kupić. Warto zostać też z bazy <https://who.is/>, by w miarę możliwości poznać właściciela strony oraz <https://archive.org/> – ta strona pokaże nam wersje innych sprzed lat.

JAKI TO URZĄD?

Trzeba przyznać, że jest już z tym lepiej – ale nadal jako radcowie sporo czasu zużywamy na ustalanie w konkretnej sytuacji, jaka jest właściwość rzeczowa czy miejscowa danego organu. Poza tym problemy się poszerzają – przykładowo coraz częściej stajemy przed wyzwaniem sprawdzenia firmy zagranicznej, nawet nie wiedząc, od jakiego lokalnego rejestru powinniśmy to rozpocząć.

Dlatego właśnie warto dać sobie pomoc i podpowiedzieć narzędziom, które mogą zrobić to w sposób zautomatyzowany. To po pierwsze: <https://wi.lex.pl/govsearch/> – znajdziemy dla miejscowości odpowiednie sądy każdej instancji, ale także urzędy czy odpowiednie organy samorządu prawniczego.

Fot. Adobe Stock

Fot. Adobe Stock

Natomiast tutaj: https://e-justice.europa.eu/content_business_registers_in_member_states-106-pl.do – znajduje się w gruncie rzeczy strona unijna. Nadal jednak chyba niezbyt znana, ponieważ pytania w rodzaju „Czy w Szwecji jest KRS?” albo „Czy dostęp do KRS Bułgarii jest płatny?” zdarzają się często – a ona właśnie na nie odpowiada.

INNE PRZYDATNE NARZĘDZIA

Na koniec podpowiem jeszcze kilka narzędzi, które nie pasowały do powyższego podziału – nie umniejsza to jednak ich przydatności. Mogę tu zwłaszcza powiedzieć o pierwszym z nich, które nieraz podczas moich szkoleń dla kolegów po fachu od razu wzbudza sympatię.

O co chodzi? Po prostu o zmienianie formatów plików. Narzędzie zmienia z każdego na każdy – skończy się ściąganie z Google podejrzanych programów wyskakujących po hasło „MP4 to AVI converter” czy „jak zmienić pdf na doc”. Strona robi to i znacznie więcej, zachęcam do sprawdzenia jej możliwości – <https://cloudconvert.com/>.

A na koniec coś, co niestety przydawać się nam będzie coraz częściej – wykrywacz fałszywych profili w internecie. Jest to wtyczka do przeglądarki o nazwie Fake Profile Detector, robiąca tę pracę niejako w tle. Czy tego chcemy, czy nie – jej używanie dla własnego bezpieczeństwa coraz częściej stanie się koniecznością.

PODSUMOWANIE

Ostatnie zdanie zresztą przypisać można nie tylko do samej wtyczki, ale wszystkich wymienionych w tym wpisie narzędzi. Szybkie zapoznanie się z nimi usprawni pracę i pozwoli nam poświęcać czas na działalność merytoryczną – tę, w której nie da się nas zastąpić. A w sprawach prostych nie tracimy go na zgadywanie właściwej cyfry czy ściąganie programów do konwersji plików na inne formaty. ■

PRAWNICZKA Z WIELKIM SERCEM I OGROMNĄ EMPATIA – POLKA XXI WIEKU

Rozmowa z Sylwią Zarzycką, radcą prawnym zarządzającą kancelarią SZW Legal, fundatorką i prezes Fundacji Między Niebem a Ziemią.

■ **Od wielu lat poświęca pani swój czas wspieraniu nieuleczalnie chorych dzieci i ich rodzin. Zostało to docenione już wielokrotnie, a ostatnio została pani uhonorowana prestiżowym wyróżnieniem – Polka XXI wieku. Co dla pani znaczy to wyróżnienie?**

Ta nagroda jest dla mnie niezwykłym docenieniem pracy na rzecz nieuleczalnie chorych dzieci i ich rodzin, którą wykonuję od ponad 11 lat. Jest też ogromnym wyróżnieniem, ponieważ docenione zostały naprawdę niezwykłe kobiety. Jestem dumna, że mogłam być w tak prestiżowym gronie.

■ **W szczególności docenione zostało pani zaangażowanie we wspieranie kobiet – matek niesamodzielnych dzieci, aktywizację życiową i zawodową oraz pomoc psychologiczną. Jak się to wszystko zaczęło? Pani kariera prawnicza rozwijała się przecież w szybkim tempie, jako współnik dynamicznie rozwijającej się kancelarii prawnej, obsługiwała pani klientów biznesowych i prowadziła liczne spory sądowe. Aż pewnego dnia? No właśnie, co się wydarzyło?**

W 2010 roku poznałam kobietę, która wychowywała samotnie nieuleczalnie chorą dziewczynkę cierpiącą na porażenie mózgowie. Nie mówiła, nie poruszała się. Historia tych dziewczyn ogromnie mnie poruszyła i postanowiłam im pomóc. Najpierw była to taka spontaniczna pomoc, która później przerodziła się w bardziej profesjonalną – postanowiłam założyć fundację zajmującą się wspieraniem rodzin, w których znajdują się dzieci z różnymi niepełnosprawnościami. Tak powstała Fundacja Między Niebem a Ziemią. Po 11 latach działalności fundacji opiekujemy się kompleksowo kilkudziesięcioma rodzinami na terenie całej Polski. Od wielu lat szczególnie wspieram również matki ciężko chorych dzieci, które poświęcają im całe swoje życie. Opiekują się nimi 24 godziny na dobę. W pomaganiu od samego początku angażuję środowisko prawnicze i biznesowe, organizując co roku różne akcje charytatywne, w których biorą udział nasi darczyńcy.

■ **Kapituła konkursu dostrzegła i doceniła także pani pomoc prawną pro bono. Proszę opowiedzieć o działaniach w tym zakresie pani i fundacji...**

Z racji tego, że jestem na co dzień radcą prawnym i prowadzę kancelarię, nasi prawnicy wspierają prawnie również nasze fundacyjne rodziny. Jest pomoc w przeróżnym zakresie – począwszy od spraw rodzinnych, a skończywszy na doradztwie prawnym w różnego rodzaju codziennych sprawach.

■ **Niedawno na rynku ukazała się wyjątkowa książka „Między Niebem a Ziemią. Książka pełna cudów” o niezwykłych losach fundacji i jej podopiecznych. Skąd pomysł na jej napisanie? Jaki cel pani pryswiecał?**

Fot. Archiwum Sylwii Zarzyckiej

SYLWIA ZARZYCKA

Radca prawny z OIRP we Wrocławiu, zarządzająca kancelarią SZW Legal Sylwia Zarzycka i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych. Od 2011 r. założycielka i prezes Fundacji Między Niebem a Ziemią, która pomaga nieuleczalnie chorym dzieciom i ich rodzinom na terenie całej Polski. Razem z Fundacją organizuje unikatowe akcje charytatywne, w które angażuje środowisko biznesowe i prawnicze. Autorka książek: „Męski świat”, „Znajdź sens”, „Kobiety między Niebem a Ziemią”, „Między Niebem a Ziemią. Książka pełna cudów”. Wielokrotnie nagradzana za działalność pro bono. Otrzymała nagrody przyznane m.in. przez:

- Krajową Izbę Radców Prawnych: Kryształowe Serce Radcy Prawnego, Radca Prawny 2014 r.,
- „Dziennik Gazetę Prawną”: Złoty Paragraf dla Najlepszego Radcy Prawnego w Polsce,
- „Forbes”: Profesjonalista Forbese,
- „Rzeczpospolita” i Fundację Uniwersyteckich Porad Prawnych: Prawnik Pro Bono 2015,
- Magazyn „Manager”: Manager Awards 2017,
- „Wprost” – Orły Wprost 2017 – ambasador regionu dolnośląskiego,
- Magazyn „Businesswoman & Life” – Lider kompleksowej pomocy prawnej,
- Magazyn „Why Story Polska” – Kobieta Charyzmatyczna,
- Fundację Projekt.pl – Polka XXI wieku.

W 2021 roku nasza fundacja obchodziła 10 lat istnienia. Zawsze marzyłam, aby na 10-lecie zorganizować duży ogólnopolski bal charytatywny, w którym wezmą udział nasi darczyńcy z całej Polski. Niestety pandemia COVID-19 pokrzyżowała te plany. W 2021 roku był lockdown i o organizacji dużych uroczystości można było zapomnieć. Zaczęłam się zastanawiać, co mogłabym zrobić z okazji 10-lecia przy tak

ograniczonych możliwościach, jakie spowodowała epidemia. Mogłam jedynie coś napisać i wydać. Napisałam więc „Między Niebem a Ziemią. Książkę pełną cudów”, która jest wspomnieniem ostatnich dziesięciu lat fundacji, piękną opowieścią o tym, co w ciągu ostatniej dekady się wydarzyło. Jest to również książka o pomaganiu. O tym, dlaczego warto to robić i co daje nam pomaganie. W książce znajduje się również wiele wspomnień osób, którym pomagamy i które pomagają naszej fundacji.

■ **Książka wzrusza i daje nadzieję. Dodaje wiary w sytuacjach, gdy nie wiemy, skąd czerpać siłę do walki z chorobą. Zysk ze sprzedaży książki postanowiła pani przeznaczyć na wsparcie podopiecznych fundacji. Kto powinien po nią sięgnąć?**

To jest książka dla każdego. Myślę, że każda osoba znajdzie w niej coś dla siebie. Od moich czytelników wiem, że książka jest „wyciskaczem łez” i choć zawiera wiele trudnych historii, jest – zdaniem czytelników – bardzo inspirująca.

■ **Dzięki pani działaniom wiele osób ze świata biznesowego i prawniczego od lat wspiera fundację, przez co niesie pomoc potrzebującym. Jak udaje się pani zaangażować te osoby?**

Od lat staram się angażować naszych darczyńców w różne akcje charytatywne, podczas których mogą poznać działalność naszej fundacji. Ponadto raz na rok organizuję w czterech miastach w Polsce wieczory charytatywne, na które zapraszam naszych darczyńców. To jest zawsze bardzo wzruszający czas. Wieczory prowadzą znane osoby, a podczas nich licytujemy przeróżne rzeczy, które ofiarowują nam ludzie z różnych branż. Jest również zawsze piękny występ oraz pokaz filmu o naszych podopiecznych.

■ **Jako radca prawny zarządzający firmą prawniczą SZW Legal Sylwia Zarzycka i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych obsługuje pani spółki i doradza kompleksowo w biznesie. W czym się pani specjalizuje?**

Od lat pracuję w biznesie. Na co dzień zajmuję się obsługą spółek. Jest to kompleksowe wsparcie prawne. Tworzę do-

kumenty korporacyjne, doradzam zarządom, radom nadzorczym, walnym zgromadzeniom czy zgromadzeniom wspólników. Analizuję i tworzę umowy związane z działalnością gospodarczą. Kodeks spółek handlowych to zdecydowanie jest moja dziedzina prawa.

■ **Jak udaje się pani łączyć wymagającą i odpowiedzialną pracę radcy prawnego z działalnością charytatywną? Czy obie te sfery to pani pasje?**

Przez ostatnich 11 lat udało mi się łączyć pracę w fundacji i pracę zawodową w taki sposób, żebym mogła obie działalności ze sobą skutecznie łączyć. Obie je bardzo lubię i nie chciałabym zrezygnować z żadnej z nich. Uważam, że jeśli się czegoś bardzo chce, to wszystko można pogodzić. To zawsze jest kwestia dobrej organizacji i logistyki, a także stworzenia dobrego zespołu osób, z którymi się współpracuje. Praca w fundacji daje mi zupełnie inną satysfakcję niż praca zawodowa. Fundacja daje mi poczucie sensu, że to, co robię, jest ważne dla tak wielu ludzi, że ratuje im życie, pomaga wychodzić z depresji, pozwala nieuleczalnie chorym dzieciom godnie żyć. Praca w kancelarii daje mi przede wszystkim bezpieczeństwo finansowe, a także możliwość ciągłego rozwoju w zawodzie prawnika.

■ **Co chciałaby pani powiedzieć młodym prawnikom rozpoczynającym karierę?**

Myślę, że w naszym zawodzie najważniejsza jest jakość świadczonych usług prawnych. Jeśli jest wysoka jakość, to klienci to docenią i nadejdzie sukces zawodowy, a co za tym idzie także finansowy. Zawsze tego uczę moich prawników. Niekiedy obserwuję, że młodzi ludzie są niecierpliwi. Bardzo chcieliby zarabiać duże pieniądze i to jest ich głównym celem, nawet jak jeszcze nie mają doświadczenia i niewiele potrafią. Zawsze powtarzam, że celem powinna być wysoka jakość usług, chęć rozwoju i podnoszenia swoich kwalifikacji. Taka moim zdaniem powinna być kolejność. ■

Rozmawiała Wiesława Moczydłowska

NAGRODA POLKA XXI WIEKU

W ogólnopolskim konkursie Polka XXI wieku, organizowanym przez fundację Projekt.pl, panie nagrodzone zostały w sześciu kategoriach: innowacje i nowe technologie, przedsiębiorczość, samorząd, edukacja, zdrowie, działalność społeczna. Kapituła konkursu w szczególności doceniła zaangażowanie r.pr. Sylwii Zarzyckiej we wspieranie kobiet – matek niesamodzielnymi dziećmi, organizację spotkań wytnieniowych, aktywizację życiową i zawodową oraz pomoc psychologiczną i prawną *pro bono*. Sylwia Zarzycka, fundatorka i prezeska Fundacji Między Niebem a Ziemią, radca prawny z Wrocławia od ponad 11 lat poświęca swoje życie wspieraniu nieuleczalnie chorych dzieci i ich rodzin.

Gala „Polka XXI wieku” odbyła się 31 maja w Warszawie. – Ta nagroda jest dla mnie ogromnym wyróżnieniem. Bardzo dziękuję za docenienie pracy na rzecz rodzin z nieuleczalnie chorymi dziećmi i zwrócenie w szczególności uwagi na sytuację kobiet – matek, które na co dzień je wychowują. Staramy się dawać im wsparcie każdego dnia, powodować, aby wyszły z domu, gdzie spędzają całe swoje życie, często odizolowane

Fot. Fundacja Projekt.pl

od świata. Jest takie powiedzenie „szczęśliwa mama, to szczęśliwe dziecko”. Ono dotyczy nie tylko zdrowych dzieci, ale również ciężko chorych, których życie jest w 100% zależne od ich rodziców, często samodzielnych matek – powiedziała Sylwia Zarzycka, odbierając wyróżnienie. ■

JAKIE AUTO KUPIĆ – SPALINOWE CZY ELEKTRYCZNE?

Rośnie sprzedaż samochodów elektrycznych w Polsce. Według najnowszych danych w Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców do końca czerwca zarejestrowano już 52 tys. takich aut. To niewiele, jeśli wziąć pod uwagę, że miało być ich milion. Z drugiej strony całkiem sporo, gdy uzmysłowimy sobie, ile tak naprawdę kosztuje samochód elektryczny i że jego posiadanie to w dalszym ciągu ekstrawagancja.

BOGDAN BUGDALSKI

dziennikarz, redaktor i wydawca

Fot. Archiwum B. Bugdalskiego

Nie jest przecież tajemnicą, że infrastruktura związana z ładowaniem samochodów elektrycznych dopiero powstaje. Zasięg tych aut rośnie, ale wciąż nie jest aż tak duży, by ryzykować dłuższe podróże, zwłaszcza w nieznaną. Zatem póki co ci, którzy decydują się na auta w pełni elektryczne, zazwyczaj mają też samochód „zapasowy”, z tradycyjnym silnikiem spalinowym (najtańszym) lub hybrydowym (średnia półka cenowa).

Nie zmienia to faktu, że liczba sprzedawanych aut elektrycznych stale rośnie i obecnie stanowią one 10 proc. rejestracji w UE. Nikt nie ma też wątpliwości, że kończy się era aut spalinowych. Znamy też już datę początku tego końca – wyznaczył ją Parlament Europejski, wspierając wniosek Komisji Europejskiej w sprawie wprowadzenia zerowej normy emisji CO₂ dla samochodów osobowych i dostawczych do 2035 r., co oznacza koniec sprzedaży aut spalinowych w Europie. Celem pośrednim ma być redukcja obecnej emisji CO₂ dla samochodów osobowych o 55 proc. i 50 proc. dla samochodów dostawczych do roku 2030.

EKOLOGIA KONTRA EKONOMIA

Na tle tych faktów pytanie, jaki samochód wybrać, staje się dużo poważniejszym problemem niż dotychczas. Ponieważ do tradycyjnego dylematu – cena, jakość, funkcjonalność, estetyka – doszły kwestie ekologii, a zwłaszcza tego, jak długo będziemy mogli kupione auto używać, no i jaką technologię wybrać. Głosowanie PE za wprowadzeniem norm emisji uniemożliwiających sprzedaż aut z silnikami spalinowymi nie oznacza jeszcze wejścia w życie tych przepisów, bo na to muszą się zgodzić państwa członkowskie, a np. Niemcy już powiedziały – nie, ale ma charakter kierunkowy i perspektywa wprowadzenia w 2035 r. wydaje się prawdopodobna. Kolejne 10–15 lat to czas na wyekspluowanie pojazdów wcześnie-

niej sprzedanych, czyli dopiero rok 2050 może się okazać rokiem, kiedy auta spalinowe staną się całkowicie zakazane. Co będzie dalej? Trudno powiedzieć.

KIEDY KONIEC SILNIKÓW SPALINOWYCH

Dzisiaj, mimo tej całej dyskusji medialnej i wbijania w głowy nam konsumentom, że warto mieć auto elektryczne, produkcja aut spalinowych trwa w najlepsze. Dowodzą tego ceny i wyniki sprzedaży. Odnosząc się do cytowanych już danych CEPIK, Polacy w ciągu zaledwie półrocza tego roku zarejestrowali prawie 212,5 tys. aut, a wśród najczęściej wybieranych modeli nie znalazło się żadne auto z napędem hybrydowym, a tym bardziej elektrycznym.

Za autami napędzanymi jednostkami spalinowymi przemawiają bowiem przede wszystkim względy ekonomiczne. Wprawdzie obecnie ich ceny stały się bardzo wysokie i nie sposób już kupić samochodu klasy „c” w cenie poniżej 100 tys. zł, ale to nie 200 tys., które trzeba wydać za auto elektryczne.

Wszyscy już wiedzą, że dobrze byłoby mieć takie auto, bo są ekologicznie czyste (choć tu istnieją spore wątpliwości), ale ta cena... Mimo dopłaty rządowej dla osób dysponujących ograniczonymi środkami, to bariera nie do przeskoczenia. Nawet jeśli przyjmujemy, że będziemy jeździć takim autem przez 10 lat, to nie jest pewne czy będziemy mogli to auto korzystnie odsprzedać. Trzeba bowiem pamiętać o postępie technicznym, który może spowodować, że za te kilka lat samochody elektryczne mogą stać się bezużyteczne tak jak kiedyś magnetowidy. Nie do pominięcia są też koszty energii elektrycznej, które rosną szybko.

Kryzys paliwowy, z jakim w wyniku wojny w Ukrainie mamy do czynienia, otworzył bowiem szeroko drzwi dla nowych technologii w motoryzacji. Na razie mamy dane wejściowe – wiemy, że silniki spalinowe nie mogą być już rozwijane, ale czy zastąpią je silniki elektryczne, czy będą one wiodącym rozwiązaniem, trudno powiedzieć.

Na pewno też obecnie jesteśmy w okresie przejściowym. I tak samo dotyczy on samochodów z silnikami spalinowymi, jak i samochodów elektrycznych. Zatem tylko od nas i od zasobności naszych portfeli zależy, na co się tak naprawdę zdecydujemy. Poczciwe auta spalinowe jeszcze sporo lat pojeżdżą, chociaż ich udział w rynku będzie mały. ■

O SUKCESIE ZESPOŁOWYM W PRZYSZŁOŚCI

Wiemy już od dawna, że świat składa się z ekstrawertyków i introwertyków. W jednym z moich poprzednich felietonów wskazałem jednak, że wyróżnia się również trzecią grupę, tzn. ambiwertyków. A co, jeśli chodzi o zespoły zawodowe? Każdy w zorganizowanej strukturze ma zazwyczaj do wykonania określone zadanie...

JAROSŁAW BEŁDOWSKI

prezes Polskiego Stowarzyszenia
Ekonomicznej Analizy Prawa,
pracownik naukowy Szkoły Główniej
Handlowej
Fot. Archiwum

Uporządkowania typów pracowników, którzy mają określone zadanie do wykonania, podjęła się ostatnio międzynarodowa firma konsultingowa Bain & Company¹. Zidentyfikowała ona sześć takich postaw, wśród których wyróżnia „pionierów”, tj. ludzi, których misją jest zmiana świata (*pioneer*), „rzemieślników”, tzn. osoby zainteresowane opanowaniem określonych umiejętności (*artisan*), a także „operatorów” znajdujących sens życia poza pracą (*operator*). Ponadto wskazuje się na „starających się”, czyli skoncentrowanych na zarobkach i statusie (*striver*), „dawców” wykonujących pracę bezpośrednio poprawiającą życie innych (*giver*) oraz „odkrywców”, czyli szukających nowych doświadczeń (*explorer*). Wyróżnienia te oparte zostały na szerokim badaniu kwestionariuszowym, które objęło ponad 20 tysięcy pracowników w: Stanach Zjednoczonych, Niemczech, Francji, Włoszech, Japonii, Chinach, Indiach, Brazylii, Indonezji oraz Nigerii. Wszystkie te kraje reprezentują ponad 2/3 światowego Produktu Krajowego Brutto i pozwalają na szerokie spojrzenie kulturowe. Przeprowadzono również ponad 100 pogłębionych wywiadów, co pozwoliło na poczynienie wielu obserwacji. Czego możemy się więc dowiedzieć z tego badania?

Obserwacje uporządkowane zostały w kilku rozdziałach. Po pierwsze, motywacja względem pracy zmienia się, bo choć wyższy standard życia pozwala nam spędzać mniej czasu w pracy, to jednocześnie podnosi on oczekiwania, co taka praca powinna zapewniać. Po drugie, przekonania względem tego, co stanowi „dobrą pracę” są rozbieżne. To właśnie dlatego wyróżnionych zostało aż sześć nowych typów pracowników, bo każdy z nich postrzega ją inaczej. Po trzecie, automatyzacja pozwala na zrehumanizowanie pracy. To dzięki

automatyzacji eliminowana jest powtarzalna praca ludzka. Po czwarte, zmiana technologiczna zaciera granice samej firmy, bo choć praca zdalna staje się coraz popularniejsza, to stanowi ona wielkie wyzwanie dla każdej firmy, by utrzymać jej spójność. Po piąte, młodzi pracownicy czują się coraz bardziej przytłoczeni. Obserwacja ta jest szczególnie widoczna w gospodarkach rozwiniętych. To wszystko zdaniem Bain & Company konfrontuje nas z dwoma fundamentalnymi pytaniami: co będzie potrzebne w przyszłości, aby ludzie osiągnęli swój potencjał, a także, w jaki sposób firmy mogą wypełniać luki pracownicze i zdobywać przewagę konkurencyjną na rynku?

***Pracownicy nie są maszynami i trzeba
pochodzić do nich indywidualnie, co także powinno
przekładać się na wyznaczanie im celów.***

Autorzy badania wskazują na kilka kierunków. Firmy muszą zmienić swoje podejście od zbierania talentów do ich tworzenia. Oczywiście nie jest to łatwe, bo niekiedy niezbędne jest „kupienie” nowych umiejętności na rynku. Jednakże te firmy, które częściej będą patrzeć do wewnątrz i inwestować w swoich pracowników, mogą zbudować przewagę konkurencyjną. Firmy muszą się stać również bardziej empatyczne. Pracownicy nie są maszynami i trzeba podchodzić do nich indywidualnie, co także powinno przekładać się na wyznaczanie im celów. Firmy muszą być także bardziej zróżnicowane. Na początkowym ich stadium zazwyczaj otoczone są one takimi samymi typami pracowników. Aby osiągnąć sukces, muszą to zmienić, ponieważ zróżnicowane typy pracowników wprowadzają różne perspektywy, które poprawiają wydajność w firmie.

W badaniu nie wskazano, do którego z typów pracowników należą radcowie prawni. Myślę jednak, że rozkłada się to podobnie jak w innych branżach. Oczywiście badanie nie odpowiada, w jaki sposób osiągnąć indywidualny sukces zawodowy. Niemniej mogą wskazywać na to, co w przyszłości przełoży się na sukces kancelarii prawniczej. A zatem „pionierzy” do dzieła, bo to wy najczęściej kierujecie poszczególnymi praktykami w kancelarii. Waszym zadaniem jest dobranie odpowiednich proporcji wśród rzemieślników, operatorów, starających się, dawców i odkrywców. ■

¹ „The Working Future: Six Worker Archetypes and for the World Ahead”, Bain & Company 2022, <https://www.bain.com/insights/what-type-of-worker-are-you-future-of-work-report-interactive/>, dostęp: 14 lipca 2022 r.

WYMARZONE WAKACJE

Jest takie słowo, na dźwięk którego uśmiechamy się z tęsknotą i oczekiwaniem... Wakacje. Czas odpoczynku i delectowania się latem, czas wyjazdów, wymarzonych urlopów, chwile wolne od pracy i spraw dnia codziennego. Wakacje – upragniony czas, kiedy można poleniuchować, odłożyć na później obowiązki, zwolnić tempo.

**EWA
URBANOWICZ**
radca prawny, rzecznik
prasowy OIRP w Lublinie
Fot. Magda Pucek

Może się jednak okazać, że nasz wymarzony urlop będzie jednym wielkim koszmarem, w którym nic nie przypomina zdjęć z katalogu biura podróży” – pomyślał, odkładając na biurko teczkę z dokumentami, które otrzymał rano od klientki. Zajmie się tą sprawą po powrocie. Od kilku lat specjalizował się w sprawach o roszczenia z tytułu nieudanego urlopu. A wszystko zaczęło się od jednego, zmarnowanego wyjazdu, o którym opowiedział mu sąsiad jego rodziców: „Panie Mecenasiu, to był prawdziwy koszmar! Zostaliśmy zakwaterowani w pokoju w suterenie budynku, z małymi oknami, bez balkonu i klimatyzacji, gdzie meble były zniszczone, a pościel brudna. Pająków to już nawet nie liczę, bo żona wciągnęła je odkurzaczem znalezionej w schowku na korytarzu, nie mogłem patrzeć, tak się paskudztwa boję. Za zmianę pokoju recepcjonista zażył sobie aż 300 dolarów. A plaża, mecenasiu? Na zdjęciach w katalogu piękna i piaszczysta, a w rzeczywistości była wąska, brudna i chyba jeszcze w trakcie przebudowy. Wykupiliśmy all inclusive, ale jedzenie było zimne i niesmaczne. Tyle pieniędzy zapłaciliśmy i nic! Zamiast odpoczynku wróciliśmy tylko zmęczeni i pokłóceni – i po co nam były takie wakacje?!”.

Jeśli zaproponowane świadczenie zastępcze jest niższej jakości niż warunki naszych wakacji, możemy żądać obniżenia ceny imprezy turystycznej.

Dokładnie pamiętał tę sprawę. Złe warunki wypoczynku stworzyły napięcia pomiędzy rodziną sąsiada, które jeszcze spotęgowały frustrację. Wymarzone dwa tygodnie wakacji, na które odkładali pieniądze przez cały rok, okazały się nieudaną inwestycją. Skorzystali z oferty lokalnego biura podróży i gdyby nie on, nawet nie wiedzieliby, jakie przystępują im prawa. W ich imieniu wystąpił do organizatora wyjazdu z żądaniem wynagrodzenia za naruszenie prawa do niez-

klóconego wypoczynku. Uśmiechnął się do siebie i pomyślał, że takie dobra jak: odpoczynek, regeneracja sił, unikanie stresu, komfort psychiczny czy przyjemność ze spędzenia czasu w wybrany sposób muszą podlegać ochronie. Każdy radca prawny, szczególnie zadeklarowany pracobolnik jak on, powinien przynajmniej raz w roku wyjechać na wymarzone wakacje. I odpocząć.

Od 1 lipca 2018 r. prawo do żądania zadośćuczynienia za tzw. zmarnowany urlop wprost wynika z przepisów ustawy o usługach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych. Jest to rekompensata za krzywdę, stres, zawiedzione nadzieje co do spodziewanych przeżyć, czy też brak możliwości zrelaksowania się w czasie zaplanowanego urlopu. W pierwszej kolejności, w przypadku wystąpienia niezgodności naszych wakacji z ofertą, biuro podróży powinno zaproponować tzw. świadczenie zastępcze, które jest realizowane na koszt biura. Jeśli zaproponowane świadczenie zastępcze jest niższej jakości niż warunki naszych wakacji, możemy żądać obniżenia ceny imprezy turystycznej, a gdy nie jest to możliwe, oprócz obniżenia ceny, możemy żądać także zadośćuczynienia.

Wyliczając, o jaką kwotę można żądać obniżenia ceny, warto skorzystać z tzw. tabeli frankfurckiej, do której treści często odwołują się polskie sądy. Wyliczając wysokość zadośćuczynienia za zmarnowany urlop, bierzemy pod uwagę szereg ujemnych przeżyć związanych z doznanymi podczas wakacji niedogodnościami, które zaważyły na utracie przyjemności z zaplanowanego urlopu. Przyjmuje się, że zadośćuczynienie za zmarnowany urlop nie przekracza ceny wycieczki i jego wysokość stanowi procent (od kilkunastu do kilkudziesięciu) od kwoty, którą zapłaciliśmy za nasze wakacje.

Dla Sądu Najwyższego¹ było „oczywiste, że przyjemność oczekiwana w związku z podróżą (urlopem), a nieuzyskana w wyniku niewykonania lub nienależytego wykonania zawartej umowy, pozostaje wyłącznie w sferze wrażeń i uczuć, jest więc zjawiskiem czysto psychicznym, pozbawionym elementu majątkowego lub komercyjnego”.

Zgasił lampkę na biurku, zabrał teczkę z dokumentami i wychodząc, włączył alarm w lokalu. „Jutro zaczynam urlop. Oby oferta moich wakacji odpowiadała rzeczywistości...” – pomyślał z uśmiechem. ■

¹ Por. Uchwała Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dnia 19 listopada 2010 r., III CZP 79/10.

REFLEKSJA POJUBILEUSZOWA

Na ekranie monitora kilka elegancko ubranych postaci odpowiada na ważne pytanie: „Co to znaczy być radcą prawnym?”. Odpowiedzi są różne: „Bycie radcą prawnym to wykonywanie zawodu prawniczego o największych perspektywach i największych możliwościach” – pada pierwsza odpowiedź. A dalej następuje: „Dla mnie to nieść pomoc tym, którzy jej potrzebują”, „A dla mnie to skuteczne reprezentowanie klientów w sądzie i wygrywanie spraw, które są nie do wygrania”. Następuje: „Być radcą prawnym to znaczy być pomocą dla społeczeństwa”, „Aby być dobrym radcą prawnym, trzeba być dobrym człowiekiem”...

**TOMASZ
DZIAŁYŃSKI**

radca prawny, rzecznik
prasowy OIRP w Poznaniu
Fot. Tomek Tomkowiak

Przygotowując się do uroczystych obchodów jubileuszu 40-lecia uchwalenia ustawy o radcach prawnych i powstania naszej poznańskiej izby, postanowiliśmy spytać kilku naszych samorządowych przyjaciół o to, jak postrzegają wykonywany przez nas zawód. Ich odpowiedzi zarejestrowała kamera. Film, który z tej okazji powstał, jest dostępny na stronie internetowej poznańskiej izby, Facebooku, a także na YouTube. Opowiada o historii powstawania ustawy z 1982 r., o ludziach, którzy ten samorząd tworzyli i budowali w trudnych czasach, którzy go rozwijali i są z nami cały czas. O ich postawach, które mogą być wzorem do dzisiaj. To niezwykle, że 40 lat temu wykazali się energią, odwagą i konsekwencją w dążeniu do celu. Ten film przedstawia dokonania lat ubiegłych, ale także obejmuje czasy nam współczesne oraz plany i zadania, które przed sobą stawiamy.

Kiedy w 1987 r. podjąłem decyzję o zmianie wykonywanego wówczas zawodu prawniczego, rozstaniu z orzekaniem i wpisaniu się na listę radców prawnych, wierzyłem, że postępuję słusznie, ale nie zdawałem sobie sprawy, jaki ta decyzja ma w sobie potencjał. W tamtych czasach radcowie prawni wykonywali swój zawód na podstawie umowy o pracę lub zlecenia, głównie w tzw. jednostkach gospodarki uspołecznionej oraz organach administracji. Wybrańcy mogli pochwalić się pracą w sektorze prywatnym, na ogół w firmach polonijnych lub rzemieśle. Obowiązywały sztywne reguły wzorów umów, tzw. „Owuesy” w zakresie dostaw czy „Owri” w inwestycjach. Radcowie prawni w zasadzie nie mogli występować przed sądem w sprawach cywilnych, rodzinnych, nie mówiąc już o obronie w sprawach karnych. Swoje pro-

cesowe zdolności mogli jednak prezentować w sprawach przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych oraz tzw. arbitrażu gospodarczym. Ale bez togi. Uczestnicząc w posiedzeniach na sali rozpraw, strojem bardziej przypominali swoich klientów niż ich pełnomocników, co było nierzadko tematem żartów między „zatogowanymi” sędziami i adwokatami. Ale miałem szczęście żyć w czasach wielkich zmian ustrojowych, które dokonały również rewolucji prawnej. Już wkrótce na rynku pojawiły się tysiące nowych, prywatnych firm, powstały także pierwsze, prywatne kancelarie, które obsługiwały prawnie te firmy. Oblężenie przeżywał wydział rejestrów, dotąd sennie obsługujący spółdzielnie i stowarzyszenia, nagle zasypany tysiącami wniosków ze strony spółek powstających na podstawie przepisów przedwojennego kodeksu handlowego. Miałem swój udział w pierwszym po II wojnie światowej projekcie publicznej subskrypcji akcji. Nie było jeszcze giełdy i przepisów o papierach wartościowych, a powszechnie stosowana była zasada: co nie jest zabronione, jest dozwolone. Radcy prawni byli pionierami w odkrywaniu nowych zasad i reguł prawa, które wykorzystywał biznes. Doradzali na co dzień swoim klientom prowadzącym działalność gospodarczą. Coraz silniejszy i bardziej wpływowy samorząd radcowski zadbał o ustawowe poszerzenie kompetencji radców prawnych, które dzisiaj zrównały się z adwokackimi. Z dumą przyjmowaliśmy te zmiany, choć jest jeszcze dużo do zrobienia w sferze świadomości społecznej w tym zakresie.

Znakomity krytyk literacki, profesor nauk humanistycznych na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Piotr Śliwiński, w wykładzie wygłoszonym podczas gali z okazji naszego jubileuszu zauważył, że dla zrozumienia istoty naszego zawodu ważna jest analiza filologiczna jego nazwy. Podczas gdy z tej perspektywy adwokaci są rzecznikami jakiejś sprawy, radcowie prawni doradzają swoim klientom. Są z nimi, zapoznają się z ich problemami i służą radą w każdej sytuacji.

Być radcą prawnym to brzmi dumnie. ■

CZY „KUŚNIERZ” ZABIŁ?

To jedna z takich spraw, w których sąd ma do wyboru albo najsurowszą karę, albo uniewinnienie. Brutalne zabójstwo studentki Katarzyny Z. sprzed 24 lat to sprawa poszlakowa. Oskarżony Robert J., zatrzymany w 2017 r., nie przyznaje się. Czeka na wyrok w areszcie od pięciu lat.

WOJCIECH TUMIDALSKI
zastępca kierownika
działu Prawo w dzienniku
„Rzeczpospolita”
Fot. Ernest Rębisz

Proces przed Sądem Okręgowym w Krakowie z uwagi na makabryczne szczegóły toczy się z wyłączeniem jawności. Miał dobiec końca w połowie lipca, ale będą jeszcze rozprawy we wrześniu.

CO WIEMY?

Katarzyna Z., 23-letnia studentka religioznawstwa, zaginęła w Krakowie pod koniec 1998 r. Była umówiona z matką, ale nie dotarła na spotkanie, więc matka zawiadomiła policję.

Ciało znaleziono 6 stycznia 1999 r. Pchacz „Łoś”, pracujący w pobliżu stopnia wodnego Dąbie na Wiśle w Krakowie, ma problem z poruszaniem się. Członkowie załogi próbują uwolnić śrubę napędową – jak sądzą, z wodorostów. Okazuje się jednak, że śrubę unieruchomił fragment skóry. Ludzkiej. Marynarze natychmiast zawiadamiają policję. W pierwszej chwili sądzono, że śruba rozczłonkowała ciało denata, ale po szczegółowych badaniach okazuje się, że skóra została wcześniej zdjęta z tułowia, pozbawionego rąk, nóg i głowy, i specjalnie spreparowana – aby była jak kurtka, którą można na siebie założyć.

Tydzień po wyciągnięciu skóry pracownicy stopnia wodnego alarmują policję, że w kracie wytapującej śmieci z Wisły utkwiała ludzka noga. Skóra i noga pasują do siebie. Cięcia były prowadzone symetrycznie przez ramiona i kończyny dolne.

Aby zidentyfikować ofiarę, zostaje przeprowadzone jedno z pierwszych w Polsce badań DNA, które potwierdza, że to ciało Katarzyny Z. Wszczęte śledztwo zostaje jednak umorzone jeszcze w 1999 roku – wobec niewykrycia sprawcy. Sprawa nie pozostała jednak na półce.

Szukano w różnych miejscach, próbowano wytypować sprawcę spośród podejrzanych o inne zbrodnie. Badano np. czy Katarzynę Z. zabił pochodzący z Rosji student UJ Władimir W., który zabił swojego ojca i odpreparował mu skórę z głowy. Zszył ją na kształt czapki-kominiarki i zakładał na głowę, aby przed dziadkiem udawać swojego ojca. Ale ten trop się nie potwierdził – w domu studenta nie znalezi-

no żadnych śladów związanych z Katarzyną Z. On sam został skazany na 25 lat i deportowany do Rosji, gdzie odbywa karę za zabójstwo ojca. Śledczy sprawdzali, czy sprawcą zabójstwa studentki jest morderca z krakowskiego parku Jerzmanowskich, który w 2005 roku odciął głowę swej ofierze. Ale to też prawdopodobnie był fałszywy trop.

Z ARCHIWUM X

Sprawą zajmowali się naukowcy z różnych ośrodków, a także policjanci ze specjalnej grupy badającej niewyjaśnione zbrodnie z minionych lat, nazywanej Archiwum X. Rozważano, czy zbrodni o kryptonimie „Skóra” dokonał mężczyzna, który w latach 80. zamordował swojego syna i żonę, poćwiartowane zwłoki dziecka wrzucił do Wisły, a z głowy żony ściągnął skórę. Trafił do zakładu psychiatrycznego, z którego wyszedł kilka miesięcy przed zaginięciem Katarzyny. W międzyczasie jednak popełnił samobójstwo. Pytano służby z innych krajów. Niemiecka policja wykluczyła, by za śmierć studentki odpowiadał tamtejszy nekrofil, który wykradał zwłoki kobiet z grobów i zdejmował z nich skórę. Pytano o sprawę słynnego jasnowidza z Człuchowa, Krzysztofa Jackowskiego. W internecie jest nawet nagranie, na którym jasnowidz przykłada do nosa jakiś czarny przedmiot i pluszowego misia, po czym się zamyśla, ćmiąc papierosa. Co dokładnie powiedział jasnowidz, prokuratora nie ujawnia, zastaniając się dobrem śledztwa.

Eksperci oceniali, że sprawca inspirował się filmem „Milczenie owiec” oraz postacią Buffalo Billa, który mordował kobiety i zdejmował z ich ciał skórę. Zakładano, że morderca mógł być rzeźnikiem lub lekarzem. Zabójca celowo wybrał samotną studentkę, która cierpiała na depresję, bo stanowiła

Fot. Adobe Stock

łatwą ofiarę – uznali psychologowie, dopatrujący się w zdjęciu skóry rodzaju fetyszyzmu i motywów seksualnych. Nie wykluczano, że zabójca już nie żyje, wyjechał z Polski lub odsiaduje karę za inne przestępstwo.

Eksperci z Laboratorium Ekspertyz 3D Uniwersytetu Wrocławskiego stworzyli przestrzenny model obrażeń zadanych studentce. W 2012 roku ekshumowano zwłoki Katarzyny i ponownie przeprowadzono sekcję zwłok. Współpracowano także z FBI. Amerykański profiler mówił o przypadkowej ofierze i potencjalnym seryjnym zabójcy, który nie dopuścił się kolejnych zbrodni z powodu medialnego szumu wokół śmierci Katarzyny. Mógł też nie spodziewać się, że zwłoki wrzucone do Wisły zostaną kiedykolwiek odnalezione.

Przełom w śledztwie nastąpił jesienią 2016 roku. Prokuratura oświadczyła wówczas, że potencjalny zabójca mógł znać sztuki walki. Sugerowano, że studentka mogła sama sobie odebrać życie lub też w jej morderstwie mogło wziąć udział kilka osób – kto inny zabił, a inna osoba – niezależnie od samej zbrodni – zdjęła skórę z ofiary. Ponownie badano jej ciało i stwierdzono, że nosi ślady, jakie pojawiają się tylko w wyniku upadku z dużej wysokości, wypadku samochodu jadącego co najmniej 80 km/h lub strzału w usta. Kim był „Kuśnierz z Krakowa” wciąż nie było jednak wiadomo, a teoria wypadku upadła.

Prokuratura szukała dalej. Wiosną 2017 r. o tę tajemniczą zbrodnię pytała Brunona Kwietnia, naukowiec z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, skazanego za próbę zorganizowania zamachu na Sejm (zmarł w więzieniu). Co zeznał? Nie ujawniono.

ZATRZYMANIE I ZERWANE TYNKI

W końcu, po 19 latach od brutalnej zbrodni, doszło do zatrzymania. 4 października 2017 r. policjanci poszli po Roberta J. i wkrótce potem wszyscy mogliśmy zobaczyć w mediach krępego mężczyznę z plecaczkiem, prowadzonego w kajdankach do izby zatrzymań. Jego mieszkanie i piwnica zostały gruntownie przeszukane. Skuwano nawet tynki w łazience.

W czasie poszukiwań zaginionej studentki w 1998 roku Robert J. mieszkał sam. Według jego ojca właśnie wtedy nieoczekiwanie wyremontował łazienkę, skuwając wszystkie kafelki. Czy to dlatego, by usunąć najmniejsze ślady krwi?

Dlaczego przez tyle lat śledczy nie wpadli na jego trop? Podobno był rozważany jako sprawca już od dawno, lecz brakowało dowodów wystarczających, by postawić mu zarzut dokonania okrutnej zbrodni. Pomocny okazał się donos wystany do śledczych przez Leszka L., znajomego Roberta – podały Radio Kraków i Onet. Sprawę badali też dziennikarze TVN, „Dziennika Polskiego” i krakowskiej „Gazety Wyborczej”.

Co ustalili? Leszek i Robert się przyjaźnili. Leszek prowadził w Krakowie sklep zoologiczny, a Robert pracował w instytucie zoologicznym. Ich znajomość przetrwała pewien czas, aż zakończyła się z powodu trudnej osobowości Roberta. Wcześniej przynosił Leszkowi zwłoki myszy, które w instytucie poddawano eksperymentom, by karmić nimi sklepowe gady.

Badano też przeszłość Roberta J., sięgając aż do dzieciństwa i czasów szkolnych. Okazało się, że sprawiał problemy

Fot. Adobe Stock

wychowawcze, były na niego skargi nauczycieli. Uczyc się nie chciał, bywał agresywny. Został wyrzucony ze szkoły. Obwiniał o to matematykę, więc przychodził pod pokój nauczycielski, wyzywał ją i kopał drzwi – opowiadał prasie jeden z ówczesnych nauczycieli w tej szkole.

Dla sąsiadów był dziwakiem, ale też niesamowicie inteligentną, religijną osobą. – Robercie, pan to chyba świętym będzie. A on mówił: żeby pani wiedziała, co ja zrobiłem, to nawet gdybym całe życie to nosił, to nic to nie pomoże – opowiedziała sąsiadka reporterom TVN.

WAŻNY TROP

Media ustaliły, z jakiego powodu Robert J. został zwolniony z Instytutu Zoologii. Stało się to po tym, jak podczas swojej zmiany zabił wszystkie króliki doświadczalne i nie potrafił tego w żaden sposób wytłumaczyć. Ustalono, że pracował także w prosektorium.

W 2017 roku Beata Marczak, zastępczyni prokuratora generalnego ds. zwalczania przestępczości zorganizowanej, mówiła, że pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sprawcy tej brutalnej zbrodni będzie możliwe dzięki wyjątkowo wyłożonej pracy prokuratorów prowadzących to postępowanie oraz funkcjonariuszy policji, jak również biegłych powołanych do opiniowania w tej sprawie. – Musieli się oni zmierzyć z przestępczym działaniem, które dotąd było nieznane polskiej i zagranicznej kryminalistyce – oceniła.

Od aresztowania Roberta J. śledztwo potrwało trzy lata. Na jego potrzeby zdobyto wiele ekspertyz kryminalistycznych. Proces ruszył w 2020 roku, gdy prokurator odczytał liczący 800 stron akt oskarżenia.

Robert J. nie przyznaje się do okrutnej zbrodni. Reporterm powiedział, że nie znał Katarzyny Z. – Nie czytam gazet, nie mam internetu, nie mam telefonu komórkowego, a telefon stacjonarny jest odwieszony od wielu miesięcy. Jestem wyizolowany społecznie całkowicie – mówił. Wówczas dziennikarz powiedział, że J. był widywany przy grobie Katarzyny w Batowicach. – To nie jest przestępstwem – odparł oskarżony.

Z jego ojcem rozmawiała zaś redakcja „Dziennika Polskiego”. – Boję się, że razem z żoną nie doczekamy się sprawiedliwości i chwili, gdy syn odzyska wolność – powiedział, wierząc że syn jest niewinny.

A jeśli jednak to on jest „Kuśnierzem z Krakowa”? ■

WAKACJE LEKIEM NA WSTRZĄŚNIENIA MORALNE I SKOŁATANE NERWY

Pod koniec XIX w. towarzyszyło ludziom przekonanie, że żyją w szalonych czasach pędu i pośpiechu. B. Gutenberg w książce z 1892 r. pisał „nasz wiek pary i elektryczności, nasz wiek najwyższego rozwoju ducha ludzkiego zasługuje (...) na miano wieku chorób nerwowych i osłabienia nerwowego”. Tak więc przekonanie o „skołatanych nerwach” i „wstrząśnieniach moralnych” istniało już wtedy. Jakże bliskie są to pojęcia współczesnym prawnikom...

AGNIESZKA LISAK

radca prawny,
autorka prowadzi blog
historyczno-obyczajowy
www.lisak.net.pl/blog
Fot. Archiwum A. Lisak

Gdy panią domu dręczyły globusy, chandry i wapory, gdy od upału i kurzu na ulicach nie dało się wytrzymać, padało magiczne słowo: wakacje. Wydawało się ono lekiem na wszelkie bóle cywilizacji. I oto jaśniepaństwo zdecydowało się wyjechać z miasta.

NOCLEG Z PCHŁAMI I SZCZURAMI

W drugiej połowie XIX w. były trzy zasadnicze kierunki podróży. Po pierwsze Sopot nad morzem, po drugie miejscowości uzdrowiskowe (Iwonicz, Krynica, Rabka, Szczawnica, Busko, Ciechocinek, Nałęczów), po trzecie rodzinne majątki ziemskie. Zanim jednak udało się dotrzeć do wakacyjnego rajku, trzeba było przejechać przez piekło polskich dróg (skąd my to znamy...?), a te w porze deszczowej zamieniały się w rzeki błota, zaś w porze suchej tonęły w obłokach pyłu. I tak źle, i tak niedobrze. Do tego brakowało porządných hoteli, a karczmy przy drogach wołały o pomstę do nieba. Jak wspominała M. Kietlińska:

„Nieubłagana proza życia w postaci brudnej karczmy żydowskiej stanęła mi przed oczyma. Wtłoczyliśmy się z powozem w wąską sień zajazdu na rynku, gdzie nam dano »wielką salę« [...]. W »sali« nie było nic, prócz starego, krzywego bilardu z potarganym, niegdyś zapewne zielonym, sukniem. Przyniesiono dwa brudne stołki i siano na postanie. [...] Leżąc wszyscy pokotem na ziemi [...], usnęliśmy rychno. Obudziło mnie po chwili nie tylko głośne chrapanie kuzynki, lecz także jakieś mrowie, przebiegające po ciele. Zapaliwszy

Fot. www.lisak.net.pl/blog/

Walizka podróżna przypominała małą szafę

świecę, spostrzegłam z przerażeniem, że dopadło mnie czarne robactwo. Myślałam, że mrówki wypęzły spod brudnej podłogi. Były to – pchły! Takiego roju nie widziałam nigdy. Zerwałam się z postania i zmieniawszy bieliznę, włożyłam na bilard, gdzie okrywszy się pledem, bez poduszki pod głową się położyłam”¹.

W. Jezińska podaje, że w Polsce, szczególnie zaś na Litwie na początku XIX w., spotykało się tylko „szkaradne, trzymane przez Żydów gospody, w których świnie, cielęta i kury” konkurowały z podróżnymi o miejsce w pokoju, a wzrok nie wiedział, „na czym bez wstępu spocząć”². Nie lepszą opinię wystawił karczmom L. Potocki: „Kiedy zajedziesz sam jeden, mieścić się musisz w szynkowej izbie z Żydami, kurami, kaczkami, z kozą domową, słowem z całym inwentarzem, do

¹ M. Kietlińska „Wspomnienia”, Kraków 1986, s. 231, 232.

² Za: A. Pachocka, „Karczmiarne historie. Relacje z miejsc noclegowych w dziewiętnastowiecznych wspomnieniach pamiętnikarskich”, Lublin 2010, s. 392.

Fot. www.lisak.net.pl/blog/

Toaletka podróżna

którego należą szczur w norze, pies pod stołem, kot na piecu i świerszcze za piecem”³.

Nic więc dziwnego, że ci bogatsi zabierali w podróż poduszki i kołdry, materace, naczynia kuchenne, samowary, a nawet dywany, by pomieszczenia przydrożnych karczm przekształcać prawie w salony. Nie były to jedyne przedmioty, które należało mieć ze sobą. Poradniki poświęcone elegancji podpowiadały damom, by jadąc „do wód” (jak mawiano) zabierać pięć rodzajów sukien: poranne, codzienne, spacerowe, wizytowe, balowe. Do tego dochodziły kapelusze w wielkich pułdach, parasolki, wachlarze i mnóstwo innych gadżetów modowych. W konsekwencji dawne walizki przypominały szafy.

Do dziś w muzealnych zbiorach zachowało się sporo zestawów podróżnych (w postaci serwisów kawowych, toaletek, drewnianych skrzynek na perfumy). Ich cechą charak-

Fot. www.lisak.net.pl/blog/

Zestaw podróżny perfum

³ Ibidem.

terystyczną jest to, że były zamykane na kluczyk, co miało zabezpieczać przed wypadnięciem zawartości w razie wypadku na drodze (patrz: ilustracje). A te niestety zdarzały się zdecydowanie częściej niż dziś. Splotzone konie wpadały na siebie, łałamy nogi w koleinach i błocie, przewracały się wraz z pojazdem. Do tego drewniane wozy i powozy psuły się zdecydowanie szybciej niż samochody. Rwały się skórzane pasy, łałamy dyszle i koła. By się o tym przekonać, wystarczy zajrzeć do słowniczka polsko-francuskiego z 1829 r., pt. „Książka dla podróżnych...”. Jakież tam można znaleźć bogate słownictwo związane z wypadkami na drogach:

- „Czy droga straszna?”
- „Droga idzie przez lasy, góry i między przepaściami”.
- „Nie jedźże tak blisko przepaści (albo wody)”.
- „Trzeba unikać lasów w wieczór albo w nocy”.
- „Pojazd wywrócił się”.
- „Zgubiłem trzewiki w pojeździe, szukaj ich”.
- „Trzeba podnieść powóz”.
- „Czy się potamał powóz?”
- „Czy to trudno naprawić?”
- „Zawołajcie chłopów na pomoc”.
- „Ugrzęźliśmy w błocie. Pożyczcie nam parę koni waszych, żeby nas wyciągnęły”.
- „Otóż koń padł!”
- „Ponieważ nie sposób naprawiać pojazdu ze wszystkim, to wolimy iść piechotą”.

H. Błędowska podaje, że do czasu zamążpójścia trzydzieści razy przewróciła się z karetą, a „ugrzęźnięć” w błocie nawet nie liczy. Karetę „poczworną dwóch lokai nie mogło wydzwignąć, furmani musieli dopomagać, a matka moja na koźle z biczem [...], nieraz trzewiki pogubiła, z czego był śmiech”⁴.

Fot. www.lisak.net.pl/blog/

Obraz Alfreda Wierusz Kowalskiego z 1873 r. pt. „Wypadek w podróży”

NIGDY WIĘCEJ... DO NASTĘPNYCH WAKACJI

Po takich oto wakacyjnych przygodach, gdy w końcu udało się zjechać pod dom, głodna, zmordowana podróżą i siwa od kurzu rodzina wytaczała się z powozu. Służący wyciągał bagaże, a pan domu niemal klękał ze szczęścia, że to już koniec urlopowych „wstrząśnięć moralnych”. Pograżone w letnim skwarze miasto wydawało się najpiękniejszą przystanią dającą ukojenie skotatanym nerwom. „Nigdy więcej!” – mówił pan domu do siebie pod nosem i dotrzymywał słowa... aż do następnych wakacji. ■

⁴ H. Błędowska, „Pamiętka przeszłości. Wspomnienie z lat 1794–1832”, Warszawa 1960, s. 260.

IX MISTRZOSTWA POLSKI PRAWNIKÓW W TENISIE ZIEMNYM

Okręgowa Izba Radców Prawnych w Poznaniu zorganizowała IX Mistrzostwa Polski Prawników w Tenisie Ziemnym. 63 przedstawiciele zawodów prawniczych, 1 i 2 lipca na kortach z ceglanej mączki w poznańskim Kortowie, walczyły o tytuł najlepszego tenisisty.

Fot. OIRP w Poznaniu

Zawody toczyły się na czterech krytych i trzech zewnętrznych kortach. Uczestnicy do dyspozycji mieli cały ośrodek wraz z pełną infrastrukturą hotelową, restauracyjną, szatniami, sauną i wsparciem fizjoterapeutów. Henryk Kuligowski, Dziekan Rady OIRP w Poznaniu, dziękując uczestnikom za udział w turnieju, podkreślił wysoki poziom sportowy zawodów oraz doskonałą atmosferę, która sprawia, że zawodnicy uczestniczący w mistrzostwach chętnie na nie wracają. ■

Anna Węglińska
przewodnicząca Komisji ds. Sportu przy OIRP w Poznaniu

WYNIKI

Panie

1. Katarzyna Kaleta, Agata Bielawska
2. Magdalena Jeziorska, Aleksandra Ostrowska, Joanna Olszówka-Zarzecka
3. Laura Urbaniak, Dominika Urbaniak, Agnieszka Rauchert-Modro

Panowie – open

1. Tomasz Modro, Michał Bogucki, Krystian Mularczyk
2. Maciej Duda, Jakub Gaczeń
3. Dariusz Dudziński, Michał Kurek

Junior młodszy

1. Paweł Tyniec, Jarosław Różycki
2. Rafał Kryciński, Dawid Maciejewski
3. Marcin Jędrusek, Maciej Ciesielski, Marcin Świdorski

Junior starszy

1. Łukasz Kośka, Jacek Kozłowski, Piotr Zarzecki
2. Bernard Szliep, Waldemar Mních, Wiesław Stępnik
3. Maciej Talarski, Marek Duszyński, Marcin Zdunek

Relacja na FB OIRP w Poznaniu: <https://www.facebook.com/oirp.poznan/posts/pfbid0dNayeTMJuiaSsLgCFjvvybx7se-WUKxKcWakJfehNfLZmdQsvQvRMgzWHdsvkPbiql>

IX OGÓLNOPOLSKIE REGATY ŻEGLARSKIE IM. HENRYKA STRZELECKIEGO O PUCHAR DZIEKANA OIRP W POZNANIU

Przez ostatnie dwa lata nasza żeglarska, ogólnopolska impreza nie odbywała się z powodów pandemii. Na początku obecnego roku zaryzykowaliśmy nieco, bowiem uznaliśmy, że 11 czerwca już wszelkie przeszkody ustąpią i przeprowadzimy tegoroczne regaty. I udało się.

Fot. OIRP w Poznaniu

Przy znakomitej pogodzie, w świetnej atmosferze, przy udziale kilkunastu załóg przeprowadziliśmy klasyczne trzy biegi regatowe. Na kei uczestników regat dopingowały całe rodziny. Faworytami byli zwycięzcy ostatnich regat z 2019 roku: Maciej Szabelańczyk i Tomasz Janaszczyk. To u nich przez te trzy lata znajdował się przechodni Puchar Dziekana w formie stylizowanego dzwonu okrętowego. Jednak nie udało im się powtórzyć sukcesu i ostatecznie zajęli drugie miejsce. Impreza odbyła się tradycyjnie w hotelu Kaskada nad jeziorem Kierskim pod Poznaniem. Po zawodach wszystkim uczestnikom podziękował za udział Dziekan Rady OIRP w Poznaniu Henryk Kuligowski, wręczając zwycięskiej załodze główny puchar, a pozostałym uczestnikom okolicznościowe puchary i dyplomy. Żegnaliśmy się z nadzieją na kolejne takie żeglarskie spotkania w przyszłości. ■

Tomasz Działyński
rzecznik prasowy OIRP w Poznaniu

WYNIKI

- I miejsce:** Przemysław Musiot, Arkadiusz Wańdoch, Bartosz Chwiatkowski
II miejsce: Maciej Szabelańczyk, Tomasz Janaszczyk
III miejsce: Monika Talarska, Michał Szymczak, Rafał Ślósarz

Warto odnotować, że pierwszy raz przyjechała do nas świetna ekipa z Białegostoku. Załoga w składzie: Bartłomiej Ksok, Paweł Kulesza, Tomasz Kulesza oraz Adam Kanecki zajęła ostatecznie szóste miejsce.

Fundacja Radców Prawnych
„Subsidio Venire” pod patronatem
Krajowej Rady Radców
Prawnych organizuje:

XXI

Ogólnopolskie Mistrzostwa Radców Prawnych i Aplikantów w tenisie

które odbędą się
w dniach **25–28 sierpnia 2022 r.**
na kortach klubu tenisowego Arka Gdynia
(ul. Juliana Ejsmonda 3, 81-001 Gdynia).

Szczegóły dotyczące wpłat podane są
w Karcie zgłoszenia.
Karty można pobrać ze strony
www.kirp.pl.

ZGŁOSZENIA

do 16 sierpnia 2022 r.

– wyłącznie na kartach zgłoszeniowych
wraz z podpisaną zgodą na przetwarzanie
danych osobowych i zgodą na
wykorzystanie wizerunku
oraz dowodem wpłaty prosimy przesyłać
e-mailem na adres: sito@kirp.pl.

**DODATKOWE INFORMACJE
NA STRONIE: WWW.KIRP.PL
LUB POD TEL.: 022 300 86 40.**

O uczestnictwie decyduje kolejność
przesłanych zgłoszeń wraz z podpisanymi
zgodami i dowodem dokonanej opłaty.

UWAGA!

Organizatorzy zastrzegają sobie możliwość zmian
w programie także ze względu na warunki pogo-
dowe, o czym uczestnicy zostaną powiadomieni
z niezbędnym wyprzedzeniem.

Organizator zastrzega sobie prawo zmiany termi-
nu mistrzostw lub jego odwołania, wprowadzenia
zastrzonych rygorów bezpieczeństwa sanitar-
nego w szczególności z uwagi na obowiązujący
w Polsce stan zagrożenia epidemicznego.

Prezes
Fundacji Radców Prawnych
„Subsidio venire”
Michał Korwek

MISTRZOSTWO? NIE MÓWIĘ NIE...

Rozmowa z Anną Bocian, radcą prawnym, bramkarką piłkarskiej drużyny Śląska Wrocław.

■ **Bramkarka? Brzmi niezwykajnie. Jak to się zaczęło? Bo w końcu nie każda dziewczyna gra w piłkę nożną...**

Zacząłam grać w podstawówce z chłopcami, bo przecież właściwie każdy chłopak lubi kopać piłkę. W czasach juniorskich występowałam w męskich drużynach. To były czas, w których sędzia oraz trener drużyny przeciwnej, przed każdym meczem, musieli wyrazić zgodę na mój udział w rozgrywkach. Bywało, że się nie zgadzali i wtedy nie mogłam wystąpić. Z czasem pojawiła się duża – naturalna przecież – różnica w sile fizycznej między nami a płcią męską. Grałam więc z dziewczynami, bo wbrew obiegowym opiniom były zainteresowane tą dyscypliną. Potem wiele z nich jednak zrezygnowało z uprawiania tego sportu. A ja? Zostałam, trenowałam. Zaczęło się od zabawy, a z czasem było coraz poważniej.

■ **Czyli piłka to nie rodzinna tradycja, ale naturalny wybór. Dziś gra pani w drużynie Śląska Wrocław, który występuje na najwyższym poziomie rozgrywek. Jaka jest różnica między grą półamatorską a tą w pełni wyczynową?**

Trening na tym poziomie to jest właściwie praca na drugi etat. Trenujemy codziennie, czasami nawet dwa razy dziennie, bo dochodzą zajęcia na siłowni. Do tego sparingi, a w sezonie gramy mecze – przynajmniej raz w tygodniu.

■ **Jak pani znajduje na to czas? Praca w charakterze radcy prawnego jest przecież bardzo obciążająca, także czasowo. Nie jest to łatwe. Gra wymaga poświęceń. Często odbywa się to kosztem życia prywatnego, spotkań ze znajomymi, wypadów do kina czy teatru. Ale jakoś udaje się to wszystko pogodzić. Ogromnym wyjątkiem jest sytuacja, w której nie biorę udziału w treningu.**

■ **Czy pracuje pani na etacie, czy prowadzi swoją kancelarię? Prowadzę działalność gospodarczą i mam stałą umowę z jedną z kancelarii. Specjalizuję się w prawie procesowym. Jestem także zastępcą rzecznika dyscyplinarnego w OIRP we Wrocławiu. To też wymaga zaangażowania czasowego. Można powiedzieć, że nie mam czasu na nudę.**

■ **Jaki mecz utkwił pani najbardziej w pamięci?**

Mam w pamięci wiele spotkań, ale to, co mi w tej chwili przychodzi do głowy, to spotkanie w reprezentacji Polski do lat 19. Graliśmy z Rosją mecz o awans do finałów mistrzostw Europy. Musieliśmy ten mecz zremisować, a udało się wygrać, zaś ja obroniłam wówczas rzut karny.

■ **Gra w reprezentacji Polski to chyba marzenie każdego sportowca?**

I udało mi się to marzenie zrealizować. Grałam w drużynach U 17, potem U 19. Miałam też przygodę z pierwszą reprezentacją kobiet.

■ **Myśli pani jeszcze o wstępach w reprezentacji naszego kraju?**

Fot. Archiwum prywatne A. Bocian

ANNA BOCIAN

Absolwentka prawa na Uniwersytecie Wrocławskim, radca prawny od 2016 roku. Bramkarka UKS Victoria SP2 Sianów w latach 2002–2007 roku. W 2007 roku zaczęła grać w drużynie KS AZS Wrocław, z którą zdobyła mistrzostwo Polski, Puchar Polski, wicemistrzostwo Polski i Akademickie Mistrzostwo Europy, a także brała udział w rozgrywkach Ligi Mistrzyń. Regularnie występowała w reprezentacji Polski do lat 17 i 19, a także zadebiutowała w seniorskiej reprezentacji Polski. Od 2020 roku, gdy WKS Śląsk Wrocław przejął sekcję piłki nożnej KS AZS Wrocław, jest zawodniczką WKS Śląsk Wrocław. Największym sukcesem drużyny jest udział w 2022 roku w finale Pucharu Polski.

Czy myślę? Z pewnością tak, choć wydaje się, że to jest już w tej chwili mało prawdopodobne. Musiałabym się wówczas całkowicie poświęcić piłce nożnej, a to chyba nie byłoby w tym momencie najlepszym rozwiązaniem.

■ **W jakim stopniu kobieca piłka nożna – ta na najwyższym poziomie – jest już zajęciem właściwie zawodowym? Na świecie najlepsza piłkarka z drużyny USA – mistrzyni świata – zarabia 400 tys. dolarów rocznie. To ciągle ułamek tego, co zarabiają mężczyźni. A w Polsce?**

Jeśli chodzi o pracę, którą trzeba włożyć w to, by grać na takim poziomie, to rzeczywiście jest to już zawód. Natomiast, jeśli chodzi o pieniądze, to sytuacja jest dość dynamiczna. Jeszcze kilka lat temu cała nasza kobieca piłka nożna była w zasadzie sportem amatorskim. To się zmienia, choć powoli. Coraz więcej dziewczyn w klubach podpisuje kontrakty zawodowe. Pieniądze są, ale trudno je porównywać z zarobkami mężczyzn. W tej chwili w Polsce dwa, może trzy kluby płacą na poziomie, który pozwala utrzymać się, bez żadnych szaleństw,

tylko z gry w piłkę nożną. Ale już nie ma mowy o oszczędzaniu czy kupnie mieszkania. Kontrakty są najczęściej roczne, co nie jest satysfakcjonujące np. dla banków przy ubieganiu się o kredyt. Poziom zarobków w kobiecej piłce nożnej jest oczywiście tylko fragmentem ogólnego problemu naszych mniejszych zarobków w wielu dziedzinach aktywności. Mniejszych zarobków za taką samą pracę. Choć w Europie zaczyna się trochę w kwestii wynagrodzeń zmieniać.

■ **Jak się broni karne? Są jakieś sposoby, czy potrzebny jest po prostu tuł szczęścia?**

Są różne techniki, których uczymy się na treningach. Jest bardzo dużo szczegółów dotyczących odpowiednio ustawienia się w bramce. Wiemy też, jak karne – najczęściej – strzelają poszczególne zawodniczki. Ostateczną decyzję, w jaki sposób bronić, podejmuje się jednak już w trakcie strzału. Ale i tak ogromne znaczenie ma jakość strzału: są takie, których po prostu nie da się fizycznie obronić, choćby dysponowało się całą teoretyczną wiedzą i fantastycznym przygotowaniem fizycznym.

■ **Kto jest pani ulubionym bramkarzem?**

Oliwier Kahn, bramkarz reprezentacji Niemiec. W Polsce zaś Jerzy Dudek i Artur Boruc. O Janie Tomaszewskim czy Józefie Młynarczyku oczywiście słyszałam, ale ich grę znam tylko z przekazów filmowych. Nie to pokolenie.

■ **Śląsk Wrocław, w którym pani gra, jest klubem z ogromną tradycją, zresztą nie tylko w piłce nożnej. Jakie są plany na ten rok i kiedy rusza nowy sezon?**

Sezon rusza w połowie sierpnia. Pierwszy mecz ligowy gramy z Górnikiem Łęczna. Chcemy grać dobrze, plasować się przynajmniej w środku tabeli. Nie mamy wyznaczonych planów, nie zaplanowaliśmy z góry zdobycia miejsca medalowego w końcowej tabeli. Ale, wiadomo, zawsze myśli się o odniesieniu sukcesu. Przyszły do drużyny nowe zawodniczki, nasz trener z pewnością planuje uzyskanie jak najlepszych rezultatów. Zresztą tak samo, jak my wszystkie.

■ **Może myślicie o zakwalifikowaniu się do rozgrywek międzynarodowych?**

W kobiecej piłce nożnej funkcjonuje Liga Mistrzów. Nie ma natomiast innych rozgrywek jak Liga UEFA czy Liga Konferencji. Żeby wychynąć w świat, trzeba zdobyć mistrzostwo Polski. Nie ma innego sposobu.

Fot. Archiwum prywatne A. Bocian

■ **Czy zna pani kobietę – radczynię prawną, która gra w piłkę na tak wysokim poziomie?**

Nie znam.

■ **Grała pani także w Halowych Mistrzostwach Polski w Piłce Nożnej Radców Prawnych i Aplikantów. Pamiętam, że też była tam pani jedyną reprezentantką płci pięknej...**

Brałam udział w tych zawodach, zawsze świetnie zorganizowanych przez OIRP w Kielcach, kilkakrotnie. Bardzo lubiłam tam jeździć: atmosfera była doskonała, a i poziom sportowy wysoki. Teraz mój klub nie pozwala mi na takie występy z obawy przed ewentualną kontuzją. Szkoda. Tym bardziej że w tym roku drużyna z OIRP we Wrocławiu zdobyła mistrzostwo Polski.

■ **Jakie jest teraz zainteresowanie kibiców kobiecą piłką nożną? Telewizyjne transmisje z rozgrywek na najwyższym poziomie pokazywały wypiętione stadiony...**

Z każdej kolejki ligowej jeden mecz jest transmitowany w telewizji. Nie mówię już o meczach naszej reprezentacji. To z pewnością zwiększa popularność naszej dyscypliny sportu, co także widać na stadionach. Trudno jednak porównywać sport męski z żeńskim. Oczywiście różnice zawsze pozostaną. Ale już nikt nie myśli o kobiecej piłce nożnej jako kompletnej amatorszczyźnie. To jest już profesjonalny poziom, dobra technika, ciekawe założenia taktyczne, które w trakcie meczu realizujemy. A może, powiem trochę przewrotnie, za kilkadziesiąt lat okaże się, że piłka nożna jest właśnie sportem stworzonym dla kobiet, a mężczyźni bardziej skoncentrują się na rugby, hokeju czy na footballu amerykańskim.

■ **Nie wiem, czy tak będzie. Piłka nożna jest sportem dla wszystkich...**

...i można ją uprawiać, z satysfakcją w każdym wieku. Może właśnie na tym polega jej fenomen. Zobaczymy, jak będzie.

■ **A kibole na meczach kobiecych też się pojawiają? Ze swoim zachowaniem i słownictwem?**

Może nie aż w takim stopniu, jak w piłce męskiej, ale także dają się zauważyć. I usłyszeć. Boleję nad tym. Może kiedyś zaczniesz to się zmieniać.

■ **Miejmy nadzieję. Życzę pani i drużynie Śląska sukcesów w nadchodzącym sezonie.**

Dziękuję i zapraszam na stadiony. ■

Rozmawiał Krzysztof Mering

Fot. Archiwum prywatne A. Bocian

SMARTFONY I „PRAWDA HISTORYCZNA”

Od lat trwa smartfonowa wojna użytkowników Iphone’ów z posiadaczami Samsungów.

**MACIEJ
BOBROWICZ**

Prezes Krajowej Rady Radców
Prawnych w latach 2007–2010,
2010–2013 i 2016–2020
Fot. Piotr Gilarski

Co obiecuje Apple? Przynależność do grupy wyjątkowych ludzi. Kupisz smartfona i jesteś wyjątkowy. Test „czy tzw. dresiarz, czyli osobnik o wyglądzie karateki wysiadający z BMW z zaciemnionymi szybami dzierzący w ręce Iphone’a jest wyjątkowy”? A co dla odmiany mówi Samsung? „Android to wolność wyboru, a nie złota klatka Apple, w której musisz używać tylko tego, co akceptuje Jabłko. No i mamy najlepsze aparaty”.

Smartfon zawsze był oznaką prestiżu. Począwszy od tak zwanej „cegły” (tak określano rozmiar) Centertela, którą właściciel mógł demonstracyjnie, okazując wyższość, postawić na stoliku w kawiarni. Kiedy Blackberry wprowadził metodę push otrzymywania maili i szyfrowanie informacji, wszystkie znaczące korporacje i kancelarie wyposażyły w ten aparat swoich pracowników. Mieć Blackberry oznaczało mieć coś wyjątkowego. Potem pojawiły się smartfony Sony, Samsung, Apple i wielu innych. Każdy z nich musi się czymś wyróżnić. Cała armia youtuberów, dziennikarzy internetowych (wyposażona przednio w smartfony, które jeszcze nie są w sprzedaży) rusza do boju ze swoimi komentarzami. Mało kto wie, że producenci zawierają z nimi umowy o tzw. podwójne embargo. Faza pierwsza – tzw. unboxing, czyli „odpakowywanie”. Żadne oceny nie są możliwe, możliwe jest korzystanie z oficjalnych materiałów reklamowych, którymi można okraszyć „odpakowywanie”. Setki youtuberów otwierają paczki, potem opakowania i mówią, co widzą. Komentarz dotyczący słuchawek dotyczy nie tego, jak brzmi przez nie dźwięk, tylko jak wyglądają. Faza druga wydarza się zwykle po zakończeniu przedsprzedaży (wtedy, kiedy potencjalni nabywcy są już „nakręcenii”). Wtedy dopiero można oceniać i porównywać.

Ale czy oceny te są obiektywne? „Oceniaczom” i posiadaczom Iphone’ów bliżej będzie do Iphone’ów. Osobiste sympatie, antypatie i urazy będą miały wpływ na te oceny. Co innego usłyszycie od amerykańskich „oceniaczy”, co innego od indyjskich i co innego od angielskich. Kontekst kulturowy wywrze wpływ na ich oceny. *À propos*: pozytywne oceny youtuberów, często wyciągnięte z kontekstu, pojawią się w kampaniach reklamowych producentów. Wszystko po to, by zbudować po-

zytywną ocenę aparatu, wytrzymałości baterii czy oprogramowania. Ocenę, czyli interpretację. A jaka jest prawda? Czy ten telefon rzeczywiście ma wyjątkowy, najlepszy na świecie aparat? Według jednych rankingów – tak, według innych – nie. Porównania zdjęć i filmów wypadają też niejednoznacznie. Jeden z wpływowych youtuberów robi co roku tzw. blind test, czyli ślepy test. Miliony internautów oceniają zdjęcia, nie wiedząc, jakim smartfonem są robione. Oto moment prawdy? Niekoniecznie. Większość oceniających bowiem oceni lepiej zdjęcia jaśniejsze i cieplejsze. Na marginesie: Iphone’y odpadają w „eliminacjach”. Więc? WSZYSTKO JEST INTERPRETACJĄ.

Wydarzenia publiczne natychmiast otrzymują interpretacje od polityków. Wojna, pandemia, katastrofy, czy skutki zmian legislacyjnych są interpretowane przez komentatorów często znających się tak samo dobrze na epidemiach, zasadach prowadzenia działań wojennych, czy prawie.

Producenci nie tylko smartfonów wydają miliony dolarów, żeby wzbudzić pozytywne emocje i pożądanie, które wywołają decyzje o zakupie. To samo wydarzenie zostanie odmiennie zinterpretowane w zależności od naszych przekonań. Wydarzenia publiczne natychmiast otrzymują interpretacje od polityków. Wojna, pandemia, katastrofy, czy skutki zmian legislacyjnych są interpretowane przez komentatorów często znających się tak samo dobrze na epidemiach, zasadach prowadzenia działań wojennych, czy prawie. WSZYSTKO JEST JEDYNIEM INTERPRETACJĄ...

Co jest prawdą, a co jest propagandą w opisach wojny w Ukrainie? Co jest prawdą, a co jest oceną (koncernów samochodowych czy też „zielonych”) skutków produkcji samochodów elektrycznych? Co jest prawdą, a co nie w ocenie powodów wybuchu wojny pomiędzy Japonią a USA w 1941 r.? Czy istnieje „prawda historyczna”, jeśli dzieci w różnych krajach uczą się „innych” historii, w zależności od potrzeb politycznych? Wystarczy zwiedzić muzeum w Hiroszimie zwane Muzeum Pokoju, w którym zbrodnie japońskie w zasadzie nie istnieją, lub muzeum w Obersalzbergu na ruinach górskiej posiadłości Hitlera, zwane „centrum dokumentacji”, w którym obraz zbrodni hitlerowskich nie wstrząsa zwiedzającymi, bo informacji na ich temat nie ma...

Warto o tym pamiętać, oglądając telewizję, czy też czytając komentarze w internecie. Tylko od ciebie zależy, czy w nie uwierzysz... ■

DAJ SIĘ ZNALEŹĆ DOŁĄCZ DO WYSZUKIWARKI

szukajradcy.pl

Wyszukiwarka Radców Prawnych

Wyszukiwarka szukajradcy.pl

- to nowoczesne narzędzie, które pozwala łączyć radców prawnych z potencjalnymi klientami
- jest dostępna dla wszystkich radców w Polsce
- to jedyna na polskim rynku wyszukiwarka certyfikowana przez Krajową Izbę Radców Prawnych
- obejmuje wyłącznie nazwiska radców prawnych, którzy są aktywni zawodowo i mają uprawnienia do wykonywania zawodu
- zawiera także ogólne, ważne dla klientów informacje o zawodzie radcy prawnego, jego kompetencjach, formach działania itd.

Jak się znaleźć w szukajradcy.pl

Należy wejść na stronę e-kirp.pl, zarejestrować się, a po weryfikacji uprawnień zawodowych po prostu zarządzać treściami na swoim profilu.

Każdy radca prawny, który dołączy do wyszukiwarki, może:

- stworzyć swoją sylwetkę w formie wizytówki z najważniejszymi informacjami (m.in. podać wykształcenie, specjalizację, lokalizację, dane kontaktowe);
- publikować treści o charakterze prawniczym (artykuły, treści audiowizualne) i linkować je ze swoim profilem.

Jak to działa?

Za pomocą wyszukiwarki potencjalni klienci znajdują wizytówki radców prawnych, wpisując w odpowiednie okno słowa kluczowe, takie jak np. miejscowość czy specjalizacja. W wynikach wyszukiwania potencjalnemu klientowi wyświetlają się pasujące sylwetki radców prawnych.

**Opublikuj swoją wizytówkę na szukajradcy.pl i daj się znaleźć klientom!
Szybko, prosto i skutecznie!**

PROBLEMY PRAWNE?

**Nie szukaj
ucieczki**

szukajradcy.pl

- Sprawy sądowe
- Prawo cywilne
- Prawo gospodarcze
- Prawo karne
- Prawo administracyjne

KRAJOWA IZBA
RADCÓW PRAWNYCH

**DODATEK
DLA
APLIKANTÓW**

WYNIKI EGZAMINU
RADCOWSKIEGO

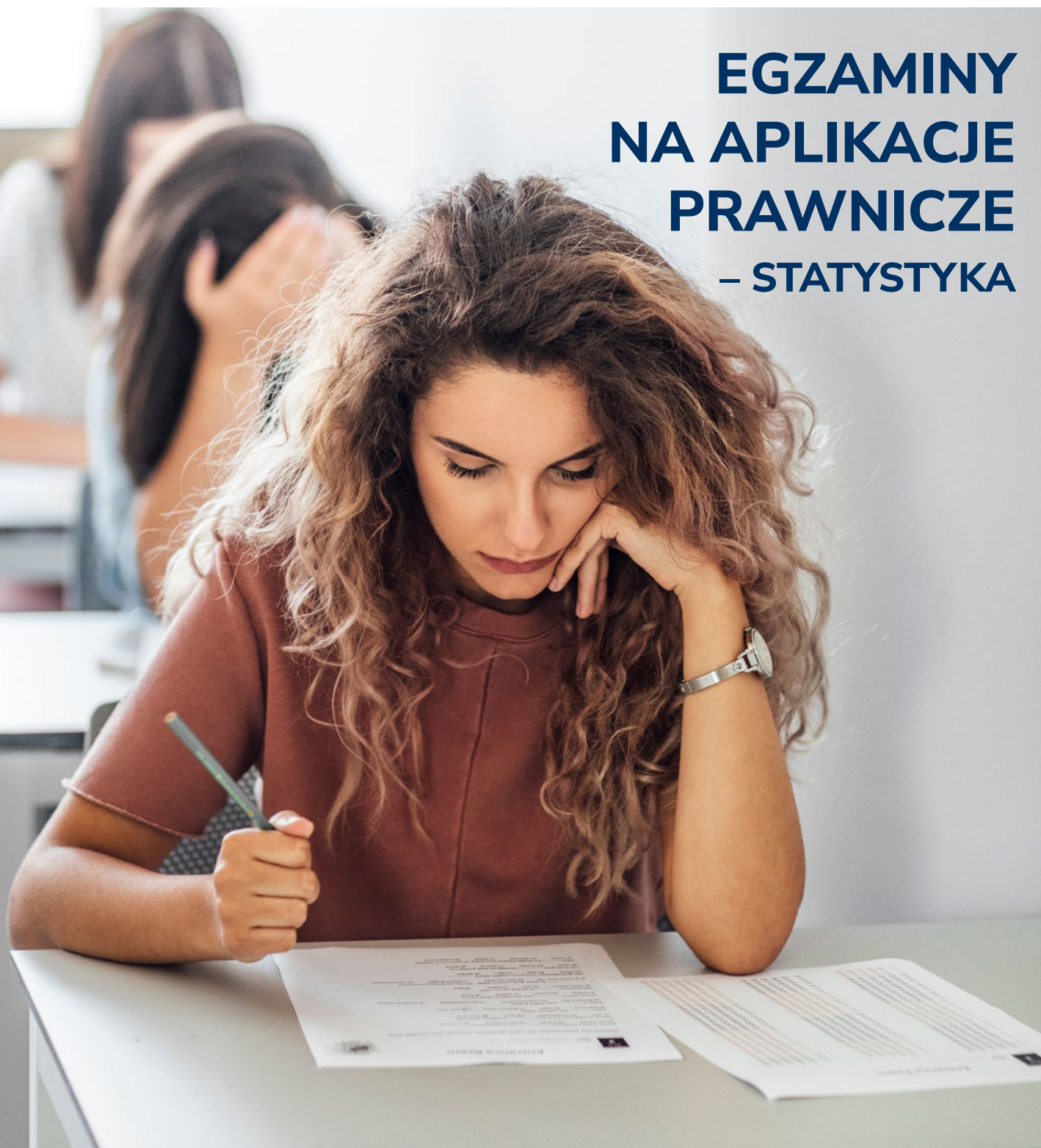
DWUMIESIĘCZNIK
SAMORZĄDU
RADCÓW PRAWNYCH

Nr 202/2022
LIPIEC/SIERPIEŃ
ISSN 1230-1426

RADCA PRAWNY

**EGZAMINY
NA APLIKACJE
PRAWNICZE
– STATYSTYKA**

Fot. Adobe Stock

EGZAMINY NA APLIKACJE PRAWNICZE – STATYSTYKA

Z zebranych przez 16 lat danych wynika, że co roku statystycznie co drugi absolwent wyższej uczelni prawniczej przystępuje do egzaminu wstępnego na aplikacje prawnicze (radcowską, adwokacką, notarialną i komorniczą). W poprzednim roku byli to absolwenci 48 polskich publicznych i niepublicznych uczelni wyższych, kształcących się na kierunku „prawo” oraz absolwenci kilkunastu uczelni zagranicznych – wskazało Ministerstwo Sprawiedliwości w zaprezentowanej w ostatnich tygodniach analizie.

**PIOTR
OLSZEWSKI**
radca prawny
Fot. OIRP w Warszawie

Wyniki egzaminów kilku tysięcy absolwentów wszystkich polskich uczelni prawniczych to cenne źródło informacji, pozwalające dokonać statystycznej oceny jakości przygotowania do tych egzaminów przez uczelnie. Od 2008 r. w Ministerstwie Sprawiedliwości sporządzana jest szczegó-

łowa analiza wyników oraz profilu kandydatów na aplikacje. Wyniki tej analizy co roku prezentowane są na konferencji Ministra Sprawiedliwości z dziekanami wydziałów prawa oraz z władzami samorządów prawniczych. Wnioski z analizy są zwykle przedmiotem gorącej dyskusji z przedstawicielami tych środowisk.

ANALIZA PYTAŃ EGZAMINACYJNYCH

Analizy Ministerstwa Sprawiedliwości każdego roku są bardzo szczegółowe także w zakresie konkretnych pytań, jakie pojawiały się na egzaminach. W analizie ministerstwa obliczono np. odsetek poprawnych odpowiedzi udzielonych na pytania, każde z pytań przyporządkowano do odpowiedniego

zakresu prawa w rozumieniu ustaw samorządowych, obliczono odsetek poprawnych odpowiedzi dla każdego z zakresów prawa, a także wskazano pytania oraz zakresy prawa, które były dla zdających najtrudniejsze i najłatwiejsze.

NAJLEPSZA DROGA DO UZYSKANIA TYTUŁU RADCY

Egzaminy na aplikacje prawnicze od lat cieszą się ogromnym zainteresowaniem absolwentów studiów prawniczych. Ukończenie aplikacji i zdanie państwowego egzaminu zawodowego uchodzi za najprostszą (powszechnie dostępną) i najczęściej wybieraną drogę uzyskania uprawnień do wykonywania zawodów adwokata, radcy prawnego, notariusza czy komornika sądowego.

- Jak wynika z danych Ministerstwa Sprawiedliwości, w 2021 r. do egzaminów prawniczych łącznie przystąpiły 6373 osoby, a zdało je 3800 z nich, tj. 59,6 proc. uczestników. Do egzaminu na aplikację adwokacką przystąpiło 2378 osób, zdały ją 1422 osoby, czyli 59,8 proc. zdających. O przyjęcie na aplikację radcowską ubiegali się 3073 osoby, a egzamin zdało 1812 osób, tj. 59 proc. Do egzaminu na aplikację notarialną przystąpiło 746 osób, a zdały 453 osoby, czyli 60,7 proc. Z kolei egzamin na aplikację komorniczą zdawało 176 osób, a pomyślny rezultat uzyskało 113 osób, tj. 64,2 proc. zdających.
- Co ciekawe i pokazujące skalę popularności aplikacji prawniczych jest to, że od 2006 r. łącznie do egzaminów wstępnych na aplikacje przystąpiło niemal 150 tys. magistrów prawa. Największą frekwencję odnotowano w 2009 r., kiedy w tych egzaminach brało udział ponad 14 tys. osób. W ostatnich latach zainteresowanych egzaminami było ok. 6–7 tys. osób rocznie.
- Z zebranych przez 16 lat danych wynika, że co roku statystycznie co drugi absolwent wyższej uczelni prawniczej przystępuje do egzaminu wstępnego na aplikację. W roku 2021 byli to absolwenci 48 polskich publicznych i niepublicznych uczelni wyższych, kształcących na kierunku „prawo” oraz absolwenci kilkunastu uczelni zagranicznych.
- Nieprzerwanie od 2008 r. uczelnią, której najwyższy odsetek absolwentów uzyskuje pozytywny wynik egzaminów, jest Uniwersytet Jagielloński w Krakowie. Poza nim w 2021 r. w czołówce znalazły się absolwenci Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Uniwersytetu Szczecińskiego.
- W 2021 r. egzaminy na aplikacje prawnicze przeprowadzone były przez 70 komisji egzaminacyjnych powołanych przy Ministrze Sprawiedliwości (w tym 33 dla obszaru właściwości 19 rad okręgowych izb radców prawnych).
- Do wszystkich egzaminów wstępnych w 2021 r. przystąpiło 4060 kobiet i 2313 mężczyzn.
- Jak wskazuje MS, analizując średnią liczbę punktów uzyskanych przez kandydatów na aplikację, można zauważyć zależność pomiędzy oceną ze studiów a uzyskaną liczbą

Fot. Adobe Stock

punktów – im wyższa ocena na studiach, tym zauważalnie wyższa liczba punktów zdobytych podczas egzaminu wstępnego.

- Najlepszy wynik na egzaminie wstępnym w 2021 r. – 144 punkty – uzyskał absolwent Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, który zdawał na aplikację radcowską.
- W 2021 r. wśród zdających na wszystkie aplikacje zawodowe – 59 osób wskazało, że przystępują do egzaminu wstępnego po raz szósty, a 46 osób – po raz piąty. Dwie osoby wskazały, że przystępują do egzaminu po raz 13 oraz jedna osoba po raz 12.
- 23 osoby spośród tych, które przystąpiły do egzaminów w 2021 r., ukończyły studia w roku 2000 lub wcześniej.
- Z analizy przeprowadzonej przez ministerstwo wynika, że statystyczny kandydat na aplikację w 2021 r.: ukończył studia stacjonarne (66,5%); na Uniwersytecie Warszawskim (8,9%); w 2021 r. (42,8%); z oceną dobry plus na dyplomie (33,9%); zdawał w Warszawie (32%); na aplikację radcowską (48,2%), jest kobietą (63,7%).
- Natomiast statystyczny aplikant: ukończył studia stacjonarne (73,2%); na Uniwersytecie Warszawskim (9,7%); w 2021 r. (48,3%); z oceną dobry plus na dyplomie (38,1%); zdał w Warszawie (31,2%); na aplikację radcowską (47,7%), jest kobietą (60,9%).
- Najtrudniejsze pytanie, z którym poradziło sobie zaledwie 15,85% zdających egzamin wstępny na aplikację radcowską w 2021 r., brzmiało:

Zgodnie z Kodeksem spółek handlowych, dopuszczalne są umowy ustanawiające prawo pierwokupu lub inne prawo pierwszeństwa nabycia akcji spółki akcyjnej lub utamkowanej części akcji spółki akcyjnej; jeżeli statut spółki akcyjnej nie stanowi inaczej, ograniczenia rozporządzania, wynikające z takich umów, nie mogą trwać dłużej niż:

- trzy lata od dnia zawarcia umowy,
- pięć lat od dnia zawarcia umowy,
- **dziesięć lat od dnia zawarcia umowy.**
- Najłatwiejsze pytanie na egzaminie wstępnym na aplikację radcowską w 2021 r., na które poprawnie odpowiedziało 98,93% zdających, brzmiało: *Zgodnie z Kodeksem karnym, każdy ze współdziałających w popełnieniu czynu zabronionego odpowiada w granicach swojej umyślności lub nieumyślności:*
 - pod warunkiem, że odpowiada przynajmniej jeden z pozostałych współdziałających,*
 - niezależnie od odpowiedzialności pozostałych współdziałających.***
 - pod warunkiem, że odpowiadają wszyscy pozostali współdziałający.*

- Dla porównania w 2020 r. do egzaminu państwowego na aplikacje: radcowską, adwokacką, notarialną i komorniczą przystąpiło 6118 osób, a zdało je 3028 z nich, tj. 49,5% uczestników. W 2019 r. do egzaminów przystąpiło ponad 6500 osób. Najwięcej dostało się wówczas na aplikację radcowską. Test zdało 1898 spośród 3429 zdających, czyli ok. 55%. W 2018 r. egzamin zdało 52% kandydatów.

W 2017 r. było to 54,6% zdających.

Zdaniem przedstawicieli samorządu radców prawnych, odbycie aplikacji radcowskiej jest w dalszym ciągu uważane za najlepszą drogę do uzyskania tytułu radcy prawnego. Choć można zrobić to na kilka sposobów, szkolenie na aplikacji otwiera nieocenioną możliwość praktycznego przygotowania się do wykonywania zawodu. ■

EGZAMIN WSTĘPNY NA APLIKACJĘ RADCOWSKĄ 2022

Minister sprawiedliwości wyznaczył termin państwowego egzaminu na aplikację radcowską na 24 września br. W określonej od wielu lat formule egzaminu, zdający będą rozwiązywać test jednokrotnego wyboru złożony ze 150 zamkniętych pytań.

Egzamin sprawdzi wiedzę kandydata na aplikanta radcowskiego z zakresu: materialnego i procesowego prawa karnego, materialnego i procesowego prawa wykroczeń, prawa karnego skarbowego, materialnego i procesowego prawa cywilnego, prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa gospodarczego, spółek prawa handlowego, prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, materialnego i procesowego prawa administracyjnego, postępowania sądowoadministracyjnego, prawa Unii Europejskiej, prawa konstytucyjnego oraz prawa o ustroju sądów i prokuratur, samorządu adwokackiego, radcowskiego i innych organów ochrony prawnej działających w Rzeczypospolitej Polskiej.

Udzielenie poprawnej odpowiedzi na co najmniej 100 pytań otwoczy kandydatom drogę do przyszłej kariery zawodowej.

Nad przebiegiem egzaminu będą czuwać powołane komisje egzaminacyjne. W skład każdej z komisji egzaminacyjnej wchodzi siedem osób: przedstawiciele ministra sprawiedliwości (sędziowie sądów powszechnych, sądów administracyjnych i Sądu Najwyższego), osoby delegowane przez odpowiednie organy samorządów: adwokackiego, radcowskiego, notarialnego i komorniczego oraz pracownik naukowy będący co najmniej doktorem habilitowanym nauk prawnych. W przypadku aplikacji adwokackiej i radcowskiej w skład komisji wchodzi ponadto prokurator.

W tym samym terminie swoich sił podczas egzaminu wstępnego będą próbować także kandydaci na aplikacje: adwokacką, notarialną i komorniczą. Jak pokazują statystyki – od lat największą popularnością cieszy się jednak aplikacja radcowska. Zdaniem przedstawicieli samorządu radcowskiego to efekt wysokiego poziomu merytorycznego i praktycznego szkolenia oraz uniwersalności zawodu radcy prawnego. Wypracowana przez lata jakość aplikacji radcowskiej wynika z faktu, że przedstawiciele samorządu radcowskiego zdają sobie sprawę, że jednym z jego podstawowych zadań jest szkolenie aplikantów, a celem aplikacji radcowskiej – przygotowanie aplikanta do należytego i samodzielnego wykonywania zawodu radcy prawnego.

Zdający, którzy otrzymają z egzaminu wynik pozytywny, będą uprawnieni – w okresie dwóch lat od dnia doręczenia uchwały o wyniku egzaminu – do złożenia wniosku o wpis na listę aplikantów i rozpoczęcia aplikacji.

Zgłoszenie o przystąpieniu do egzaminu wstępnego na aplikację radcowską należy złożyć w siedzibie komisji kwalifikacyjnej, na obszarze właściwej rady okręgowej izby radców prawnych.

Termin do złożenia zgłoszenia o przystąpieniu do egzaminu wstępnego na aplikację radcowską upływa w tym roku 10 sierpnia. Termin ten nie podlega przywróceniu. Tegoroczna opłata za egzamin wyniesie 1125 zł.

Składane do właściwej komisji kwalifikacyjnej zgłoszenie o przystąpieniu do egzaminu wstępnego powinno zawierać:

- wniosek o dopuszczenie do egzaminu wstępnego,
- kwestionariusz osobowy,
- życiorys,
- kopię dokumentu potwierdzającego ukończenie wyższych studiów prawniczych w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskanie tytułu magistra lub zagranicznych studiów prawniczych uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej albo zaświadczenie o zdaniu egzaminu magisterskiego,
- zamiast dokumentów, o których mowa w pkt 4, można złożyć zaświadczenie, z którego wynika, iż kandydat zdał wszystkie egzaminy i odbył praktyki przewidziane w planie wyższych studiów prawniczych oraz ma wyznaczony termin egzaminu magisterskiego. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu wstępnego takiego kandydata jest złożenie przez niego w siedzibie komisji kwalifikacyjnej nie później niż 7 dni (17 września 2022 r.) przed terminem egzaminu wstępnego kopii dokumentu potwierdzającego ukończenie wyższych studiów prawniczych w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskanie tytułu magistra lub zagranicznych studiów prawniczych uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej albo zaświadczenia o zdaniu egzaminu magisterskiego,
- oryginał dowodu uiszczenia opłaty za egzamin wstępny,
- 3 zdjęcia zgodnie z wymaganiami obowiązującymi przy wydawaniu dowodów osobistych.

Na wniosek kandydata będącego osobą niepełnosprawną, złożony wraz ze zgłoszeniem o przystąpieniu do egzaminu wstępnego, czas na rozwiązanie zestawu pytań testowych zostaje wydłużony o połowę. Do takiego wniosku załącza się m.in. kopię orzeczenia potwierdzającego niepełnosprawność w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w okresie przeprowadzania egzaminu, zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza specjalistę właściwego ze względu na charakter niepełnosprawności stwierdzające wynikające z niepełnosprawności trudności w dokonywaniu w toku egzaminu wstępnego czynności technicznych, takich jak odczytywanie tekstu, udzielenie odpowiedzi na pytanie testowe na karcie odpowiedzi; oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych. ■

Fot. Adobe Stock

WYNIKI EGZAMINU RADCOWSKIEGO

Zgodnie z oficjalnymi danymi Ministerstwa Sprawiedliwości opublikowanymi pod koniec czerwca br. egzamin radcowski w 2022 roku spośród 2135 przystępujących zdały 1744 osoby. Odsetek zdawalności wyniósł więc 82%. Zdaniem przedstawicieli samorządu radców prawnych to dobry wynik, otwierający setkom prawników drogę do wykonywania zawodu radcy prawnego.

**PIOTR
OLSZEWSKI**
radca prawny
Fot. OIRP w Warszawie

Najwyższe wyniki uzyskali zdający, którzy przystąpili do egzaminu radcowskiego bezpośrednio po ukończeniu aplikacji – ok. 88%. Wśród pozostałych aplikantów oraz osób uprawnionych do przystąpienia do egzaminu bez odbycia aplikacji odsetek ten wyniósł ok. 59%.

Z egzaminu radcowskiego wystawiono ogółem 531 ocen niedostatecznych, w tym z zakresu prawa karnego – 99,

tj. ok. 19% wszystkich takich ocen, z zakresu prawa cywilnego – 142, tj. ok. 27%, z zakresu prawa gospodarczego – 221, tj. ok. 42%, z zakresu prawa administracyjnego – 44, tj. ok. 8% i z zakresu zasad wykonywania zawodu lub zasad etyki – 25, tj. ok. 5%.

Dla porównania, do egzaminu komorniczego przystąpili 63 osoby. Pozytywny wynik z tego egzaminu uzyskało 48 osób, co stanowi 76% ogółu przystępujących. Do egzaminu adwokackiego przystąpiło 1604 zdających, a wynik pozytywny uzyskało 1321 osób, co stanowi ok. 82% ogółu przystępujących. Najwyższy poziom zdawalności uzyskali aplikanci, którzy przystąpili do egzaminu bezpośrednio po ukończeniu aplikacji – ok. 90%. Wśród pozostałych aplikantów odsetek ten wyniósł ok. 71%, natomiast wśród osób uprawnionych do przystąpienia do egzaminu bez odbycia aplikacji – ok. 54%. ■

W POSZCZEGÓLNYCH KOMISJACH EGZAMINACYJNYCH POZYTYWNY WYNIK Z EGZAMINU RADCOWSKIEGO UZYSKAŁO PRZED:

- Komisję Egzaminacyjną w Białymstoku – 38 spośród 44 zdających, tj. ok. 86%,
- Komisję Egzaminacyjną w Bydgoszczy – 41 spośród 44 zdających, tj. ok. 93%,
- Komisję Egzaminacyjną w Gdańsku – 57 spośród 65 zdających, tj. ok. 88%,
- Komisję Egzaminacyjną nr 2 w Gdańsku – 55 spośród 66 zdających, tj. ok. 83%,
- Komisję Egzaminacyjną w Katowicach – 57 spośród 73 zdających, tj. ok. 78%,
- Komisję Egzaminacyjną nr 2 w Katowicach – 61 spośród 72 zdających, tj. ok. 85%,
- Komisję Egzaminacyjną w Kielcach – 40 spośród 45 zdających, tj. ok. 89%,
- Komisję Egzaminacyjną w Koszalinie – 22 spośród 26 zdających, tj. ok. 85%,
- Komisję Egzaminacyjną w Krakowie – 60 spośród 65 zdających, tj. ok. 92%,
- Komisję Egzaminacyjną nr 2 w Krakowie – 50 spośród 63 zdających, tj. ok. 79%,
- Komisję Egzaminacyjną nr 3 w Krakowie – 54 spośród 65 zdających, tj. ok. 83%,
- Komisję Egzaminacyjną w Lublinie – 42 spośród 46 zdających, tj. ok. 91%,
- Komisję Egzaminacyjną nr 2 w Lublinie – 46 spośród 47 zdających, tj. ok. 98%,
- Komisję Egzaminacyjną w Łodzi – 36 spośród 46 zdających, tj. ok. 78%,
- Komisję Egzaminacyjną nr 2 w Łodzi – 32 spośród 45 zdających, tj. ok. 71%,
- Komisję Egzaminacyjną w Olsztynie – 41 spośród 44 zdających, tj. ok. 93%,
- Komisję Egzaminacyjną w Opolu – 34 spośród 40 zdających, tj. 85%,
- Komisję Egzaminacyjną nr 2 w Opolu – 33 spośród 38 zdających, tj. ok. 87%,

Fot. Adobe Stock

- Komisję Egzaminacyjną w Poznaniu – 61 spośród 72 zdających, tj. ok. 85%,
- Komisję Egzaminacyjną nr 2 w Poznaniu – 61 spośród 65 zdających, tj. ok. 94%,
- Komisję Egzaminacyjną nr 3 w Poznaniu – 51 spośród 61 zdających, tj. ok. 84%,
- Komisję Egzaminacyjną w Rzeszowie – 41 spośród 46 zdających, tj. ok. 89%,
- Komisję Egzaminacyjną w Szczecinie – 54 spośród 73 zdających, tj. 74%,
- Komisję Egzaminacyjną w Toruniu – 46 spośród 57 zdających, tj. ok. 81%,
- Komisję Egzaminacyjną w Wałbrzychu – 31 spośród 38 zdających, tj. ok. 82%,
- Komisję Egzaminacyjną w Warszawie – 53 spośród 69 zdających, tj. ok. 77%
- Komisję Egzaminacyjną nr 2 w Warszawie – 55 spośród 70 zdających, tj. ok. 79%,
- Komisję Egzaminacyjną nr 3 w Warszawie – 41 spośród 69 zdających, tj. ok. 59%,
- Komisję Egzaminacyjną nr 4 w Warszawie – 55 spośród 70 zdających, tj. około 79%,
- Komisję Egzaminacyjną nr 5 w Warszawie – 47 spośród 64 zdających, tj. ok. 73%,
- Komisję Egzaminacyjną nr 6 w Warszawie – 53 spośród 67 zdających, tj. ok. 79%,
- Komisję Egzaminacyjną nr 7 w Warszawie – 55 spośród 70 zdających, tj. ok. 79%,
- Komisję Egzaminacyjną nr 8 w Warszawie – 57 spośród 69 zdających, tj. ok. 83%,
- Komisję Egzaminacyjną nr 9 w Warszawie – 54 spośród 69 zdających, tj. ok. 78%,
- Komisję Egzaminacyjną we Wrocławiu – 60 spośród 75 zdających, tj. 80%,
- Komisję Egzaminacyjną nr 2 we Wrocławiu – 52 spośród 74 zdających, tj. ok. 70%,
- Komisję Egzaminacyjną w Zielonej Górze – 18 spośród 23 zdających, tj. ok. 78%.

Fot. Adobe Stock